

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (2288) 1994 SAUSIS-JANUARY 4

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Stipresnio įsijungimo belaukiant

Baigiasi dvidešimtas šimtmetis. Kalendoriniai skaitmenys žmones sujūdina. Per įsivaizduojamuosius metų slenksčius reikia perlipti. Išeivijos veikloje atidžiau ir kiek su baime svarstomas klausimas, kas bus 2001 metais?

NUTIESTĄ ir dar vis tiesiamą lietuviškojo gyvenimo kelią, žvelgiant ateitin, norisi matyti vientisą, be tarpeklių, lygų ir aiškų. Dabarties palyginimas su praeitimi gali padėti piešti ir aiškesnę ateities vaizdą. Išeivijai, penkis dešimtmečius gyvenusiai fiziniame atskyrimo nuo tautos, pirmieji asmeniniai ryšiai su žmonėmis iš Lietuvos buvo kažkas nepaprasto, kone šventiško. Gausiuose susirinkimuose buvo išklausti, pagerbti ir apdovanoti pirmieji nuo sovietinių laivų pabėgę jūrininkai. Sujaudino išeiviją ir plačiai nuskambėjo Kudirkos, Brazinskų, Šakalio žygiai į laisvę, žiebė vilties kibirkštės disidentų Venclovos, Skuodžio bei kitų ištremimai. Visa buvo glaudžiai susiję su patriotinėm nuotaikomis ir politiniu credo. Pasitraukusių į Vakarus antisovietinės pažiūros maždaug buvo panašios į išeivių ir akivaizdžiai liudijo bendrą atkaklią tęsiamą kovą su okupantu. Naujųjų pabėgėlių ir disidentų laikysena turėjo aiškų politinį atspalvį ir išeivijai buvo suprantama. Tačiau Lietuvai atgavus nepriklausomybę, gausėnis naujųjų ateivių antplūdis nebebuvo vienodo formato, nebeturėjo kovojančių už tautos laisvę vainiko. Dauguma jų iš tėvynės pasitraukė (ir dar vis traukiasi) turėdami kitų tikslų. Ta trečioji naujųjų ateivių banga pirminiams išeiviams nebėra tiek suprantama, kiek buvo suprasti ir atitinkamai įvertinti anuometiniai pabėgėliai ir disidentai. Taip išeivija pasipildė kitokios grupuotės tautiečiais, kai kur jau pritampančiais, kai kur besiskiriančiais, besizvalgančiais.

GERA patirtį turinti organizuota išeivija jaučia, kad kažkas slysta pro šalį. Retėjant išeivijos gretoms, ne kartą buvo pasiguodžiama galimybe, kad atsirandančios spragos bus užkaišiojamos naujais lietuviais, atvykstančiais ir užjūrius apsigyventi. Atrodo, kad toji viltis, bent dar kol kas, tik mažais trupinėliais teišsipildo, nors naujųjų ateivių vis daugiau ir daugiau atsiranda. Galimas dalykas, kad jie, aptvarę savo materialinius bei asmeninius poreikius, nestokos noro jungtis į visuomeninę lietuvišką veiklą, kad išeivijoje lietuvių bės išlaikymas tęstųsi ir stiprėtų. Kad taip įvyktų, reikia betgi ne jų vieny iniciatyvos. Bendruomenės veikėjai turėtų pasirūpinti, kaip ir kur įtraukti naujai atvykstančius; gal iš karto neskubėti, bet per ilgai ir nelaukti, kad tolydžio jie netaptų vien sau gyvenančiais, neutraliais stebėtojais. Matyti jau neblogų įsijungimo pavyzdžių, bet dauguma tai vis dar surišta kad ir su nedideliu uždarbiu. Žinoma, pastebimi ir kai kurie pažūrų skirtinūmai. Bet tai normalu — penki dešimtmečiai vieniems buvo vienokie, kitiems kotokie. Dėl bendros užduoties — išlaikyti lietuviųbę išeivijoje — atrodo, sutarti sunkumų nebūtų. O tai labiausiai visus ir jungia. Visiems yra aišku, kad svetimos šalyse gyvenant, be ryžtingo nusistatymo ir savo tautinės savivarbos lietuviškasis gyvenimas sunkiai bus įmanomas. O praradus organizuotumą individualių būdų nedaug kas bus pasiekama. Kai Lietuva jau laisva, čia atvažiuoti ir sutirpti — kokia gi prasmė? Visapusiškai sustiprėti — taip, tik neišnykti. Nesmagu klausiti: kur tas Amerikos lietuvių milijonas? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Migloti žingsniai ateitin

1994 m. kanadiečiai sutinka su nauja ministerio pirm. J. Chretien liberalų vyriausybe ir vis dar pilnai neatskleistais pažadų įgyvendinimo planais. Turbūt didžiausios rinkėjų dėmesio J. Chretienas susilaukė įsipareigojimu parūpinti viešųjų darbų gausiems bedarbiams Kanadoje. Pažadas buvo viliojantis, bet daug kam atrodė neįgyvendinamas dėl didelio Kanados vyriausybės išskolinimo, atnešto sparciai augusių biudžetinių deficitų.

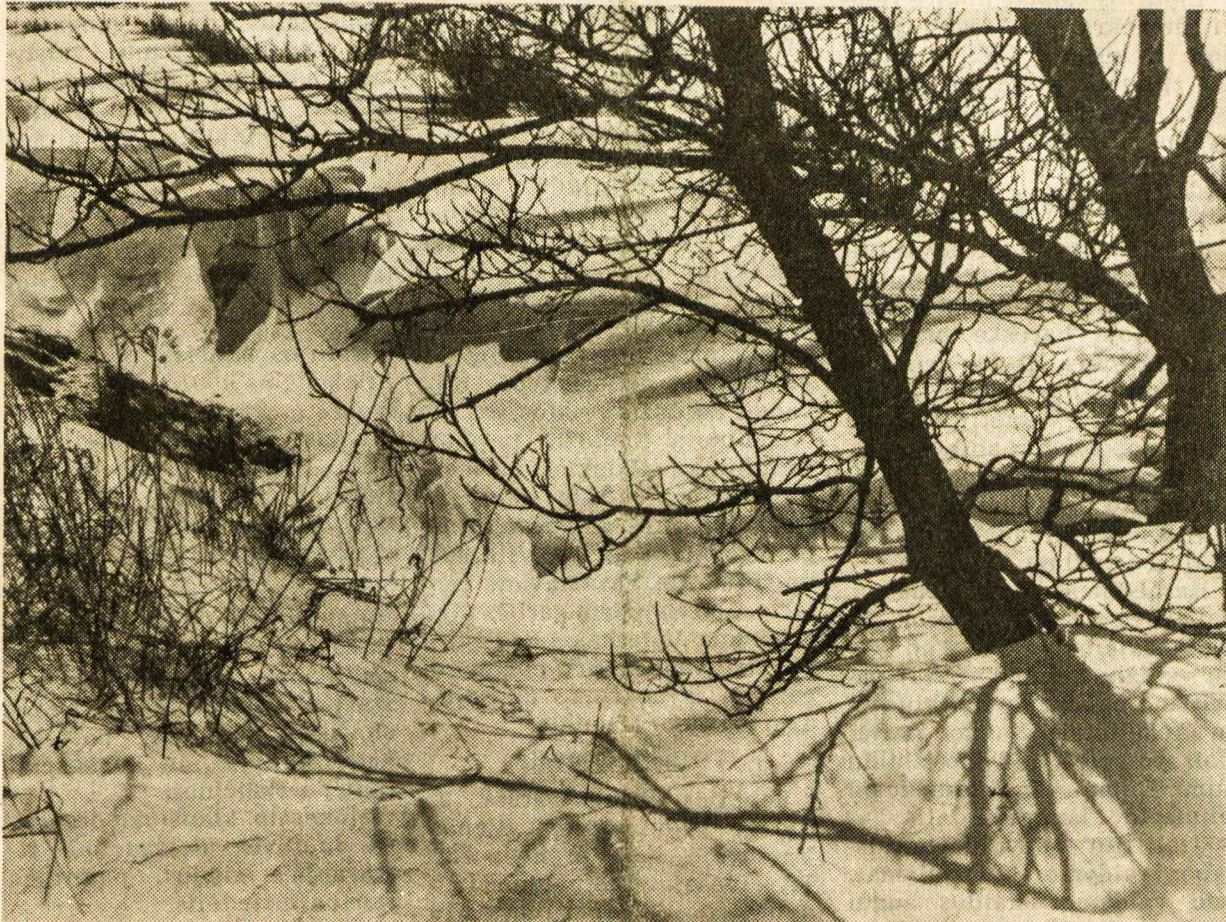
Viešiesiems darbams buvo skirtas prieš Kalėdas įvykęs ministerio pirm. J. Chretien susitikimas su visų provincijų premjeriais. Šį kartą jie pritarė pasiūlymui, kad viešųjų darbų planą reikia paruošti ir lešas parūpinti bendromis pastangomis. Viešiesiems darbams reikės 6 milijonų dolerių. Šią sumą jau anksčiau buvo norėta padalyti į tris dalis po du milijonus dolerių. Tas dalis padengė Kanados bei provincijų vyriausybės ir didžiųjų miestų savivaldybės.

Provincijų premjerai dabar yra sukalbamesni, nes ir juos pradeda slėgti biudžetų deficitų atneštos skolos. 1989-90 m. Kanados provincijų deficitams padengti reikėjo 4,7 milijono dolerio, o dabar jau reikia beveik 25 milijonų. Tad ne-

bus lengva sutarti bendrą trijų dalių viešųjų darbų finansavimą. Juos tikimasi pradėti anksčiau 1994 m. pavasarį.

Net ir liberalai kritiškai sutiko ministerio pirm. J. Chretien vyriausybės nuo 1994 m. sausio 1 d. įvestą Kanados nedarbo draudos įmokų padidinimą. Darbdaviams metinė kiekvieno darbininko įmoka padidinama 116,48 dolerio, pačiam dirbančiajam — 83,20 dolerio. Tai reiškia, kad nedarbo draudos įmokos pastarajame penkmetyje pabrango dvigubai. Darbo jėgos ministeris Lloyd Axworthy pažadėjo draudos įmokų nepadidinti 1995 m. Dabartinis padidėjimas Kanados nedarbo draudos išdą papildys 300 milijonų dolerių, bet ir su jais 1994 m. bus susilaukta 6,4 milijono dolerių deficitinės skolos.

Naujasis Kanados parlamentas darbą pradės tik 1994 m. sausio 17 d., nors rinkimai buvo laimėti jau 1993 m. spalio 25 d. Kalbama, kad ministeris pirm. J. Chretienas sąmoningai pasirinko delsimo taktiką sunkiems rinkiminių pažadų sprendimams. Ši taktika jam buvo sėkminga. Gallupo instituto prieš Kalėdas parvesta apklausa liudija, kad liberalai savo populiarumą nuo rinkimuose turėjo 51% padidi-

Gili Kanados žiema laukuose ir kalnuose — didis džiaugsmas slidininkams ir jaunimui

Nuotr. Vyt. Maco

Lietuvą slegia ekonominiai varžtai

Kraštas pakils ekonomiškai, kai išnyks sovietinės sistemos varžtai. Visa Lietuva turi tapti laisva ekonomine zona. Dabartinė valdžios politika veda prie elgetos slenksčio

POVILAS ŽUMBAKIS

Tautiečiai Lietuvoje nerimauja. Visiems aišku, jog gyvenimo lygis kasdien krenta. Iš įpratimo mūšiskiai žiūri į valdžią. Laukia, kol daug žadėjusi valdžia pastatys kraštą „ant kojų“.

Neseniai iš Lietuvos sugrižo tarptautinio lygio ekonomistas Zenonas Petkus. Keletą savačių jis aukėjo savo laiką, bandydamas padėti Lietuvos pramonei per „International Executive Service Corps“ organizaciją.

Z. Petkus grįžo optimistiškai nusiteikęs. Jis gerai įvertino kai kurių firmų pažangą ir gan aukštą lygį prekyboje. Tose srityse, į kurias valdžia mažiausiai kišasi, verslininkai, gamintojai ir prekybininkai kuria pramonę, samdo žmones, bando parduoti prekes Vakaruose ir stengiasi skatinti ekonominę pažangą. Jiems labiausiai trukdo užsilikusi sovietinė biurokratija, varžanti bet kokią iniciatyvą.

Krašto mokesčių ir muitų sistema yra tiek atsilikusi, kad sąžiningi prekybininkai praktiškai negali verstis. Tai kenkia kraštui, tačiau yra naudinga biurokratams, iš tų suvaržymų kraunantiems sau didelių pinigų... Toks dvigubas žaidimas partiečiams Lietuvoje sekasi, nes mūsų žmonės dar nesupranta pagrindinių privatus verslo principų.

Prieš keletą savačių Zenonas atsiuntė tris straipsnelius, apibūdinančius Lietuvos ekonominį paralyžių. Pirmoji žinutė iš anglų ekonomikos žurnalo skelbia, kad 169 valstybių tarpe ekonominiu atžvilgiu Lietuva yra 134 vietoje. Yra dar labiau atsilikusių kraštų pasaulyje, bet nedaug. Antro straipsnio antraštė daug pasako: „Lietuva atsisako eksportuoti žemės ūkio gaminius.“ Kai visi kraštai bando plėsti savo eksportą, Lietuva atsisako! Tame straipsnyje vartojami terminai, nusakan-

no iki 56%.

Žurnalistas Douglas Fisher, buvęs NDP socialistų parlamentar, primena dienraščio „The Toronto Sun“ skaitytojams, kad Kanadoje dabar yra net penki dar gyvi buvusieji ministrai pirmininkai: liberalų — Pierre Trudeau ir

(Nukelta į 9-tą psl.)

tys atbulinį partiečių galvą. Kalbėdami apie ekonomiką, valdžios pareigūnai naudoja tokius terminus, kaip „lešų skyrimas“, vienos ar kitos firmos „rėmimas“, „plėtojimas“ ir panašius. Jie, nomenklatūros biurokratai, nuspręš, kaip ir ką gaminti, kas ir kiek gali uždirbti, kam teks pelnas ir kada. Jie naudoja tą patį metodą, kurį 45-erius metus naudojo tas supuvęs centras Maskvoje.

Visi tie terminai yra užsilikę iš sovietinių-socialistinių laikų, kai „centras“ darydavo visus sprendimus, dalindavo kreditus, nustatydavo gyvenimo, t. y. „ubagystės“ lygį, pagal kurį visi vienodai turėjo kentėti, žinoma, išskyrus nomenklatūrininkus-biurokratus.

Trečias straipsnelis aprašo darbiečio A. Brazausko viešnagę Kinijoje. Ten prezidentas susižavėjo kiniečių laisvos ekonomikos zonomis. Tose zonose prekybininkai ir verslininkai gali gaminti ir parduoti ką tik nori be valdžios nurodymų. Tos zonos yra produktyviausios Kinijoje. Daugelio gyventojų pragyvenimo lygis tose zonose yra žymiai aukštesnis nei kitur. A. Brazauskas pasisakė, kad Lietuvoje reikia tokių laisvos prekybos zonų.

Pasiteiravau pas Z. Petkų, ar tokios zonos padėtų Lietuvai? Jo nuomone, tai tik suerzintų žmones. Vakariečiai nei investuos kapitalo tol, kol nematys bendros pažangos krašte bei pastovumo valdžioje. Svarbiausia, valdžia turi parodyti vakariečiams, jog ji suprantą ekonominius principus ir nebandys privileiti, o vėliau keis įstatymus. Kraštas, kurio valdžia negalima pasitikėti, kuriame vyrauja korupcija, rimto kapitalo nepritrauks. Svarbiausia kiltis esanti ta, kad tokiose zonose svetimtų čia prekybininkai gauna lengvatą, kurių negauna vietiniai verslininkai. Tai sukelia pavądą ir diskriminuoja savuosius.

Geriausia išeitis, pagal Z. Petkų, visą Lietuvą padaryti laisvosios rinkos zona. Visais būdais mažinti formalumus ir biurokratiją; mažinti arba visai pašalinti mokesčius gamykloms — nes privačių firmų darbininkai turės mokėti mokesčius. Tie, kurie investuos kapitalą, pelną naudos ekonominei veiklai didinti.

Tai pakels gyvenimo lygį ir prisidės prie valdžios pajamų. Reikia nevaržyti eksporto ar uždėti mokesčius, bet jį skatinti. Eksportas kraštui neša pelną. Laisva rinka pakels neproduktyvius valdžios pareigūnus tikrais darbininkais, prisidedančiais prie krašto gerovės.

Lietuvos valdžios planai riboti eksportą tautos turto neišsaugos. Atvirksčiai — be eksporto kraštas praras savo išteklis. Tokia partiečių propaganda yra ne ekonomikos principų nesupratimas, bet melas, naudojamas žmonių apgaulinėjimui.

Gaila, bet partiečiams dažnai sekasi taip meluoti. Per 45 sovietinio socializmo metus mūsų tautiečiai pripratę, kad valdžia darytų pagrindinius sprendimus: Kol mūsų tauta nepersiorientuos ir nepradės daryti savarankiškų sprendimų, tol partiečiai savivaliaus ir spręst tautos likimą jiems palankia kryptimi. Tokie valdžios sprendimai jau yra nuvedę Lietuvą prie elgetos slenksčio. Deja, dar yra daug žmonių, tikinčių, jog valdžia išves iš tos bedugnės, i kurią ji pati bei mūsų tautiečių pasyvumas įvedė.

Netrukus jau gali būti per vėlu. Išiskolines kraštas negalės egzistuoti — bus šašas modernios Europos centre. Dieji kraštai to netoleruos. O ką daryti su tokiu kraštu, gali apsiimti spręsti mūsų dieji kaimynai, nepalikdami teisės mums patiems.

Neaišku, kodėl dešinioji opozicija neišnaudoja progos paaikškinti piliečiams, kaip partiečiai pilpinia kraštą. Jie turėtų paaikškinti laisvosios rinkos dinamiką, kategoriškai pasisakyti už laisvos ekonomikos zoną visoje Lietuvoje. Manau, kad lietuviai suprastų, jeigu tik kas jiems paaikškintų, kokie neproduktyvūs yra biurokratai, kuriuos išlaikyti turi eiliniai žmonės.

Šiandien yra aukštinė proga parodyti LDDP nesugebėjimą valdyti kraštą. Turi būti į viešumą iškelti partiečių rinkimų metu padaryti pažadai. Ekonomika, ne filosofija ar politika bus svarbiausias balsojuotųjų rūpestis ateityje. Ne tik bus, bet jau ir yra. Dabar yra laikas atskleisti kairiųjų ideologinį bankrotą, kol dar visa Lietuva nėra bankrotavusi.

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

Kalėdiniai sveikinimai. Vilniaus arkivyskupo A. J. Bačkio: „nuoširdžiai sveikinu visus Lietuvos žmones su šv. Kalėdomis. Kristaus atėjimo šviesa tešviečia Jums visada. Naujieji metai težiba nauja viltimi“. Lietuvos respublikos prezidentas: „prie kūčių stalo pamastykime apie krikščioniškąsias vertybes, apie duoną kasdieninę, apie darbą ir kūrybą (...), idant mūsų vaikai eitų doros ir šviesos keliais“.

Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupo Chrizestemo: „skatinamas vidinio religinio potraukio sveikinu visus brolius ir seseris, tikinčius į Kristų Gelbėtoją ir švenčiančius didžiąją Kristaus Gimimo šventę (...) amžiaus pabaigoje, kai religija, dora ir dvasinumas netgi daugelio tikinčiųjų gyvenime nebėra svarbiausi, taip norėtusi patirti visų mūsų religinių siekimų bendrumą ir neprarasti vilties, kad savo tikėjimo skurdą bandysiu įveikti bendrom pastangom. (...) O vienija mus visus dėlei mūsų išgelbėjimo gimęs dieviškasis Kūdikėlis Jėzus“.

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos: Lietuvos žmonės, po pasaulį pasklidusiems lietuviams. „Iš naujo užgimęs Išganytojas teatneša taiką ir ramybę į Jūsų namus (...) Tepadeda Jis mums (...) jungtis po Nepriklausomos Lietuvos vėliava ir dirbti jos gerovei (...)“. (Pasirašė B. Nainys ir 9 nariai).

Ministerio pirmininko Adolfo Šleževičiaus: „Nuoširdžiai sveikinu Jus su tikėjimo meilės ir vilties diena — su šventu Kalėdom. Esu tikras, kad Naujieji 1994 m. bus lengvesni, skaidresni, turtingesni šeimai, tautai ir valstybei (...) Visų piliečių darbštumu ir gera valia pasikliaudami, kurkime klestinčią demokratinius pagrindais tvarkomą mūsų valstybę“.

Prof. Vytauto Landsbergio: „Ateina šv. Kalėdos ir vėl gavinama gėrį (...) Mums šviečia vilties žvaigždė, jau bemaž du tūkstantmečius pranešanti Gerąją Naująją. Teneišnys ta jos šviesa mūsų širdyse, ir blogis bus įveiktas“.

Seime svarstoma Lietuvos užsienio politika. (Svarstyme dalyvavo ir atvykę iš užsienio mūsų diplomatai.) Prezidentas, kalbėdamas pirmas, išskėlė tris kryptis: glaudesnį bendradarbiavimą su Baltijos ir Šiaurės Europos šalimis, Lietuvos jungimąsi į Europos ekonomines, politines, kultūrinės ir saugumo sistemas, santykių su kaimynais gerinimą. Baigia mintimi: „Privalome būti drąsūs, protingi ir nuosaikūs“. V. Landsbergis atkreipė dėmesį į vyriausybės politikos praradimą, ragina

atkakliau siekti narystės NATO. Seimo narė L. Andrikienė, R. Ozolas pasigedo užsienio politikos koncepcijos, strategijos bei tikslų. R. Ozolas siūlė sukurti Baltijos visuotinės gyvybės prieš galimą grėsmę planą. P. Gylis, pripažinęs svarstymo naudą, užsienio politikos koncepciją pasiūlė parengti opozicijai.

Lietuvos žydų verslininkų klubas paskelbė, kad suteikiams informaciją apie žurnalisto V. Lingio nužudymą bus skirta 100 tūkst. litų premija. (Kol kas pati didžiausia už tokio nors nusikaltimo išaiškinimą.)

Lietuva pirmoji iš buvusių sąjunginių respublikų savo pašto ženklų įsiterpė į seriją „Europa“, kuria rūpinasi Europos pašto ir telekomunikacijų konferencija. Pašto ženklui (80 cnt) paimtas A. Gudaičio paveikslas „Senas meistras“. (Ženklų jau susidomėjo pasaulio filatelistai; tiražas — pusė milijono).

Ateinančių metų biudžetas (pajamos 2 mlrd. 782 mln. litų, išlaidos — 2 mlrd. 946 mln. litų) pirmą kartą patvirtintas konstitucijos nustatytu laiku — iki Naujųjų metų. Po vardinio balsavimo už — 61, prieš — 26, susilaikė — 9; K. Jaskėlevičiaus, seimo biudžetų ir finansų komiteto pirmininko, nuomone svarstymas vyko „nepaprastai darniai ir sklandžiai“. Be kitų teisinių dokumentų, seime priimtas pareigūnų ir tarnautojų turto ir pajamų deklaravimo laikinasis įstatymas.

Trijų Baltijos šalių premjerų susitikimas Vilniuje. Estijos delegacijai (12 žmonių) vadovavo M. Laar, Latvijos delegacijai (42 nariai) — V. Birkavs. Su latviais, be kitų dokumentų, pasirašytas ketinimų protokolais dėl bendradarbiavimo statant naftos terminalą Liepojoje. Premjerų nuomone, tokio terminalo įsteigimas bus naudingas abiem pusėm. (Taigi Būtingės statyba vėl pakimba ore?) Su latviais tartasi ir dėl bendros jūrų sienos nustatymo. Visų trijų premjerų pasirašytas memorandumas dėl konsulių santykių suregulavimo ir bendros vizų erdvės. Ateityje ketinama artėti prie bendros sienos ir muitų režimo idėjos įgyvendinimo; anksčiau numatyta įkurti Baltijos ministerių taryba netrukus turėtų pradėti darbą. Kitas premjerų susitikimas turėtų įvykti sausio mėn.

Kasmetinis Lietuvos diplomatinio atstovybių vadovų susitikimas. Jo tikslas aptarti užsienio politikos svarbiuosius įvykius, apibendrinti šių

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Stipresnio įsijungimo belaukiant

Visapusiškai stiprėti ir neišnykti

Lietuvą slegia ekonominiai varžtai

Kraštas turi tapti laisva ekonomine zona

Periodinė Lietuvos spauda — 800 laikraščių

Spauda gausi, bet katalikiškos orientacijos laikraščių nedaug

Kliuvančios politinės pabios

Netolimos praities lietuvių spaudą vartant

„Mažas kiški, eik vidun...“

Mintys lietuviškos mokyklos darbą stebint

Menkėja lietuviška veikla

Grasus lietuvių nutautėjimas Pietų Amerikoje

„Unt tėvelia dvara...“

Lietuvių meno ansamblio „Dainava“ koncertas

Protėvių rugiai

Apybraiža apie partizanines kovas Aukštaitijoje

Lietuvių poezija Rytų Europos antologijoje

Mūsų poezija randa vis didesnį atgarsį pasaulinėje plotmėje

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Kauno seminarijos auklėtinio laiškas

Europinės Rusijos katalikų arkivyskupas Maskvoje TADEUSZ KONDRUSIEWICZ paskelbė ganytojinį laišką. Arkivyskupas yra baigęs Kauno kunigų seminariją ir kurį laiką darbavęsis Vilniuje

Europinės Rusijos dalies apaštalinis administratorius arkivyskupas Tadeusz Kondrusiewicz Maskvoje paskelbė ganytojinį laišką, skirtą 1993 m. šeimos šventei, kurią Kat. Bendrija mini pirmąjį sekmadienį po Kalėdų, t.y. gruodžio 26 d. Remiantis statistiniais duomenimis, laiške paminėtos ir blogio apraiškos, labiausiai teriojančios šiandieninės Rusijos šeimas – abortai, skrybos, žymus gimstamumo sumažėjimas. Antai 1992 m. užregistruotas abortų skaičius buvo dukart didesnis už gimimų skaičių. Maskvos apaštalinės administracijos spaudos atstovas kun. domininkonas Aleksandr Chmelnickij, pristatydamas arkivyskupo Kondrusiewicz ganytojinį laišką, tarp kita ko pastebėjo, jog abortai Rusijoje yra įteisinti įstatymais ir nėra jokių apribojimų. Blogiausia, žmonių mentalite-

tas suformuotas taip, kad abortas yra įprastas dalykas ir dėl jo blogybės net nesusimąstoma.

Rašydamas apie žymų gimimų skaičiaus Rusijoje sumažėjimą, arkivyskupas remiasi statistiniais duomenimis, bylojančiais, jog 1960 m. tūkstančiui gyventojų teko 23,2 gimimai, o 1992 m. gimimų skaičius tūkstančiui gyventojų sumažėjo iki 10,2.

Arkivyskupas savo ganytojiniame laiške pabrėžia, kad jo pateikti statistiniai duomenys verčia imtis neatidėliotinių sąžinės ir kuo plačiau paskleisti Katalikų Bendrijos mokymą apie žmogaus gyvybės kultūrą ir šeimos vertybes.

Europinėje Rusijos dalyje yra apie 135.000.000 gyventojų. Katalikai čia sudaro tik nedaugumą – apie 250.000. V.R. inf.

Lietuvių ir lenkų santykiai

Savaistraštis "Literatūra ir menas" Lietuvoje 1993 m. 47 nr. išspausdino pokalbį su lenkų žurnalo Prancūzijoje "Kultura" redaktoriumi JERZY GIEDROYC, pasižymintį Lietuvai palankia galvoseną.

Čia pateikiama tik dalis minėto pokalbio

J. Giedroyc yra palikuonis Giedraičių giminės, kurios protėvis buvo Giedrius (XIII š.). Keletas tos giminės narių yra daug nusipelnę Lietuvai. J. Giedroyc sakė apie save: "Buvo lenkiška ir lietuviška Giedraičių linija, o Cezaris Giedraitis, miręs 1919 metais, tapo rusiškos linijos pradininku. Tai gi prašom nelaikyti manęs sulenkėjusiu lietuviu, kurį bet kokia kaina reikia atlietuvininti. Esu lenkas ir lenku save laikau. Lietuva yra antroji mano tėvynė, bet visą savo gyvenimą paskyriau Lenkijai. Nenoriu nei perdėti, nei sumenkinti savo paties ir savo giminės pastangų, kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės. Bet Giedroyc'o pavardė yra lygiai gera, kaip ir Giedraičio".

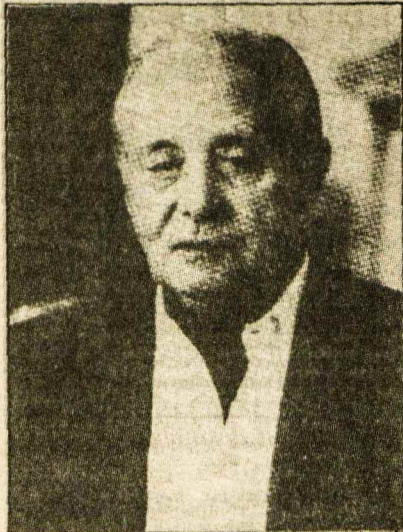
Toliau J. Giedroyc atsako į Vytauto Bikulčiaus pateiktus klausimus jo gyvenvietėje Paryžiaus priemiestyje.

— *Ką manote apie lietuvių ir lenkų santykius?*

— Lietuvių ir lenkų santykių normalizavimas negirdėtas sunkus reikalas. Čia abi pusės pridare daug klaidų. Lietuvoje nuolat gyvas Lenkijos grėsmės ir baimės kompleksas. Tuo tarpu Lenkija iš karto pripažino Lietuvos nepriklausomybę ir garantavo dabartinių sienų neliečiamumą. O tai buvo pozicija visos lenkų tautos spontaniškai, su didžiuliu pasiaukojimu reaguojusi į visus grėsmes. Lietuvos nepriklausomybei momentus. Nepaisant to, mažų, ekstremistinių, visiškai izoliuotų nuo viešosios nuomonės grupių kiekvienas neatsakingas pareiškimas buvo laikomas intervencijos simptomu. Situaciją kaitino nepamatuotos represijos prieš lenkų mažumą, pavyzdžiui, savivaldybių klausimai, žemės skirstymas, pavadržių lietuvinimas, lenkų senovės paminklų naikinimas ir t.t. Sąrašas labai ilgas.

— *Kaip vertinate lenkų mažumą Lietuvoje?*

— Kalbant apie lenkų mažumą Lietuvoje, reikia atminti, jog lenkų inteligentija čia

Jerzy Giedroyc, lenkų žurnalo "Kultura" redaktorius Prancūzijoje

buvo beveik visai išnaikinta: karas, masinės sovietų deportacijos, du kartus vykusios repatriacijos paliko lenkų mažumą be vadovų, reaguojančių emocionaliai, nesąmoningai veikiamą demagogų. Užtat dalis lenkų nepritarė Lietuvos nepriklausomybei, tarp jų išryškėjo prorusiškos tendencijos, netgi noras prijungti lenkiškas sritis prie Rusijos.

Tačiau nesu pesimistas. Tik kantri ir nevienadienė Lenkijos ir Lietuvos politika gali pakeisti tas nuostatas. Interviu rėmai neleidžia išvardinti viso to, ką reikėtų daryti. Laimė, abiejose pusėse daugėja geros valios žmonių, kurie pradeda rimtai svarstyti šiuos klausimus. Noriu paminėti, mano nuomone, tik patį svarbiausią iš jų – lenkų inteligentijos Lietuvoje atkūrimą. Pirmiausia būtina išplėsti lenkų humanitarinį skyrių Vilniaus universitete. Konkretūs sumanymai jau yra, ir jais rūpinasi Lenkijos ambasadorius Lietuvoje Janas Widackis. Taip pat daug tikimės iš popiežiaus Jono Pauliaus II vizito.

— *Kaip žiūrite į Vilniaus krašto problemą?*

— Lenkai neturi būti diskriminuojami, jei skirstoma žemė "didžiojo Vilniaus" dingstimi; jiems turi būti grąžintas lenkų visuomeninis turtas. Autonominės srities projektai

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Užsienio politikos samprata

ELTOS pranešimu, Lietuvos seimas, apsvairstęs vyriausybės vykdomą užsienio politiką, paskelbė rezoliuciją, kurioje nurodoma vyriausybei parengti Lietuvos užsienio politikos sampratą (konceptiją) ir pateikti ją svarstyti seimui 1994 m. pavasario sesijoje. Taip pat vyriausybei nurodoma oficialiai pareikšti norą stoti į NATO organizaciją, tapti nepilnateisiu Vakarų Europos sąjungos nariu.

Lietuvos seimas nutarė remti demokratines jėgas Rusijoje ir kituose NVS kraštuose, plėtoti dvišalius abipusiai naudingus ekonominius ryšius su šiomis šalimis, Latvija ir Estija.

Susieti litą su Vokietijos marke

"Susieti litą su tvirta valiuta būtina, nes tai laiduotų lito patikimumą", – spaudos konferencijoje pasakė prof. K. Antanavičius. Jis dar priminė, kad 1991 m. buvo parengęs lito susiejimo su Vokietijos marke projektą. Tokiam siūlymui labiausiai pasipriešinę Lietuvos banko patarėjai iš Amerikos. Tai ir nulėmė Lito komiteto pasirinkimą.

Kalbėdamas apie 1994 m. valstybės biudžetą, prof. K. Antanavičius pasakė, kad "gerų valdžių nebūna" ir tai patvirtinę balsavimo dėl biudžeto rezultatai. Seimo nariai balsavo prieš valdymo išlaidų sumažinimą ir didžiausią biudžeto išlaidų dalis – 300 mil. litų – buvo skirta valstybės valdymui. Jo siūlymas, kad valdymo išlaidos augtų kartu su bendromis biudžeto išlaidomis, seimo buvo atmes-

tos. LDDs frakcijos narys, Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirm. K. Jaskelvičius mano, kad opozicijos kritika visiškai nepagrįsta. Biudžetė atsispindi ekonominės padėties stabilizavimosi tendencija. Lietuvoje mažėja bedarbių, kiekvieną mėnesį įdarbinama maždaug 4,5 tūkstančio žmonių.

Pažadėta didinti sveikatos ir socialinės srities darbuotojų atlyginimus.

Žlugusi užsienio politika

Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis spaudos konferencijoje pakartojo savo ankstesnius tvirtinimus, kad dabartinės Lietuvos valdžios užsienio politika, pirmiausia Rytų atvilgiu, buvo trumparegė, o dabar esą galima sakyti, kad ji žlugo.

Per pusantros metus buvo žmonėms skleidžiamos iliuzijos, kad LDDP dėka iš Rusijos ateisianti ekonominė gerovė. Rinkimai Rusijoje parodė tikrąjį jos veidą. Ankščiau diplomatinėmis frazėmis pridengta užsienio reikalų ministerio A. Kozyrevo politika dabar atvirai skleidžiama V. Žirinovskio lūpomis. Tačiau Lietuvos užsienio reikalų ministerija, paskelbusi pavėluotą bei trumpą pareiškimą, kalba tiktai apie susirūpinimą ir nieko apie saugumo pavojus.

V. Landsbergis kritikavo ir Baltijos valstybių vadovų pareiškimą dėl bendradarbiavimo su NATO organizacija. Baltijos valstybių prezidentų susitikime palaikyta tik idėja – partnerystė vardan taikos

man atrodo žalingi ir nereikalingi. Liaukimės bijoję kits kito.

— *Kaip vertinate Armijos Krajosvos veiklą?*

— Teiraujates apie Armiją Krajoją. Tai labai sudėtinga problema, susijusi su skirtingomis kovos už nepriklausomybę formomis paskutiniojo karo metu. Lietuviai rėmėsi vokiečiais, su kuriais Armija Krajoja kovojo. Skyrėsi požiūris ir į Tarybų Sąjungą. Iš abiejų pusių nestigo žiaurumo. Palikime tat istorikams, nes tai jau praėję laikai. Abiejų tautų istorikai privalo nešališkai atskleisti tą sudėtingą problemą, kad ateities kartos galėtų iš to pasimokyti. Tie "karstai" neturi būti priešiško didinimo įrankis ir daryti įtaką šiandieninei politikai, pavyzdžiui, kaip Želgovskio veikla.

— iš esmės priklausanti A. Kozyrevui. Šios idėjos tikslas – nustumti į šalį narystės NATO praplėtimo klausimus.

Persiorganizavo Sąjūdis

Ivykusiame Lietuvos sąjūdžio ketvirtajame suvažiavime gruodžio 18 d. jo delegatai nusprendė, kad nuo dabar Sąjūdis bus visuomeninė organizacija, vienijanti nepriklausomybės įtvirtinimo šalininkus. Sąjūdyje galės būti politinių bei visuomeninių organizacijų nariai, taip pat asmenys, nepriklausantys jokioms organizacijoms. Tačiau į Sąjūdį nebus priimti LDDP nariai.

Sąjūdžio tarybos ataskaitą suvažiavimui pateikė jos pirmininkas A. Katkus. Pranešimus "Lietuvos sąjūdžio pamokos" ir "Žemdirbių sąjūdžio veikla" padarė prof. V. Kubilius ir seimo narys V. Lapė.

Buvo priimti Sąjūdžio įstatai ir programa, priimta taipogi deklaracijų, rezoliucijų ir pareiškimų dėl valstybės reikalų ir Sąjūdžio veiklos.

Naujuoju Sąjūdžio tarybos pirmininku išrinktas 55 metų istorijos mokslų daktaras Romas Batūra, vadovaujantis pedagoginei katedrai Vilniaus universitete. Suvažiavime nutarta, kad Sąjūdžio garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis daugiau neturi nustatytų pareigų ir neatsako už Sąjūdžio kasdieninę veiklą.

Vizitas Varšuvoje

Lenkijos seimo maršalo J. Oleksy kvietimu, dvi dienas Varšuvoje, kaip praneša ELTA, viešėjo Lietuvos seimo delegacija, vadovaujama jo pirmininko Č. Juršeno. Jis Lenkijos seime pasakė kalbą, kuri buvo šiltai sutikta, pertraukta gyvais plovimais. Pirmą kartą po 200 metų Lenkijos seime kalbėjo Lietuvos seimo pirmininkas. Paskutinis toks įvykis buvo 1792 m., kai kalbėjo Lietuvos seimo maršalas K. Sapiega.

Č. Juršenas susitiko ir su Lenkijos premjeru V. Pavlak. Buvo tariamasi, kaip įveikti istorinius ginčus, plėsti ekonominius ir kultūrinius ryšius. Taip pat kalbėta apie laisvos prekybos zonos įsteigimą, pasienio perėjų gerinimą, kelio "Via Baltica" tiesimą. Daug dėmesio skirta tarpvalstybinės sutarties pasirašymui.

Pokalbyje dalyvavo seimo narys G. Kirkilas, Lietuvos Lenkijoje ambasadorius D. J. nevičius.

Pasirašė draugystės sutartį

BNS pranešimu, Estijos prezidentas L. Meri ir Turkijos prezidentas S. Demizel Ankaroje pasirašė draugystės ir bendradarbiavimo sutartį.

Prezidentai pasižadėjo laikytis principų, apibrėžtų Jungtinių Tautų įstatuose, Helsinkio konferencijos Baigiamajame akte, Naujosios Europos Paryžiaus chartijoje ir kituose tarptautiniuose dokumentuose.

Sutartyje taipogi sutarta plėtoti ryšius, grindžiamus bendradarbiavimu ir pasitikėjimu. Sutarta reguliariai rengti politinius ir ekonominius pasitarimus.

Sutartis įsigalios, kai ją patvirtins abiejų kraštų parlamentai. Ji galios 10 metų, po to bus pratęsiama kas penkeri metai.

Prezidentai svarstė ir politinę padėtį Jugoslavijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltijos kraštų ir NATO santykius.

Nesutarė

Latvijos ir Rusijos delegacijų derybų posėdyje nesutarė dėl būsimo Skrudondos radaroties statuso. Tai priklausys ir nuo stoties finansavimo problemų.

Rusijos delegacijos vedovas S. Zotovas pasibaigus posėdžiui įvertino kaip labai atsakingą, nes Skrudondos radaroties problema trukdo galutinai susitarti dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Pasak Zotovo, Skrudondos stotis esą gali būti naudinga ne tik Rusijai, bet ir Baltijos kraštams pranešant apie galimą raketų antskrydį.

Buvusio Latvijos derybų su Rusija delegacijos nario M. Stepičevo nuomone, Skrudondos stotis techniškai yra pa-

senusi, tėra tik "kozieris" Rusijos politikų rankose. Dar 1991 m. Rusijai buvo siūloma uždaryti šią stotį ir surasti kitų būdų savo saugumui užtikrinti.

Perskaičiuos mokesčius

Lietuvos nuolatinės misijos Jungtinėse Tautose pranešimu, 1993 m. gruodžio 23 d. Jungtinių Tautų (JT) visumos posėdyje nutarta peržiūrėti Baltijos valstybių narystės mokesčių.

Narystės mokesčius, arba finansinius įnašus, moka visos Jungtinių Tautų valstybės. Suma amerikietiška doleriais nustatoma pagal koeficientų lentelę, kurią kas treji metai tvirtina JT visumos posėdis, atsižvelgdamas į valstybių ekonominę būklę, gyventojų skaičių, užsienio išiskolinimus ir kitus kriterijus.

Baltijos kraštai protestavo prieš jiems 1991 m. nustatytą mokesčių, kuris buvo apskaičiuotas vartojant neteisingą Sov. Sąjungos informaciją. Baltijos valstybės už trejų metų narystę Jungtinėse Tautose skolingos 19 mil. JAV dolerių.

Baltijos kraštai kartu su buvusiomis Sov. Sąjungos respublikomis, buvusios Jugoslavijos valstybėmis ir Čekoslovakija bendrai pasiekė, kad ateityje šie mokesčiai būtų perskačiuoti.

Mokesčio klausimo derybose Lietuvos delegacijai atstovauja misijos patarėjas Darius Sužiedėlis.

Dėl aukščiausių apdovanojimų

Tautos pažangos judėjimas atsiuntė redakcijon pareiškimą dėl apdovanojimų už buvusios sovietinės armijos išvedimą iš Lietuvos, pasirašytą Eg. Klumbio, Tautos pažangos judėjimo steigėjų tarybos pirmininko. Tarp kitų dalykų rašoma:

"Dabar keli žmonės pristatyti apdovanoti aukščiausiu valstybės ordinu už tai, ką padarė kelios mūsų Tautos kartos. Be jokios abejonės apdovanoti pristatytieji pareigūnai atliko didžiulį darbą, bet jie atliko tai, ką juos įpareigojo visa Tauta. Jie neturėjo jokios teisės trauktis atgal".

Pagaliau apdovanojimų skyrimas už valstybinį darbą bei tiesioginį pareigų atlikimą yra ne tik grįžimas į sovietinius laikus, bet ir mūsų valstybės apdovanojimų devalvacija. Esame įsitikinę, kad aukščiausiais Lietuvos valstybės apdovanojimais už nuopelnus išvedant okupacinę kariuomenę iš Lietuvos pirmiausia turi būti apdovanoti visi žmonės, žuvę mūsų pasipriešinimo kare 1944-1954 m. Taip pat būtina apdovanoti žmones, ilgus dešimtmečius iškentėjusius sovietiniuose kalėjimuose ir lageriuose už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę – N. Sadūnaite, B. Gajauską, V. Petkų, L. Simutį, A. Terlecką ir kitus.

Galų gale yra šventgabiška aukščiausiu ordinu apdovanoti žmones, ne vienerius metus kolaboravusius su okupacine valdžia, kai kiti kentėjo už nepriklausomos Lietuvos idėją sovietiniuose kalėjimuose ir lageriuose.

Galbūt aukščiausiais Lietuvos ordinais reikėtų apdovanoti LKP TSKP-LDDP narius ir visą likusią sovietinę nomenklaturą, kurie užimdami aukštus postus okupacinės struktūroje, tuo "gelbėjo" Lietuvą nuo galutinio išgrobstymo, sunaikinimo bei surusėjimo ir kuriems sugrįžus į valdžią paskutinis sovietinis kareivis išėjo iš Lietuvos.

Jeigu Prezidentūra leidžia ištraukiami ir tokie keistūs žaidimai, tuomet nieko neturėtų stebinti, kad sprogtas bombos, organizuota mafija viduryje dienos žudo žmones, o vykdomoji valdžia bejėgė ką nors pakeisti". J. Andr.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auksa, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

A+RIMUI STRIMAIČIUI

mirus,

žmonai GRAŽINAI, dukroms, broliui, mamai ir jų artimiesiems gilią užuojautą reiškia dainos draugai –

Buvęs Toronto vyrų kvartetas

A+JUSTINAI NAUSĖDIENEI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

gilią užuojautą reiškia sūnui ALGIUI ir jo žmonai DALIAI NAUSĖDAMS visai jų šeimai, giminėms bei artimiesiems –

G. R. Paulioniai

R. J. Karasiejai

A+ERIKAI ŠERNIENEI

mirus,

jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Elena ir Steponas

Pusvaškiai

A+ALICIJAI LAPATINSKIENEI

mirus Seattle, WA,

vyrą architektą VYTAUTĄ LAPATINSKĄ, dukrą DALIĄ ir vaikaičią LUKĄ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

A. A. Jagėlos

H. R. Simanavičiai

A. R. Tumpos

PADĖKA A+VYTAUTAS TAMULAITIS

mylimas vyras, tėvas, senelis ir brolis peržengė amžinojo gyvenimo slenkstį 1993 m. rugsėjo 22 d. ir buvo palydėtas iš Prisikėlimo šventovės (Šv. Jono lietuvių kapinės Mississaugoje rugsėjo 25 d.

Nuoširdžiai dėkojamė kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už maldas laidotuvių namuose; kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Jonui Staškui ir kun. Liudui Januškaui, OFM, už atnašautas gedulines Mišias velionies intencija. Dėkojame kun. L. Januškaui, OFM, už praminingą pamokslą, kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už palydėjimą į amžino poilsio vietą ir apeigas bei maldas kapinėse.

Gili ir nuoširdi padėka muz. Daliai Viskontienei už suorganizuotą ir išpildingai atliktą muzikinę dalį Mišių metu. Dėkojame smuikininkei R. Melkionei ir D. Radtkei už giedojimą ir palydėjimą vargonais.

Nuoširdi padėka karsto nešėjams: Albinui ir Tomui Bočkams, Arūnui ir Pauliui Dailydžiams, Giedriui ir Rimantui Penčylams, kurie palydėjo ir suteikė a.a. Vytautui paskutinį patarnavimą šios žemės kelionėje. Dėkojame visiems už užrašytas Mišias – tai didelė dovana mirusiojo vėlei. Dėkojame visiems šeimos giminėms, draugams ir bičiuliams už puikias gėles, kurios puošė a.a. Vytauto karstą.

Dėkojame aukų rinkėjoms – M. Povilaitienei ir A. Sungailienei bei visiems aukojusiems "Tėviškės žiburiams", Maironio vardo lietuvių vaikų literatūros muziejui Lietuvoje ir Lietuvos rašytojų draugijai, kuri rūpinasi a.a. Vytauto knygų išleidimu Lietuvoje. Gili ir nuoširdi padėka VI. Šaltmirui už jautrius atsišveikinimo žodžius ir įvertinimą a.a. Vytauto literatūros kūrinių.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie atsilankė į laidotuvių koplyčią, pareiškė užuojautą asmeniškai, spaudoje ir laiškais. Nuoširdi padėka visiems, kurie dalyvavo Mišiose, buvotė kartu su mumis, atvykote iš toliau, dalinotės su mumis visais laidotuvių rūpesčiais ir palydėjote a.a. Vytautą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie lankė a.a. Vytautą ligos metu ir įnešė jam malonesnių kasdienybės prosvaisčių. Dėkojame visiems už maldas, kurios paskaidrindavo ligos nuotaiką. Ypatinga padėka kun. Pijui Šarpanickui, OFM, ir kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, kurie lankydavo ir suteikdavo ligoninui sakramentus.

Dėkojame J. Gurklinei ir jos padėjėjoms už rūpestingai ir skoningai paruoštus pietus, mieloms ponios už skanias pyragus, kurie praturtino pietų stalą.

Jūsų nuoširdumas mums, pasilikuusiems giliam liūdesy, liks brangus prisiminimas visam gyvenimui.

*Žmona Marija,
sūnus Vytautas su šeima,
dukė Vida su šeima,
seserys – Jadvyga Lemontė ir Onutė Lietuovė*

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Kiek dvasiškių neteko Lietuva?

Sovietų ir vokiečių okupacijų metais (1940-1990) Lietuva neteko daugelio dvasiškių – vieni buvo sunaikinti sovietų, kiti – nacinių vokiečių, treči gelbėdamiesi pasitraukė į Vakarus su tūkstančiais savo tautiečių

Vilniaus vyskupijoje bolševikų nukankinti 4 kunigai, kalinti – 30, išvykę užsienin – 16, užsienyje mirė – 5, vokiečių nužudyti – 116, vokiečių kalinti – 25; Kauno vyskupijoje – 14, 36, 88, 49, 6, 4; Kaišiadorių vyskupijoje – 14, 39, 14, 6, 2, 1; Panevėžio vyskupijoje – 15, 65, 47, 14, 1, 2; Vilkiškio vyskupijoje – 14, 65, 114, 58, 1, 2; Telsių vyskupijoje – 11, 54, 82, 58, 0, 0. Iš viso bolševikų nukankinti 72 kunigai, kalintieji – 289, išvykę užsienin – 361, užsienyje mirė – 190, vokiečių nužudyti – 126, vokiečių kalinti – 34.

Klierių aukos: 3 žuvo ir 7 bolševikų kalinti. Vokiečiai išvežė 72 Vilniaus klierius į Vokietiją, 60 kunigų vienuolių, 229 sesels vienuoles.

Kaišiadorių vyskupijos 1940-1989 m. nukentėję kunigai nuo bolševikų

Vyskupas Vincentas Sladkevičius tremtyje išbuvo 28 metus. Nužudyti kunigai: Balčius Valentinas sušaudytas; Juknevičius Andrius, Merkinės deka-

nas, sušaudytas; Lajauskas Matas, Molėtų dekanas, žiauriai nukankintas; Tutinas Jonas, durtuvais subadytas; Daugėla Jonas sušaudytas.

Kunigai, žuvę kalėjimuose: Mironas Vladas, Linartas Donatas, Rudžionis Steponas, Baužys Zenonas, Liutkus Petras, Adolfas Stasevičius.

Kunigai kaliniai grįžę mirė: arkivyskupas Matulionis Teofilus, vyskupas Labukas Juozapas, prelatas Sužiedėlis Bernardas, kan. Cijūnaitis Matas, dekanas Liesevičius Kazimieras, Janulevičius Petras, Pieškus Domininkas, Mikučionis Jonas, Neciunskas Zigmas, Komaras Zigmas, Želnys Adalbertas, Stasiūnas Juozapas, Mažeika Antanas, Gustas Juozapas, Čaplikas Juozapas, Puzonas Liudvikas, Cibulskas Pranas, Bulka Bronius, Petkevičius Marijonas, Pivariūnas Kazimieras.

Kunigai kaliniai gyvieji: prelatas Kiškis Stanislovas, prelatas Jonys Jonas, Šiškevičius Antanas, SJ, Zažekas Česlovas, Žvinys Jonas, Kaušyla Jonas, Ažubalis Alfonsas, Šatas Alfonsas, Kavaliauskas Česlovas, Voveris Juozapas, Valatka Petras, Stančiauskas Zigmas.

Vokiečiai sušaudė Alytuje: dekaną Paulavičių Konstantiną, vikarą Mozurkevičių.

Kunigai, pabėgę į užsienį: Urbonavičius Ignas, Celišius Petras, Dieninis Lionginas, Kocėnas Aleksandras, Vilutis Juozas, Bačinskas Petras, Petraitis Alfonsas, Gaidamavičius Pranas, Mankeliūnas Vytautas.

Red. pastaba. Šiuos duomenis atsiuntė kun. Jonas Kaušyla, remdamasis Br. Kvickio ir kitų surinktais duomenimis. Kadangi jis pats yra Kaišiadorių vyskupijos kunigas, pridėjo atskirą tos vyskupijos statistiką.

A. A. kun. JUOZAS ZDEBSKIS, komunistų nužudytas sovietinės okupacijos laikais – 1986 metais

Lietuvos oro linijos

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Lietuvos vardą užsienyje išgarsino Lietuvos komercinės aviacijos lėktuvai, ant kurių didelėmis raidėmis įrašyta *Lithuanian Air Lines* (LAL). Daugelis Lietuvos gyventojų nori pridėti žodį *Lituania* – lietuvių lakūnų Dariaus ir Girėno skrydžių per Atlantą atminti.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir jos lėktuvams pradėjus skraidyti į užsienio valstybes, žodis *Aeroflotas* dingo iš lietuvių žodyno.

Lietuvos avialinijų generalinis direktorius S. Daildyka buvo atvykęs į JAV. Čia Dallas mieste vyko Tarptautinės aviacijos transporto draugijos 49-asis metinis vadovų susitikimas. LAL tik šiemet įstojo į šią organizaciją. Susitikime taip pat dalyvavo Europos bendruomenės, Amerikos civilinės aviacijos ir didžiausių pasaulyje lėktuvų bendrovių vadovai.

Beveik visos pasaulio oro skrydžių bendrovės arba turi milžinišką nuostolių, arba bankrutuoja. Daugiausia nuostolių patiria Amerikos bendrovės *American Airlines*, *TWA*, *Delta*, ir kt. Naujausias lėktuvus – Boeing-777 įstengia nusipirkti tik didžiosios bendrovės, nes jų kiekvieno kaina yra 118 mil. dolerių.

Amerikiečiai siūlo laisvą padangę visur ir visiems. Amerikos rinka būsianti atvira Europos aviacijos bendrovėms, jei amerikiečių įsileis į Europos bendruomenės rinką. Tačiau ir čia yra pavojus, kad

mažesnės bankrutuos ir jas prarys milžiniai. Net tokios žymios bendrovės kaip SAS, *Lufthansa*, *British Airlines* jaučiasi mažos prieš didžiulius ryklius, kaip Daildyka pavadino didžiulį JAV bendrovės.

Lietuvai yra sunku įsikvėbti į Vakarų rinką. Juo labiau, kad jiems kaip ir kitiems europiečiams, yra nepakeliami didžiųjų konkurencija. Lietuvos oro linijos iki gruodžio vidurio turėjo parengti savo planą, o vasario mėnesį jį turi patvirtinti Lietuvos vyriausybė. Europos rinka perpildyta, todėl teks plėstis į Rytus, Kiniją, Indiją, Artimuosius Rytus. Tokioms ilgomis kelionėms reikia didelių lėktuvų kaip Boeing 747 arba DC-10. Bandoma parduoti senus rusiškus lėktuvus ir gauti paskolą.

Vilniaus orauose tokiai kol kas yra per prasti, neatitinka standarto. Juos numatoma pakeisti kitų metų gegužės-liepos mėnesiais. Pagerinimas reikės išleisti 6 mil. litų. Todėl tolimieji skrydžiai galėtų prasidėti ne anksčiau kaip liepos mėnesį.

Šiuo metu skrydžiai vykdomi į Frankfurtą, Kopenhagą, Londoną. Iš dviejų Rytų skrydžių į Maskvą jau pelningas, kitas į St. Peterburgą – vis dar nuostolingas. Šiuo metu LAL dirba apie 1300 žmonių. Ypač greitai plečiasi turizmo skyrius, pavadintas „Aviaturas“.

Didžiausia pasaulyje lėktuvų gamybos bendrovė „Boeing“ ateinančiais metais tikisi parduoti lėktuvų už 26 milijardus dolerių. Japonai neseniai užsakė septynis lėktuvus Boeing-777, kurių kaina yra 820 mil. dolerių. Kito modelio Boeing-767 jau parduota 500 lėktuvų. *American Airlines* turi 63 tokios klasės lėktuvus.

Šiaip ateities perspektyvos Lietuvos oro linijoms yra geros. Reikia tikėtis, kad ateinančių metų eigoje iš Vilniaus ir atgal į didžiulius Amerikos lietuvių telkinius – Čikagą, Niujorką ir galbūt Los Angeles bus tiesioginiai, be sustojimo, skrydžiai. Todėl 1994 m. Dainų ir šokių šventė bei 1995 m. sporto šventė Vilniuje gali būti ir Lietuvos oro linijų šventė.

KAUNO BAZILIKA, pradėta statyti XV š. gotišku stilium, vėliau buvo plečiama ir įgijo renesanso bei baroko bruožų. Kaip gotiškas statinys ji yra didžiausia Lietuvoje

Nuotr. D. Meliūno

Periodinė Lietuvos spauda - 800 laikraščių

Vatikano radijo lietuvių skyriaus žiniomis, laikraštinė spauda Lietuvoje labai gausi, bet katalikiškos orientacijos laikraščių labai nedaug. Pasunkėjus ekonominėms sąlygom, dalis laikraščių turės netrukus žlugti

Beveik keturis milijonus gyventojų turinčioje Lietuvoje leidžiama net per 800 laikraščių ir žurnalų, dirba šimtai leidyklių ir kuriasi naujos. Akivaizdu, jog nemaža dalis spaudos yra laikinai pobūdžio ir užpildo sovietmetyje atsiradusias draudžiamų temų spragas. Taip pat nėra abejonių, kad dauguma šių leidinių yra trumpalaikiai, ir vis siaurėjančios rinkos sąlygomis netruks žlugti.

Deja, tik mažą dalį naujai atkurtos spaudos būtų galima pavadinti katalikiška. Tokių laikraščių ir žurnalų leidžiama per dešimt. Kita vertus, mus dominančios temos gan dažnai aptariamasi ir kituose leidiniuose. Natūralu, jog tokioje būklėje vis sunkiau aprėpti augančią informaciją, pasirinkti svarbiausias ir aktualiausias temas, įžvelgti linkmes. Kitaip tariant, išlyla orientacijos poreikis.

Apžvelgus pvz. 1993 m. lapkričio mėnesio spaudą, dėmesį patraukia du dalykai: pirmasis susijęs su valdančiosios daugumos – nepaisant įvairių deklaracijų – negatyvia nuostata tiek Katalikų Bendrijos, tiek apskritai religijos atžvilgiu; antrąjį – kur kas labiau džiuginantį – būtų galima pavadinti katalikiškosios spaudos samonės augimu.

1993 m. lapkritį net keturi laikraščiai prabilo apie pasikeitusį arba, tiksliau, buvusį užmaukto, o dabar vis ryškėjantį LDDP atsaivų požiūrį tiek į Katalikų Bendriją, tiek į su ja susijusias organizacijas.

Pirmiausia minėtinas savaitraštis „Apžvalga“. Žinoma, būdamas LKDP (kr. demokratų) spaudos organu, jis negali atstovauti visiems Lietuvos katalikams, tačiau politiniu požiūriu „Apžvalga“ bene tiksliausiai atspindi susidariusią būklę.

Kitaip negalima pavadinti, kaip tikinčiųjų jausmų įžaidimus, rodytą per Visų Šventųjų

dieną filmą apie Aušros Vartų šventovę. Dar sovietiniais metais sukurta filmuką komentavo akademikas Juozas Jurginis. Ryšium su tuo „Apžvalgos“ 45 nr. paskelbtas Lietuvos radijo ir televizijos valdybos nario kun. Roberto Grigo pareiškimas, kuriame be kita ko sakoma, jog „katalikai turi teisę laukti daugiau pagarbos“.

Tame pačiame numeryje prisimintas ir 1978 m. lapkričio 13 d. sudarytas Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas. Trumpai papasakota jo dramatiška, kai kada ir tragiška – kun. Jėzuito Juozo Zdebskio atveju – istorija. Straipsnio autorius minėto filmo atžvilgiu dar griežtesnis: „Tokia laida – tai ženklas, kad prasideda buldozerinio ateizmo antireliginė propaganda“.

Katalikų laikraščiai ir visi stambiausi šalies dienraščiai išspausdino pareiškimą dėl „Krikščionių demokratų frakcijos seime registracijos nutraukimo ir perregistravimo vilkinimo“.

Šiuos tarsi paskirus faktus papildo savaitraščio „Naujasis dienovidis“ redaktorės Aldonos Žemaitytės skiltis „Apie demokratiją, laisvą žodį ir padarumą“. Autorė rašo: „Kiek kartų vis dar naivūs laidų rengėjai pasišauna kviesti į savo laidas „Naująjį dienovidį“, tiek kartų jiems tenka karpyti brangios filmavimo juostos metrus. Neaišku, kas karpė: ar jie, ar televizinės cenzūros žmonės“. Suprantama, šiuo atveju skaudžiausias yra pats cenzūros faktas. Redaktorės manymu, į Lietuvą vis spartesniais tempais sugrįžta komandinė-administracinė sistema.

Greta politinio ir ideologinio spaudimo, pastebima ir kita, kiek subtilesnė linkmė – pseudoreliginių rašinių pagalba diskredituoti katalikybės tiesas. Klasikinis pavyzdys – savaitraštyje „Atgimimas“ išspausdinta užsienio

Kliūvančios politinės pabiros

Štai kelios istoriko Alfonso Eidinto mintys, liečiančios Vasario 16 – Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą.

„Lietuvių buržuazijos atstovai, perdėti aukštinę Tarybos priimtą 1918 m. vasario 16 d., kaip Lietuvos politinės nepriklausomybės akto paskelbimą, nebendė bent kiek detaliau ir realiau aptarti jo reikšmę. Tiesa, anuo metu laikraščiuose propagandinių požiūrių daug rašyta apie Lietuvos valstybingumo atstatymą, tačiau istorikai mažai tegali iš tų liaupsių sužinoti“. („Gimtas kraštas“, 1988 m. vasario 4-10 d.).

„Susiformavus lietuvių kapitalistinei (buržuazinei) nacijai, lietuvių buržuazinės srovės, grupės (vėliau partijos) vienaip ar kitaip svarstė ir programose deklaravo Lietuvos valstybingumą. (...)“

Visų sudėtingiausių istorinių aplinkybių gerai neištyrinėjus, nieko nestebino ir gana kategoriška išvada, jog „vasario 16 d. aktas nebuvo Lietuvos nepriklausomybės siekimo dokumentas (...), o tik eilinis 'diplomatinių' žingsnis, kuriuo siekta gražiau pasirodyti krašto visuomenės akys“. (...)

Vokietijos kancleris 1918 m. kovo 23 d. aktu paskelbė Lietuvos pripažinimą, kurį V. Kapsukas teisingai pavadino skambiais žodžiais, kurie rei-

kalingi 'kaizero valdžiai ir jos bernams tikrai žmonėms akis dūmti', kad 'apie jokią tikrai laisvą ir nepriklausomą Lietuvą nė kalbos negali būti'. („Kultūros barai“, 1988 m., 1 nr.).

Taigi buržuazinės (kapitalinės) lietuvių nacijos (bolševikai vengia žodžio tauta) srovės ir jos atstovai kaizero bernai vasario 16 d. nepaskelbė Lietuvos nepriklausomybės, o tik padarė eilinį diplomatinį žingsnį norėdami gražiau pasirodyti.

A. Eidintas neturi jokių sunkumų „išaiškinti“ kas atstatė Lietuvos valstybingumą. Jis rašė:

„Veikiant spalio socialistinei revoliucijai, ir Lietuvoje tampa populiari darbo žmonių atstovų tarybų idėja. Jos pradeda kurtis 1918 m. lapkričio-gruodžio mėnesiais, komunistai proletariato diktatūros, revoliucinių veiksmų dėka pirmą kartą sukuria socialistinį Lietuvos valstybingumą – paskelbiama Lietuvos Tarybų Respublika“. („Literatūra ir menas“, 1988 m. gruodžio 10 d.).

„Lietuvoje plėtėsi revoliucinis judėjimas, kova už socialinį teisingumą. Vilniuje ir periferijoje kūrėsi komunistų kuopelės, 1918 m. spalio 1-3 d.d., įvyko Lietuvos Komunistų partijos 1-asis suvažiavimas. Įsisteigė naujo tipo partija, paskelbusi, kad svarbiausias jos uždavinys yra kovoti už socialistinę revoliuciją ir proletariato diktatūrą, už Tarybų valdžią. 1918 m. gruodžio, 1919 m. liepos mėnesiais didesneje Lietuvos dalyje susikūrė Tarybos, 1918 m. gruodžio 16 d. buvo paskelbta Lietuvos Tarybų Respublika, kurią V. Lenino pasirašytų Liaudies Komisarų Tarybos dekretu pripažino Tarybų Rusija“. („Kultūros barai“ 1988 m., 1 nr.).

Tarybos, tarybos... Nors Lietuvoje ir buvo paskelbtas „tarybinis“ valstybingumas, tačiau bolševikų okupuotose srityse jokių tarybų nebuvo, niekas su nieku nesitarė, atėidavo įsakymas iš Maskvos bei jokių tarybų ir taip pagal Rusijos komunistų (bolševikų) partijos Centro komiteto nutarimą 1919 m. sausio mėn. be jokių tarybų buvo įsteigta bendra Lietuvos ir Gudijos „Litbela“ (Litva-BELorusia) respublika ir taip baigėsi „tarybinis“ Lietuvos valstybingumas. „Litbela“ respublika irgi be jokių tarybų buvo Lenino likviduota ir pripažin-

ta. Tarybos, tarybos... Nors Lietuvoje ir buvo paskelbtas „tarybinis“ valstybingumas, tačiau bolševikų okupuotose srityse jokių tarybų nebuvo, niekas su nieku nesitarė, atėidavo įsakymas iš Maskvos bei jokių tarybų ir taip pagal Rusijos komunistų (bolševikų) partijos Centro komiteto nutarimą 1919 m. sausio mėn. be jokių tarybų buvo įsteigta bendra Lietuvos ir Gudijos „Litbela“ (Litva-BELorusia) respublika ir taip baigėsi „tarybinis“ Lietuvos valstybingumas. „Litbela“ respublika irgi be jokių tarybų buvo Lenino likviduota ir pripažin-

ta „buržuazinė-kapitalistinė“ nepriklausoma Lietuvos valstybė.

Guđų akibrokštai

Dienraštis „Gazeta Wyborcza“ 1993 m. lapkričio 26 d. laidoje rašė: „Po trejų nepriklausomybės metų gūdai turi savo herbą – Vytį. Jie taip pat turi baltą-raudoną-baltą vėliavą, po kuria jų proseniai dalyvavo Žalgirio mūšyje. (...) Vytis ir baltą-raudoną-baltą vėliava tai Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės palikimas, kuris – kaip jie tvirtina – priklauso gūdams ne mažiau, kaip lietuviams, kurie pastaruoju metu Minske vis dažniau yra vadinami 'letuvisais' arba tiesiog žemaičiais. Tikri lietuviai tai mes“ – pasakė viena žinoma gūdų rašytoja“.

Visa tai patvirtina gūdų savitraštyje „Literatūra i Mastactva“ išspausdintas po straipsniu apie Armia Krajo wa padarytą žalą gūdams „post scriptum“. Laikraštis 1993 m. spalio 22 d. laidoje rašė: „Kai šis straipsnis jau buvo spausdinamas, gavome žinią, kad Vilniuje prasidėjo Armia Krajowa visuomenės teismas. Lenkų visuomenės organizacijos žemaičių Respublikoje visokiais būdais stengiasi sukurti A.K. palankų įvaizdį tartum ji būtų kovojusi su fašistais ir bolševikais. Tačiau žemaitijos valdžia ir tauta A.K. veiklą laiko smurtu prieš Lenkijos kaimynines tautas. A.K. yra kaltinama žemaičių žudymu ir bandymu atstatyti Lenkiją 1939 m. rugsėjo mėn. ribose“.

Šio laikraščio redaktoriai savo plačioje vaizduotėje sukūrė žemaičių Respubliką su sostine Vilniumi.

Prezidento pasisakymas

„The Baltic Independent“ 1993 m. lapkričio 19-25 d.d. laidoje rašė: „Savo lankymosi metu Kinijoje Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, nebijodamas aštrios kritikos namuose, vengė kalbėti apie žmogaus teises. (...) Ponas Brazauskas patvirtino, kad susitikimuose su aukštais Pekingo pareigūnais žmogaus teises ir Tibeto okupacija nebuvo diskutuojamos. Savo kelionės metu ponas Brazauskas pasakė: „Demokratinės vertybės Lietuvoje ir Kinijoje yra tokios pačios.“ Nesinori tikėti. J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

SPACESTUDIO
PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Supažindiname su nauja **MAGIC BOX** sąvoka. Tai ekonomiškiausias ir veiksmingiausias būdas pristatyti jūsų siuntinius į LIETUVĄ.

Mes jums parūpinsime beveik 3 kub. pėdų dėžę **MAGIC BOX**, kurią jūs galėsite talpinti kiek norėsite ir jums kainuos

TIK \$6 už kub. pėdą plius **\$11** pristatymas.

Be to kokio skaičiaus siuntinių pristatymas (namas tuo pačiu adresu iki 50 kg) **\$11.**

MAGIC BOX yra gaunama nemokamai. Mes iš jūsų paprašysime \$1 užstatą, kurį paskui grąžinsime. Klientams, gyvenantiems Jane-Dufferin-Dundas ir Lakeshore gatvių rajone, turime dar vieną malonų pataravinį – mes atvešime jums (namas)

MAGIC BOX ir paimsime jau paruoštą nemokamai.

Polimex kelionių biuras bilietus jums patogiausius persėdimus. Labai prieinamos lėktuvų bilietų kainos (Vilniui).

Jums reikės tik paskambinti

Toronto: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914
Mississauga: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683
Scarborough: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Pardodant, perkant ar tik del informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Salvaityte, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Mūsų draugams lietuvių bendruomenėje

Su malonumu pranešam, kad nuo 1994 m. sausio 1, **ALGIS MEDELIS** prisijungia prie mūsų kaip savarankiškas kelionių specialistas mūsų naujoje Bloor gatvės įstaigoje. Aplankykite mus sausio 29-30 d.d. (šeštadienį ir sekmadienį) tarp 11 v.r. ir 4 v.p.p. (OPEN HOUSE), išgerti puodelį kavos, pasikabėti su A. Medeliu, jo bendradarbiais ir susipažinti su 1994 metų kelionių programomis.

PEDERSEN world tours inc.
UNITY TRAVEL
(905) 882-5475 ar 1-800-663-9689
Park Place Corporate Centre
1558 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Ont. Reg. nr. 1341982
(416) 538-6370
Fax: (416) 538-9657
1558 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Ont. Reg. nr. 04189437

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ATMINIMO PARKAS

Rokiškyje atidarytas Atminimo parkas Sibiro tremtiniais. Jame pastatytas paminklas, sukurta skulptoriaus R. Antinio (sūnaus) ir architekto E. Miliūno. Prie paminklo išdėlioti akmenų luitai su juose iškalto iš Sibiro negrįžusių rokiškių pavardėmis. Paminklu ir Atminimo parku džiaugiasi miesto burmistras E. Majauskas, parūpinęs lėšų iš savivaldybės biudžeto. Didžioji jų dalis buvo surinkta aukomis iš rokiškių bei jų turtingų organizacijų. Paminklo pastatymas su atvežimo išlaidoms kainavo 40.000 litų.

PAMINKLAS MARIJAMPOLĖJE

Švędami Lietuvos kariuomenės deimantingą sukaktį, marijampolėčiai prisiminė ir pagerbė 1944-53 m. Tauro apygardoje žuvusius partizanus. Lietuvos partizanai turėjo aštuonias savo veiklos apygardas. Marijampolė, priklausiusi Tauro apygardai, pirmoji pasirūpino tokio paminklo pastatymu. Skulptoriaus Broniaus Vyšniausko ir architekto Romo Vyšniausko sukurtas paminklinis ansamblis iškilo naujosios Marijampolės kapinėse. Jį sudaro nukankinto partizano kūno ir gedinės motinos skulptūros. Prie jų yra vienuolika akmenų su juose iškaltais 280 Tauro apygardoje žuvusių partizanų pavardėmis ir slapyvardžiais. Kun. Jonas Rusinas pašventino paminklą, o prie jo priesaiką davė jauni Lietuvos kariai. Apie Lietuvos kariuomenės sukaktį, Tauro apygardos partizanų žygius kalbėjo paminklą pastatčiusios Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Marijampolės skyriaus pirm. Vytautas Raibilis, Lietuvos seimo narys Algirdas Endriukaitis, Marijampolės miesto tarybos pirm. Algirdas Bajarkevičius ir istorikas Edmundas Simanaitis. Marijampolės centre, Vytauto gatvėje, buvo atidarytas Tauro apygardos partizanų ir tremtinių muziejus.

ATKURTA MOKYTOJŲ SĄJUNGA

Mokytojų namuose Vilniuje 1993 m. lapkričio 28 d. įvykusia iniciatorių suvažiavime atkurta Lietuvių mokytojų sąjunga. Ji susietą su Kaune 1927 m. spalio 8 d. įsteigta Lietuvių mokytojų tautininkų dr. J. Basanavičiaus sąjunga. Pastaroji buvo uždaryta mokytojų persekiojimą atnešusiais sovietinės okupacijos metais. Sąjungos atkūrėjai patvirtino vieno lito įstojamąjį mokesį ir dviejų litų metinį nario mokesį. Jie taip pat sudarė centro valdybą, jos pirmininku pasirinkę Vilniaus rajono Marijampolio vidurinės mokyklos direktorių Algimantą Masaitį. Priimtoji rezoliucija pabrėžia, kad atkurtoji Lietuvių mokytojų sąjunga mokyklose skleis tautiškumą ir krikščionišką dorovę, rūpinsis savo narių profesine bei kultūrine pažanga, ekonominiais ir socialiniais reikalais. Centro valdybos pirm. A. Masaitis "Lietuvos ryto" atstovei Jurgai Čekatauskaitėi pasakojo: "Tai nėra profsąjunga ir ne partija. Ji yra patriotiška, tautiškos orientaci-

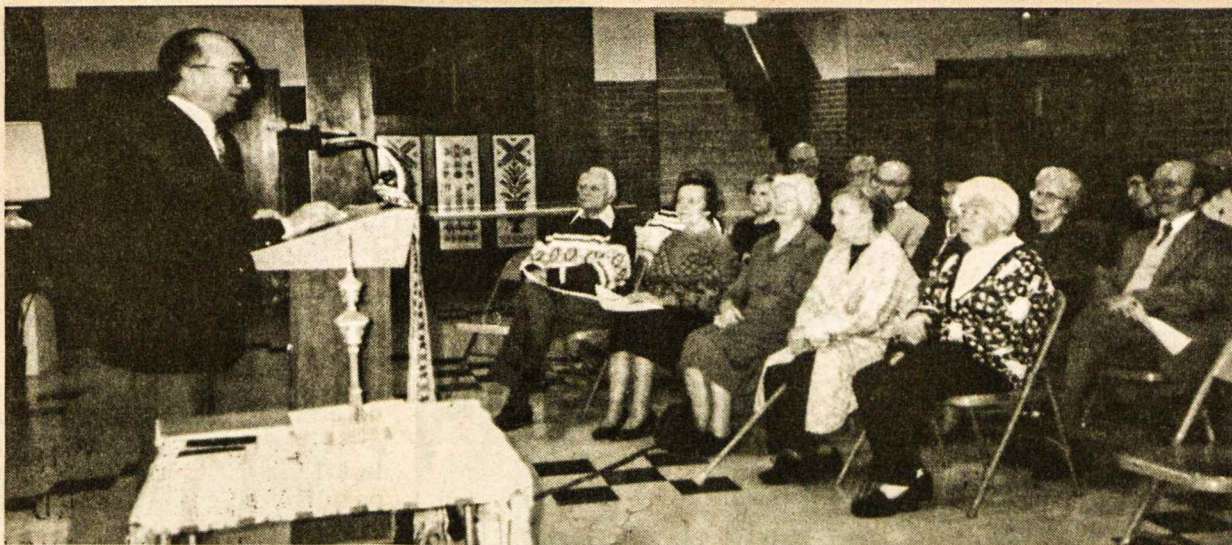
jos mokytojų sąjunga. Ji rūpinsis jaunimo tautiniu auklėjimu, ieškos mokytojų asmenybių, stiprins jas. Tik stiprūs mokytojai sukurs stiprią mokyklą. Šie du uždaviniai yra patys pagrindiniai. Sieksim, kad spauda, radijas, televizija neklaidintų jaunimo, dėl ko dabar tėvai, mokytojai ir visuomenė yra nusiminusi. Tik turint mokytojų autoritetą, mokiniai jo klausys ir mėgina juo sekti. Mes mėginsim ugdyti tautinį susipratimą, meilę tėvynei". Sąjungon bus priimami ir užsienyje dirbantys lietuviai mokytojai.

NEVIENODA EGLUČIŲ KAINA

Kalėdines eglutes į miestus pristatė ir jas gyventojams parduodinėjo urėdijos. Jų kainos betgi buvo skirtingos. Miškų ūkio ministerijos prekybinių ryšių vyr. inž. R. Genio paskelbtais duomenimis, metrinė eglutė Tauragėje turėjo kainuoti vieną litą, Kaune — keturis, Vilniuje — du; dvimetinė eglutė Tauragėje — du litus, Kaune — penkis, Vilniuje — keturis; trimetinė eglutė Tauragėje — tris litus, Kaune — šešis, Vilniuje — penkis. Prie šių nustatytų kainų buvo pridėdamos 18% akcizo mokesčiai. Lietuven eglučių pirkti atvažiavę Olandijos atstovai namo grįžo tuščiomis. Mat jie norėjo gauti idealiai kūgiškų eglučių, normaliai žalios spalvos, su simetriškais atstumais tarp šakų. Apšilankę keliose urėdijose, olandai įsitikino, kad ten iš šimto eglučių tik viena atitinka jų reikalavimus. Kiti prekybininkai iš Vakarų Europos sidabrinų ir paprastų eglučių pakankamai rado Kauno ir Ukmergės urėdijose.

NUŽUDĖ GINTARO PIRKLIUS

1993 m. spalio 13 d. Kaliningrado pavadiname Karaliaučiuje padegta automobilyje buvo rasti du pistoletu nušauti Lietuvos gyventojai — klaidėdies Jevgenijus Zakaras ir palangiškis Alvydas Jurgilas. Jie nužudyti viename bute, atvažiavę pirkti gintaro. Suimtas žudikas teigia, kad pirkliai iš Lietuvos nenorėjo atsilyginti už ankščiau Lietuvon išsiųstą gintarą. Kaliningrado srities rusai ankščiau buvo išsimaigę vogti privačių taksistų automobilius, nužudę jų savininkus. 1993 m. balandžio 3 d. Nemuno senvagėje buvo rastas klaidėdies taksistas V. Pilipukas, balandžio 6 d. — V. Lucenka iš Černiachovskiu pavadinto įsručio, balandžio 24 d. — klaidėdies V. Antipovas. Jie buvo persauti, pasmaugti, išrengti ir su krepšiu akmenų, priristu prie kaklo, įmesti Nemuno senvagei. Žudikus išdavė senvagės paviršium iškylančios nužudytų taksistų kojos, neturėjusios priristų akmenų. Tada buvo suimti trys taksistai žudę jauni Kaliningrado srities rusai — I. Belosludcevas, V. Kirpičenkovas ir O. Nikitinas. Pavogtų automobilių dokumentus perdirdavo A. Smirnovas. Nužudytų taksistų automobiliai būdavo parduodami Rygoje ir Petrapilyje (St. Peterburge). Tikslus taip nužudytų taksistų skaičius nebuvo nustatytas, ne visų palaikai buvo surasti. V. Kst.

VINCAS KOLYČIUS iš Toronto pravedė adventinį susikauimą Klivlando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijoje

Prancūzijos lietuvių kronika

Jauni lietuviai, atvykę studijuoti, stažuoti ar dirbti, 1993 m. lapkričio 21 d. susirinko pas kun. J. Petrošį ir aptarė jaunimo sambūrio Prancūzijoje steigimo reikalus. Paryžiuje ir jo apylinkėse šiuo metu mokosi apie 50 lietuvių. Sambūrio pirmininku išrinktas Rolandas Muleika. Plačiau apie LJPS sužinoti galima telefonu: 47 47 46 92. Jų susirinkimai vyks reguliariai kas mėnesį Ecole des Francs-Bourgeois patalpose — 21, rue Saint Antoine, 75004 Paris. Pirmas suejimas įvyks sausio 23 d.

Ugnė Karvelis 1993 m. spalio 25 d. paskirta Lietuvos atstove prie UNESCO.

Lietuvos maldininkai Liurde. Jean Bigot iš Le Mans pastangomis 1993 m. rugpjūtį pabaigoje 72 maldininkų grupę atvyko į Liurdę, kur jiems talkino Denise Beruer-Brusokaitė, gyvenanti La Croix-Avranchin (Manche).

Lietuvių bendruomenės Prancūzijoje darbuotojų suvažiavimas rengiamas 1994 m. sausio 8-9 d.d. Bus aptarta tolimesnė Pr. liet. bendruomenės veikla. Prancūzijos lietuvių bendruomenė skelbia žaizlų, šiltų drabužių ir saldumynų rinkliavą Kauno invalidų našlaičių namams.

"Les Amis de Milosz" draugijos metinis susirinkimas įvyko 1993 m. gruodžio 11 d. Pagal O. Milašiaus tekstus gruodžio mėnesį buvo rodomas vaidinimas "Herbe d'hiver, neige d'été" Alexandre Dumas teatre Saint-Germain-en-Laye.

Kompozitorius O. Balakauskas, Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje, ir G. Gapšys 1993 m. lapkričio 6 d. skaitė paskaitas apie dabartinę lietuvių muziką l'Académie Polonaise centre. Po paskaitų buvo pianistės M. Rubackytės recitalas.

Pianistė Birutė Vainiūnaitė, Vilniaus muzikos akademijos profesorė, 1993 m. gruodžio 5 d. koncertavo Paryžiaus Saint Merri šventovėje.

Pianistė M. Rubackytė sėkmingai tęsia savo karjerą Europoje. Po koncerto Napoleono I karūnavimui paminėti La Chaise-Dieu festivalyje ji su "Alsace-Lituanie" draugija dabar ruošia koncertą, kurio metu surinktos lėšos bus perduotos Kauno ligoninėms.

1994 m. sausio 15 d. reitalyje (Salle Marchal, 56 bd. des Invalides, 20 val.) ji atliks Beethoveno kūrinus. Paskui ji išvyks į gastroliet Italijoje, Ispanijoje ir Liuksemburge. JAV jau išleisti jos M. K. Čiurlionio kūrinų CD, kurie nuo sausio vidurio bus parduodami Prancūzijoje.

"Liepačių" choro grupė, vadovaujama L. Palinauskaitės, 1993 m. lapkričio 10 d. koncertavo Paryžiaus Billetes šventovėje. P. Vilnionio vadovaujama "Liepačių" grupė 1993 m. lapkričio 25 d. koncertavo Notre Dame de la Croix šventovėje.

"Alsace-Lituanie" draugija išleido atviruką, kurį išplatins, gautas pelnas skiriamas "SOS vaikams" draugijai, vaikų miestelio statybai Vilniuje. 10 atvirukų kainuoja 50 fr. Kreiptis į "Associa-

PARŪPINAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuviams, sutvarkome gerimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

HAMILTON TRAVEL BUREAU, 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu "Union Gas" atstovas) Jurgis Jurgutis Tel. 383-9026 154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

tion Alsace-Lituanie", B.P. 71, 67061 Strasbourg-Cathédrale.

Mūsų mirusieji: Marijona Bitautaitė, 1993 m. spalio 18 d. Tronget (Allier); Marija Fritsch, 1993 m. Docelles (Vosges); Teresė Heeserman-Brusokaitė, 1993 m. gegužės 31 d. Caen (Calvados); Jonas Žaukas, 1993 m. spalio 4 d. Saint-Jean-de-Marcel (Tarn). LKMP

Hamilton, Ontario

SKAUDI NETEKTIS. Kai laukėme Kalėdų, 79-tųjų laukė ir a.a. Aleksas Paulius. Nebesulaukė. Gruodžio 19 d. rytą sustojo plaukus jo nusilpusi širdis. Taip dukra Daina, vaikai Meaghan ir Hamiltono lietuviai vėl neteko vieno savo brangaus žmogaus. Jo netekimą skaudžiai pergyveno ir jo broliai — vienas Čikagoje, kitas Panevėžyje.

Hamiltoniečiai atsisveikino su buvusiu AV parapijos ir vyrų choro "Aras" choristu, Medžiotų žūklautojų klubo Giedraitis sekretoriumi bei ankščiau buvusiu liet. laikraščių korespondentu. Laidotuvių namuose Rožinė sukalbėjo AV parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM. KLB atstovs J. Kristolaitis tarė atsisveikinimo žodį, primindamas, kad nors velionis reiškesi ir kitose lietuvių veiklos srityse, jo mės-tamiausia sritis buvo chorai.

Gedulinės Mišios AV šventovė buvo pilna žmonių. Giedėjo parapijos choras, karstą atnešė uniformuoti "Aro" choristai. Klebonas apibūdino savo parapijietį ir ilgametį dainininką. Palaidoję jį Šv. Jono lietuvių kapinėse, Misissaugoje, šalia prieš keletą metų mirusios žmonos.

Velionis buvo panevėžietis. Ten mokėsi, ten ir buvo pradėjęs dirbti "Lietkio" bendrovės

sąsąkaityboj. Bolševikiniam siaubui sugrįžtant, 1944 m. vasarą su vyresniu broliu pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus, pasirašęs auksakasio sutartį, atvyko į Kanadą ir dirbo Kirkland Lake vietovėje. Ten susipažino ir vedė taip pat seniai į šį kraštą atvykusią lietuvaite. Susilaukė dukrelės Dainos. Iš to kasyklų miestelio lietuviams išvažinėjus, ir jis su šeima persikėlė į Hamiltoną. Gavo darbą vienoje geležinkelių bendrovėje, kurioj išsitar-navo ir pensiją.

Didžiąją savo gyvenimo dalį Aleksas yra praleidęs Hamiltone. Subuvimuose jis čia paskaitydavo savo humoristines kūry-bos, rašė į laikraščius korespondencijas apie choro ir medžiotų žūklautojų veiklą, dalyvavo visur šventėse ir minėjimuose. Kviečiamas nesikratė darbo bei kokių pareigų. Dirbo liutuanistinės mokyklos tėvų komitete, klubo Giedraitis valdyboje, buvo choro pirm-ninku.

Prenumeravo daug laikraščių, sekė lietuvišką gyvenimą. Sveikatai vis blogėjant, skundėsi, kad akys greit pavargsta, ir jis nebesu-pekaičtyti visų savo laik-raščių. Pasiskundavo, kad Lietu-vo laikraščiuose dorkoma mūsų gražioji kalba. Rėmė visus fon-dus, laikraščius, liet. radio va-lanleles. Iš savo menkos pensijos lėmė vaistus, maistą ir siuntė į Lietuvą savo sergančiam broliui bei kitiems. Labai mėgo meškerio-ti. Jam sunegalavus, bendramin-čiai kartais dar nusivėžavo jį prie šiaurės ežerų pasigėrėti gam-ta.

Velionį visi minės tik geru žo-džiu. Čia jis per tiek metų savo draugiškumą, patarimais, padra-sinimu ir užjautimu daug prisidė-jo, kad mūsų lietuvių išieivio gy-venimas būtų gražesnis ir švieses-nis.

K. Milleris

ELENA KAIRIENĖ

gyvenanti Miunchene, Vokietijoje, prisimindama savo vyrą a.a. JUOŽĄ KAIRĮ, mirusį 1993 m. liepos 6 d., siųsdama \$100 auką "Tėviškės žiburiams", dėkoja visiems žodžiu ar raštu pareisusiems jam užuojautą dėl vyro mirties ir sveikina gimines, draugus, pažįstamus ir visus "Tėviškės žiburių" skaitytojus su Kalėdų šventėmis ir linki visiems sveikų bei laimingų 1994 metų.

PRANEŠIMAS

"Talkos" valdyba nutarė paskirti universitetuose besimokantiems lietuviams studentams tris stipendijas po \$1,000 kiekviena. Salygos stipendijai gauti:

- Tėvai turi būti "Talkos" kredito kooperatyvo nariai.
- Dalyvauja lietuvių jaunimo organizacijose ar kitoje lietuviškoje veikloje.
- Gauna iš universiteto gerus mokslo pažymius.

Prasymus įteikti iki 1994 m. vasario 15 d. "Talkos" kredito kooperatyvo valdybai kartu su universiteto paskutinio semestro pažymiais. Stipendijų čekiai bus įteikti per metinį "Talkos" narių susirinkimą, 1994 m. vasario 26 d.

"Talka" Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%
santaupas 2.00%
kasd.pal.taupymo s-ta 1.50%
90 dienų indėlius 3.50%
1 m. term. indėlius 4.25%
1 m. term.ind.mėn.pal. 3.75%
3 m. term.indėlius 4.75%
5 m. term. indėlius 5.50%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.50%
RRSP ir RRIF 1 m. 4.25%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 4.75%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 5.50%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 6.25%
nekiln.turto pask. 3 m. 8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės draudka pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų draudka iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vinco Bagdono sodyba Somerse, pietryčių Wisconsin, yra žinoma ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams. Šioje puošnioje sodyboje prie Mičigano ežero švenčiamos Joninės. Ji taipgi pasirenkama ir kitiems renginiams dėl meniškai išpuoštos aplinkos. 1993 m. rug-sėjo 11 d. kun. A. Nockūnas, MIC, pašventino sodyboje pa-statytą normalaus dydžio Šv. Mergelės Marijos statulą.

Prel. Jonas Kučingis, ilgame-tis Los Angeles lietuvių Šv. Ka-zimiero parapijos klebonas, dabar jau emeritas, prieš Ka-lėdas sulaukė amžiaus aštu-niasdešimtpenkmčio. Šion Ka-lifornijos parapijon iš poka-rinės Europos jis atvyko 1946 m., pakviestas klebono prel. J. Maciejausko. Pastarajam mi-rus, Šv. Kazimiero lietuvių pa-rapijos klebonu buvo paskirtas 1947 m. gegužės 14 d. Praside-dantis lietuvių atplūdis iš DP stovyklų V. Vokietijoje ir JAV, gerokai padidino jų skaičių Ka-lifornijoje, ypač Los Angeles mieste.

Sukaktuvininkas praplėtė Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, pastatydamas naują šventovę, erdvią salę, klebo-niją, namus vienuolėms sese-lėms, išigijo aikštę parapijie-čių automobiliams statyti. Pa-rapijoje buvo atidarytas vaikų darželis, pradėjo veikti litua-nistinė mokykla, lietuviškos organizacijos. Sukaktuvininko pastangų dėka nuo 1954 m. Šv. Kazimiero parapija pradėjo rengti ir metines Lietuvių die-nas. Ji taipgi suorganizavo ge-rą chorą, kuriam ilgus metus va-dovavo kompozitorius Bronius Budriūnas. Dabar Šv. Kazimiero lietuvių parapijai vadovauja prel. dr. Algirdas Olšauskas, pensijon išėjusį prel. J. Kučin-gį pakeitęs 1984 m. birželio 15 d.

A. A. Petras Steikūnas, Lietu-vo kariuomenės kūrėjas sava-noris, mirė Čikagoje 1993 m. rugsėjo 23 d. Velionis gimė 1900 m. liepos 3 d. ūkininkų šeimoi-jė dabartiniame Ukmergės ra-jone. Lietuvos kariuomenės įsijungęs savanoriu 1919 m., baigė pirmąją Lietuvos karo mokyklos laidą. Velionis, 1929 m. baigęs Lietuvos universite-to technikos fakultetą, taipgi gavo elektros inžinieriaus di-plomą. Kaune su K. Matuleviči-mi ir J. Kalėnu jis turėjo ar-telę su pora šimtų tarnautojų. Didžiąją jos dalininkų dalį su-darė buvusieji kūrėjai sava-no-riai. Pirmojoje sovietinėje oku-pacijoje velionis buvo suimtas, bet laisvę atgavo prasidėjus sovietų-vokiečių karui. Poka-rinėje Merbecko DP stovykloje dirbo fizikos dėstytoju lietu-vių gimnazijoje. Atvykęs į JAV, velionis įsikūrė Čikagoje ir iki išėjimo pensijon dirbo elektros inžinieriumi. Buvo veiklus tau-tininkų korporacijos "Neo-Li-tuania" narys. Palaidotas rug-sėjo 27 d. Šv. Kazimiero kapi-nėse, į jas atlydėtas iš Mar-quette Parko lietuvių parapijos šventovės. Mišias atnšavo ir pamokslą sakė kan. Antanas Za-karaskas.

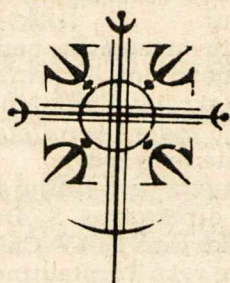
Australija

Australijos vyriausybė nepla-nuoja atidaryti šios valstybės konsulato Vilniuje. ALB krašto valdyba prašymą šiuo reikalu buvo pasiuntusi Australijos už-sienio reikalų ministerijai. At-sakymą jai 1993 m. gruodžio 1 d. atsuntė ministeris ir senato-rius Gareth Evans. Jo praneši-mu, Australija, sprendama dip-lomatines atstovybės klausimą,

griežtai laikosi biudžeto dik-tuojamų sąlygų. Tad neatrodo, kad jos vyriausybė artimesnėje ateityje galės atidaryti savo konsulatą Vilniuje, išduodantį vizas Australijon atvažiuojan-tiems Lietuvos gyventojams. Pagrindinė vieta Lietuvos pi-liečiams gauti vizas bus Aus-tralijos ambasadoje Švedijoje, jos sostinėje Stockholme. Mi-nisteris G. Evans ALB krašto valdybos prašymą perdavė Aus-tralijos imigracijos ir etninio reikalų departamentui. Iš ten bus atsiųstas smulkesnis prane-šimas, kur ir kaip Lietuvos pi-liečiai gali gauti Australijos vizas.

Vokietija

Vasario šešioliktosios gimna-zijos moksleiviai melsdavosi nedidelėje Hiutenfeldo katali-ku šventovėje. Dabar ji nugriau-ta ir jos vietoje statoma dides-nė. Be šventovės palikta Vasario šešioliktosios gimnazija pamal-doms įsirengė Lietuvos šventųjų koplytelę Romuvos pilyje. Jai vitražus Lietuvoje sukūrė dail. Antanas Garbauskas ir juos pa-gamines Vitalijus Naumavičius. Vitražus 1993 m. spalio 10 d. pa-šventino gimnazijoje viešėjęs lietuvių jėzuitų provincionalas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Vit-ražų priimtuvės įvyko spalio 6 d. Su jų motyvais priimtuvių daly-vius supažindino dail. A. Gar-bauskas. VLB valdybos "Infor-macijos" 1993 m. gruodžio lai-doje jis pasakoja: "Pačiame vir-šuje pavaizduota Šv. Dvasia ba-landžio pavidalu. Iš jos spindu-liai eina per visą paveikslą: per šventuosius, per herbų ir kitus motyvus. Kairėje matome klūpančią šv. Kazimierą su leli-ja rankose, aplink jį — Vilniaus bažnyčios. Žemiau — Vilniaus arkikatedra, o kairiau — Gedi-mino slūpiai. Kairioji vitražo pusė skirta sostinei, nes šv. Ka-zimieras joje gyveno ir meldė-si. Dešinioji vitražo pusė skirta palaimintajam arkiv. Jurgui Matulaičiui ir Lietuvos provin-cijai. Apie klūpančiojo palai-mintojo atvaizdą matome medi-nes bažnyčias, būdingas Lie-tuvos miesteliams. Žemiau pa-vaizduota Marijampolės bažny-čia. Šiame mieste gimė palai-mintasis. Prie Marijampolės bažnyčios buvusi caro slėpinā-mą marijonų vienuolyną, pats į jį įstojęs, atgaivino ir sustip-rino. Dešiniau — Lietuvos her-bas. Dešinosios pusės motyvus puošia ažuolo lapai, o kairysis vitražas pamargintas rūtų šake-lėmis. Centriname lange išrai-žytas lietuviškais ornamentais papuoštas kryžius. Žemiau — Dievo Motina, rankose laikanti nuo kryžiaus nuimtą Sūnų".

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.
\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą.
\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu
į vieną adresą iki 50 kg tik \$14.00
Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... 4% plus pristatymas
Siunciant įvair \$2,000.00 tik 3% plus pristatymas

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dėžių
* 1 kub. pėdos dėžė 50 centų, 2,4 kub. pėdos — \$1.00
* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų
* Pristačius siuntinius į Lie-tuvą, pranešim telefonu
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Telefakso patarnavimas
* Atveždami siuntinius galite atnešti išveivijoje spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.
Galima apdrausti papildomai.
Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnį informacijų skambinkite: Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai (905) 632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpinkai (905) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaltai (519) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French (905) 871-1759
Montrealyje Leonas ir Genė Balašiai (514) 366-8259
Genė ir Vytautas Kairiai, 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. (905) 643-3334 FAX (905) 643-8980

DĖMESIO PENSININKAMS

Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative — atstovė pensininkų aptarnavimui). JI NEMOKAMA! atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimes-niam investavimui į RRIF. Su malonumu pagal susitarimą pate-rnaušiu jūsų namuose. Skambinti Alinai Žilvytienėi tel. (905) 679-4578 Hamiltone.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Turi patarnavimą pristatyti jūsų giminėm maisto siuntinius, sudarytus Lietuvoje. Gavus jūsų čekį, produktai bus pristatyti nuo 5 iki 14 dienų. Jums atsiųsime Lietuvoje pasirašytą pakvitavimą. Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės.

ŠVENTINIS SIUNTINYS

Medus	1 kg	Apelsinai	2 kg
Dešra rūkyta	3 kg	Citrinos šviežios	500 gr
Kumpis rūkytas	3 kg	Kava pupelių	500 gr
Sūris oland.	1 kg	Kava tirpstanti	200 gr
Sviestas	1 kg	Mielės	100 gr
Miltai	2 kg	Majonezas	400 gr
Cukrus	3 kg	Prieskoniniai	200 gr
Ryžiai	2 kg	Šokoladas	500 gr
Sausainiai	2 kg	Kiaušiniai	20 vnt.
Kakava	1 kg	Aliejus saulėgrąžų	4 ltr.
Šokol. saldainiai	1 kg		
Razinos	1 kg		

Kaina (30.4 kg) \$123.00

ŽŪRĖTĮ PAGRINDINĮ SKELBIMĄ 4 psl.

"Mažas kiški, eikš vidun..."

Mintys lietuviškos mokyklos darbą stebint

Kun. KAZIMIERAS J. AMBRASAS

Viena iš daugelio Montrealyje yra Rue de Seve gatvė. Šios gatvės pradžioje, prasidedančiu 1450 numeriu, stovi vienas šone su didele "stikline akim" – stiklo blokų langu – raudonų plytų dviaukštis. Jis – be jokios iškabos, be reklamų. Retkarčiais, ypač trečiadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais, į tokį palyginti visiškai neišsiskiriantį iš kitų šio didmiesčio Ville Emard kvartalo namą, dažniau nei paprastai iš automobilių lipa žmonės, nešini didžiulėmis dėžėmis, pakeitais.

Tie visi į čia besirenkančių žmonių pulkeliai ir būreliai kliega lietuviškai, bėgiodami į rūšį, juokauja, linksmi dalijasi naujienomis. Visokių vaistų, kurių ypač daug parūpina p. Yves Mainville, drabužių, žaislų, suneštų pažįstamų, giminių ar paimtų iš savųjų atsargų, čionai po kelių trečiadienių tiek prisikaupia, kad prireikia kviestis net didžiulį sunkvežimį, galintį vilkti sunkų talpintuvą-konteinerį, kuris tas visas supiktas, sudovanotas ir surankiotas iš visokių pašalių dovanas, galėtų gabenti uostan, o iš tenai – "Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka", kur vargsta tėvynė, brangi LIETUVA.

Šiais siuntiniais, jų surinkimu ir gabenimu rūpinasi ne vienas žmogus. Čia paskutiniiais metais tokiems darbams susiorganizavo net grupės, ko ne ištisos įstaigos. Kiek šis ir taip daugeliu visokiais tarnybiniais, buitniais ir visuomeniniais reikalais užsiėmę geraširdžiai lietuviai praleidžia laiką, įdeda lėšų ir širdies, niekas Lietuvoje net negali įsivaizduoti, bet užtatai gali būti nepaprastai dėkingi ir prisiminti savo geradarius malda, laiškais ir kitokia padėka...

Vyresniųjų būstinė

Kai 1976 m. Montrealyje buvo uždarytas vaikų darželis, montrealietės Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys padėjo lietuviams pensininkams įsteigti "Rūtos" klubą, kurio pirmuoju pirmininku buvo išrinktas Jonas Adomaitis, o šiuo metu jam vadovauja Bronius Staškevičius...

Čionai dukart per savaitę (paprastai trečiadieniais ir sekmadieniais) iš daugelio Montrealio kvartalų renkasi jau garbingo – sidabrinio ar auksinio – amžiaus sulaukę lietuviai pasidalinti naujienomis, kavutės, arbatos išgerti, knygą paskaityti, prie šaškių ar šachmatų parymoti, papolitikuoti ar kortomis palašyti. Čia peržiūrėta ne viena iš Lietuvos ar pačių susikurta mėgėjiška kino juosta, dabar čia vadinama vaizdajuoste. Čionai apie Lazdynuose augančią šventovę ir apie iš Afrikos T. Šulco atsigabentus septynis juodaodžius jaunuolius neseniai iš Vilniaus atsigabentą vaizdajuostę rodė kun. Izidorius Sadauskas. Čionai buvo parodyta nemažai vaizdų apie Popiežiaus kelionę į Baltijos šalis, Lietuvos kariuomenę ir apie kitus svarbesnius gimtojo krašto įvykius.

Šio klubo narių buvo daugelį ir yra įvairių. Tai buvę mokytojai, inžinieriai, darbininkai ir kitų profesijų žmonės, dažnai juodu darbu ir kruvinu prakaitu nusipelnę poilsio. Tai prieš keliasdešimt ar net pusšimtį metų į šią šalį atvažiavę lietuviai, besispiečią vienas prie kito, norį sava kalba pabendrauti, apie savo gimtuosius kaimus ir miestus pasikalbėti, jau sparčiai į pakalnę beriedant, savašias godas pagodoti...

Atžalyno pastogė

Šeštadieniais veidai keičiasi. Pagyvenusių ūsuoti ir rimtų dėdžių ir orių dėdėnių jau rečiau pamatysi. Iš įvairios spalvos ir išvaizdos lengvųjų automobilių savaigalių paryčiai ritali už rankų linksmi čiauskančius mažylis įsitvėrę džinsuoti tėveliai ir dar savo jaunystės nepamiršusios mamos. Tos lietuvių montrealiečių atžalos kaipmat pabyra po kambarius. Štai su septyniais trejų-ketverių metų mažyiais uoliai triūsia Asta Staškevičienė su bendrapavarde Silvija Staškevičiene. Aure, ant stalo stovi vienu

šonu kiauras namas. Į jį auklėtojų parūpinti atsargiai gabenami miniatiūriniai suolai, lovos, stalai, kuriuos mažyliams reikia įvardinti – pasakyti lietuviškai. O tas mažas liežuvelis, jei šeimoje nuo pat mažumės neįpratintas "mama", "tėte" lietuviškai pasakyti, ne taip greitai pasiduos tėvų kalbos įgūdžiams. Tačiau žingsnis po žingsnio mažyliai ima šnekėti. Kai kurie sunkiai sunkiai taria lietuviškus žodžius, bet taria!

Tiek su šiais trimečiais keturmečiais, tiek ir su kitos penkiamėčių grupės vaikais, su kuriais bičiuliškai ir labai jau motiniškai elgiasi Lilė Gedvilaitė, po šiuo šeštadieninės mokyklos stogu susitinkama vieną kartą kas antrą savaitę. Jie daug ką išgirsta, daug ką sužino ir susitinka su savo bendraamžiais, o tai vidiuiam tokio amžiaus brendimui nepaprastai svarbu.

Ir netikėtai suskamba paprastutė, vaikiška dainelė. Prie jos subėga ne tik vyresnė, nes daina ir šokis daug kam magi ir ne tik mažyliams. Tą dainelę – vaikišką žaidimą tarp vaikų pabiručių ant margo kilimo susėdusios ir į rankas pasiėmusios mažą baltą kiškutį pradeda dainuoti auklėtojos: "Mažas kiški, eikš vidun... Eikš vidun, saugiai prisiglausk... Leiskit, leiskit mus vidun... Mus medžiotojas nušaus..." Kiekvienam mažyliui į rankas iš eilės vis kliūva rankutės palaikyti tą baltą kiškutį, o nedrąsus balseliai, dar ne visiškai susigaudę, kai reikią tie nesudėtingos dainos žodžiai, bet pamažėle mėgina ir patys: "Tam namely tam mažam, mažas vyras žiūrėjo..."

Visiškai už sienos, jau kitoje klasėje, rankoje laikydama Lietuvos miestų fotografijas, mokytoja Inga Giedrikienė kelis augesnius vaikus klausinėja apie žemę, kuri Lietuva vadinasi.

Štai pat Montrealio lituanistinės mokyklos auklėtiniai pamazū supažindinami su pasprasčiausiomis Lietuvos geografijos žiniomis – miestais, upėmis, ežerais, miškais. Tačiau maloniausias jiems uždavimas yra tada, kai jie, rūpestingai atlikę namų darbus, ant specialaus mokytojos surašyto žurnalo gali užsiklijuoti bet kokį gražų lipduką. Tada, daugiausia surinkę tų taškų, gaus dovanėlę...

Kalėdiniai renginiai

Šios (nuo 1985 m.) lituanistinės Montrealio mokyklos vedėja Joana Adamonytė su Juozuku, Danielium, Aleksyte ir Jūra piešė kalėdinės eglutės vakarui skelbimus. Viena šitos ketveriukės dalyvė Kalėdų eglutės vakarui parašė nedidelį veikalėlį "Kitoj pusėj durų", kuris buvo suvaizdintas parapijos salėje rengiamame vakare. Ši grupė mokosi Lietuvos istorijos, kurios temas patys rašosi savo sąsiuvinuose.

Po keliolikos minučių su kiekviena grupe apie įvairias pa-

saulio sutvėrimo paslaptis, žmogaus santykį su Dievu, sielą, pragarą, tikiybinių gyvenimą pakalba šių namų vyresnioji sesuo Marija Paulė.

Kursai suaugusiems

Prieš kiek laiko vietinio "Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio puslapiuose, 1993 m. lapkričio 10 d. laidoje, pasirodė daug ką sakanti žinutė, jog pirma kartą Montrealyje surengti lituanistinės mokyklos lietuvių kalbos kursai suaugusiems, kuriems dėsto Arūnas Staškevičius. Štai tie kursantai, susirinkę po vienu stogu su trimečiais, keturmečiais ir kitokio amžiaus lietuvių vaikais, bet kurie dar nemoka lietuviškai. Iš tikrųjų šioji grupė tikrai tarptautinė. Čionai nelietuviškos kilmės jaunuoliai, turį airiško, portugalieško, itališko, prancūziško, serbiško ir kitokio kraujo merginos ir vaikai, panūdę išmokyti lietuviškai. Maža kuo skiriasi mokymo priemonės nuo tų, kuriomis naudojasi ir anie, apačioje dainuoją: "Mažas kiški, eikš vidun!..."

Svarbiausia – šeima

Užverdama šio nedidelio, bet tokio jaukaus, tokio daugialaisnio ir savotiško praktinio Montrealio mokykloje lituanistikos centro, įsikūrusio po N. Pradėtosios Marijos seselių namų stogu, duris, nejučiomis imi ir pamatai. Svarbiausia ne tik čionai, bet ir pačioje Lietuvoje, tiek tikėjimo, tiek ir tautiško atspara, pirmoji ir svarbiausioji mokykla – ŠEIMA. Juk šie dabartiniai mažyliai kalbų ir tautų, tarptautiniame visokių rasių ir papročių mišinyje netrukus pateks į kunkuliuojantį sūkurį, koks yra šis Kanados didmiestis. Ir taip po dešimtmečio kito užaugę tikrai, kaip jau daugelis į ten pakliuvę, neprisimins gimtojo žodžio. Iš lietuvių kalbos gali telikti vien tik trupiniai. O širdyje vien gali užsikilti – gražūs tėvelių ir auklių pasakojimai apie Nemuną ir Neris, Baltijos ir gintaro šalį.

Jei šeimoje tėvas motina negyvens pagal Dievo įstatymus, kas rytą vakarą nesižengnos ir nesimels kartu su vaikais, šventovės liks dar tuštesnės, kolei su amžinybės išeinančia mūsų vyresniąja karta daugelį jų reikės visiškai uždaryti, kaip jau su ne viena atsitiko.

Tas pats yra ir su kalba. Jei kiekvienoje šeimoje pirmiausia neišmokys tėvų kalbos savųjų vaikų, – iš lietuviškumo teliks tautiniai rankšluosčiai, smūkeliai, juostomis ir kitais trispalvės dviasis primenančiais ornamentais papuošti butai. Tačiau ir tie greitai su besikeičiančia naujųjų modernių baldų mada netrūks išnykti. Netrukus išnyks ir tie gražūs, gintaro šalį primenantys lietuviškumo požymiai.

Kaip gaila ir kaip nepaprastai skaudu, kad pvz. Manilono atvažiuos vieno garsaus amerikiečių žurnalo korespondentė visiškai be jokio lietuviško

Mokytoja VIDA VALIULIENĖ su Toronto Maironio mokyklos darželio auklėtiniais Kaukių dienoje. Nuotr. G. Paulionienės

akcento angliškai ir telefono ragelį atsainiai atrežė: "Atsiprašau, tik mano tėvas buvo lietuvis, o aš esu amerikietė".

Neužtenka tyrinėti

Ar gali taip atsitikti štai vienam ar antram iš šių mažylių, kurie dabar lanko šią šeštadieninę mokyklą? Gali. Ar reikia stengtis, kad šitaip nebūtų? Būtinai reikia daryti viską, kad taip niekad nepasikartotų.

Dabar (kaip paskelbta 1993. XI.27 "Draugo" 4 psl.) susirūpinta išleisti enciklopediją apie išėjusių organizacijų, veikėjus. Joje nemaža vietos bus skirta ir užsienyje veikusioms lituanistinėms mokykloms. Gražus, tikrai vertas ir girtinas žingsnis. Tačiau ne mažiau derėtų rūpintis ir dabar veikiančiomis lituanistinėms mokyklomis. Mokslininkų iš Lietuvos ne pro šalį būtų pakviesti ne tik rinkti archyvinei medžiagai, kaip jau padarė Čikagos Lituanistinių studijų ir tyrimų centras, bet ir į visas, tuo pačiu ir į Montrealio lituanistinę mokyklą labai naudinga pasikviesti bent po vieną kitą lituanistą ar lituanistę, kurie padėtų ne tik dėstyti, bet ir vietoje organizuoti lietuvių taries, žodny, metodikos ir kitų lituanistinių disciplinų seminarus, aptarti ir atnaujinti metodinę literatūrą, pagausinti šiam darbui reikalingus lietuvių kalbos, istorijos, geografijos ir kitus vadovėlius. Tikrai atsirastų vietiniais mokytojams, čia dėstantiems lietuvių kalbą, apie daug ką pakalbėti.

Gal net reikėtų suorganizuoti visiems lituanistams, užsienyje dėstantiems lietuvių kalbą, specialius kvalifikacijos lietuvių kalbos kursus Lie-

tuvoje ir vieniems iš kitų pasimokyti, bendromis jėgomis aptarti tuos uždavinius, kurie išskyla lietuvių kalbos mokytėjams ir dėstytojams nelietuviškoje aplinkoje. Juk lietuvių kalbos – švarios, taisyklingos, atitinkančios pačius naujausius rašybos, tarties ir stilistikos reikalavimus – normų turėtų laikytis tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje, kur tik gyvena bent vienas lietuvis. O, deja, tiek pačioje tėvynėje, tiek svetur šiuo metu tos normos neapdairiai, tiesiog be jokios atodairaus lauzomos, ardamos ir visai klabinamos.

Vieno medžio kamienas

Kadangi esame ne suskaldytas vieno medžio kamienas, o vieno lietuviškojo medžio lygiavertės šakos, besimaitinančios vieniomis ir tomis pačiomis lietuviškos dirvos sultimis, toji lietuviškoji tartis, pagrindinis žodynas, rašyba, gramatinės ir sintaksinės ypatybės, – visa lietuvių kalbos dvasia turėtų išlikti ta pati ir Lietuvoje, ir užsienyje visų mūsų lietuvių gyvenime nuo pat vaiko gimimo dienos tiek šeimoje, tiek ir visose pedagoginio auklėjimo ir švietimo pakopose, kur tik gyvena Mindaugas, Vytautas, Valančiaus, Daukanto, Maironio ir kitų įžymių vyrų, moterų, vardo vertas lietuvis ar lietuviška šeima.

Šiam svarbiam mūsų tautinio savitumo pamatui reikėtų skirti kuo daugiausia dėmesio, lėšų ir visom jėgom, kuo daugiau protingai, vieningai ir apdairiai dirbti. Įžymusis lietuvių kalbininkas Jonas Jablonskis yra pasakęs: "Maža garbė svetimoms kalboms kalbėti, – didi gėda – savosios gerai nemokėti..."

Menkėja lietuviška veikla

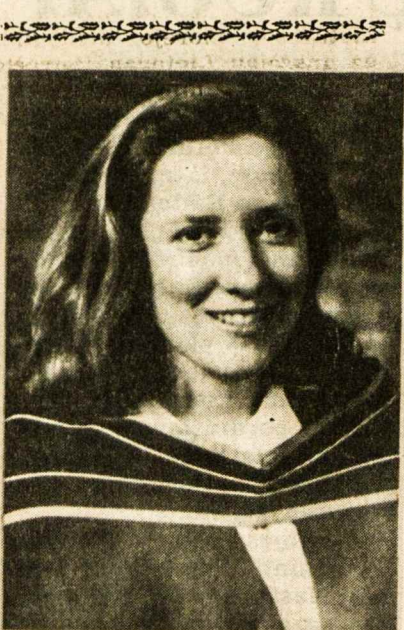
DANIELA RASTAUSKAITĖ, Argentina

Argentinose Lietuvos jaunimo sąjunga (LJS) buvo įsteigta 1975 m., rengiant III-jį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Prieš tai buvo kitokios jaunimo organizacijos, kurių veiklos tikslas – sujungti visus Argentinose gyvenančius lietuvių kilmės jaunuolius ir kartu spręsti visiems rūpimus klausimus. Tik 1975 m. Argentinose jaunimas prisijungė prie PLJ sąjungos ir jos veiklos. Dabartiniu laiku ALJ sąjungojai priklauso maždaug 100-130 jaunuolių, kurie aktyviai dalyvauja stovyklose, renginiuose ir subvimuose.

Kaip ir kituose Pietų Amerikos kraštuose Argentinose vyksta stiprus ir grasinantis nutautėjimas. Juk mūsų krašte jaunimas yra trečios ar ketvirtos kartos lietuviai, o daugelis yra mišrių šeimų vaikai. Lietuvių tradicijų, papročių ir kultūros puoselėjimas yra labai susilpnėjęs. Mažai kas kalba lietuviškai, tad nesupranta mūsų veiklos reikšmės ir esmės. Vietinė aplinka kas kartą turi daugiau įtakos lietuviškai veiklai ir atitolina mus nuo tėvynės.

PLJ kongresai duoda progos jaunimui iš įvairių kraštų susitikti, susipažinti ir paieškoti būdų, kaip išlaikyti lietuvių už Lietuvos ribų. Besitruošiant VIII PLJ kongresui, ALJ sąjunga padeda krašto jaunimui susipažinti su kitų kraštų veikla, darbais bei problemomis, – "kuriuos labai panašios į mūsų".

PLJ kongresai, kaip ir kiti svarbūs įvykiai, įkvepia energijos ir entuziazmo visam jaunimui. Jie grįžta į savo kraštą su naujomis idėjomis, pasiruošę stipriau testuoti darbą. Gaila, kad dažniausiai tas mažų grupių entuziazmas greitai susilpnėja, nes jų veikla ne-

DANUTĖ BERŽAITYTĖ, vyresnioji anglų kalbos mokytoja St. Francis Xavier gimnazijoje (Dufferin-Peel R.C.S.S.B.), studijavusi McMaster ir Brock universitetuose, turinti aštuonerių metų mokytojų praktiką, dabar gavo pedagogikos magistrės laipsnį Toronto universitete

randa atgarsio ir paramos lietuviškoje visuomenėje.

Kongresuose mažai dėmesio skiriama mažų kolonijų klausimams svarstyti. Šie klausimai būna įtraukti į bendros temos diskusijas, kurios kartais neatitinka realios padėties.

Argentinose jaunimas laukia PLJ kongresų, energingai rengiasi juose dalyvauti. Dažniausiai atstovai renkami vienerius metus prieš PLJ kongreso pradžią, kad galėtų susipažinti su programa, temomis ir t.t. Jų pasiruošimas, aišku, priklauso nuo organizatorių pateiktos informacijos. Mūsų krašto atstovai visuomet stengiasi kuo geriau susipažinti su visų kraštų lietuviška veikla, kad galėtų aktyviai dalyvauti diskusijose, darbo būreliuose ir pan.

Svarbių renginių lietuvių veikloje yra ne mažai: šokių šventės, sporto žaidynės, stovyklos ir t.t. Jaunimas nori visuose šiuose renginiuose dalyvauti, bet kartais, dėl laiko stokos ar dėl ekonominės būklės, tai negali įgyvendinti. Tad turi rinktis. Juo įdomesnė programa, juo labiau jaunimas norės tokiame renginyje dalyvauti. Todėl labai svarbu yra išreklamuoti programą. Manau, kad informacijos pateikimas yra pagrindinis būdas, išjudinti jaunimą.

Turėdamas progos susipažinti su kitų kraštų jaunimu ir jo veikla, Argentinose jaunimas įgauna naujų idėjų iš PLJ kongresų, stovyklų, politinių demonstracijų ir t.t. Nors veikimo sąlygos kitų kraštų lietuvių jaunimo sąjungų yra skirtingos negu mūsų krašto, bet galima pritaikyti ir aktyviai prisidėti prie PLJ sąjungos veiklos.

Trečios ar ketvirtos kartos lietuvių jaunimo ryšiai su Lietuva yra itin svarbus veiksnys lietuviybės išlaikyme Argentinose. Turėdami progos asmeniškai susitikti ir susipažinti su Lietuvos jaunimu ir jų gyvenimu, mūsų jaunimas gali geriau suprasti savo veiklos reikšmę ir esmę.

VIII PLJ kongreso dalis įvyks Lietuvoje. Tai pirmas kartas išėjusių lietuvių jaunimo istorijoje. Yra svarbu už Lietuvos ribų gyvenančiam jaunimui priartėti prie Tėvynės ir giliau susipažinti su jos būkle, problemomis ir rūpestiais. Ypač svarbu, kad Lietuvos jaunimas jaustų, jog mes dirbame ir kovojame kartu su jais. Gimtinių daug, Tėvynė viena!

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hillmonte ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 880 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.

Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už priedinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono apylinkių numeriai: 416, 519, 705 613, 514 403, 604 Skambinkite U.P.S. 1-800-668-7100 1-800-465-2876 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiądienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plus \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plus \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite:

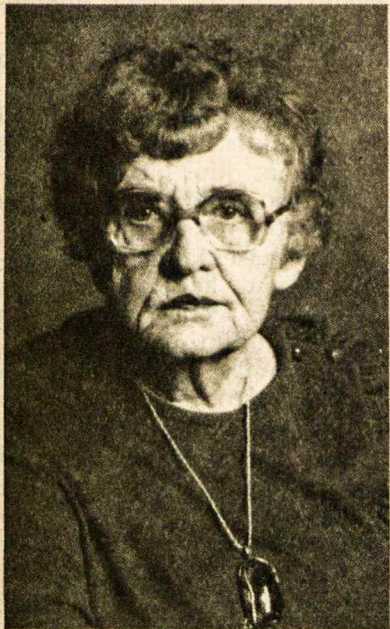
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Atsisveikinant su Erika Šerniene

Erika Trumpjonaitė gimė 1905 m. Traksėdžių kaime, Šilutės apskr. Šeima persikėlė į Šilutę, kur Erika lankė gimnaziją. Tarnaudama įstaigą Klaipėdoje, ji susipažino su biržiečiu Petru Šernu, Klaipėdos Žemės banko skyriaus direktorium. 1929 m. reformatų kunigas profesorius Kurnatauskas juos Kaune sutuokė, ir prasidėjo palaimintas šeiminis gyvenimas. Erika atsidėjo šeimos židiniui ir šeiminkavimui; radusi kiek atliekamo laiko, prisidėjo prie profesoriaus dr. Gaigalaitio įsteigtos Sendoros Moterų pagalbos veiklos. Toji veikla pasibaigė 1939 m. su Klaipėdos krašto prijungimu prie Vokietijos. 1941 m. Petras Šernas su šeima buvo vokiečių nacių valdžios ištremitas iš Klaipėdos į Karaliaučius. Šeimoj tuomet buvo 4 vaikai – vyriausias 11 metų, o jauniausias trejų. 1943 m. Šernų šeima buvo perkelta toliau į Drezdą.

Karui pasibaigus, ji atsidūrė DP stovykloje prie Olandijos sienos, anglų zonoje. Progai pa-

A. A. ERIKA ŠERNIENĖ

sitaikius, vyriausias sūnus Gytis išvyko į Kanadą statybos darbininku, o dukrė Aldona tarnaitė į Kanadą. Įsikūrimas, kaip ir visiems išvietintiems, nebuvo lengvas. Tačiau Erika, tremties ir stovyklos gyvenimo užgrūdinta, nevengė darbo ir triūso šeimos gerovei. Tėvų pastangos buvo apvainikuotos – visi keturi vaikai sukūrė puikias šeimas ir seneliams užaugino 11 vaikaitių, baigusius aukštuosius mokslus. Beveik visi gerai kalbėjo lietuviškai, ir ne vienas aktyviai dalyvavo lietuvių parapijinėje bei visuomeninėje veikloje. Be to, velionė susilaukė keturių provaikaitių. Dar visai neseniai dalyvavo jauniausiojo krikštynose.

Nežiūrint visų įsipareigojimų šeimai, Erika dar raskdavo laiko parapijos veiklai; buvo joje moterų draugijos narė ir uoliai rėmė vyro Petro pradėtą darbą, suprassdama savo parapijos svarbą šeimos gyvenime. Su ypatingu entuziazmu prisidėjo prie Mažosios Lietuvos moterų draugijos metinio „Šiupinio“. Ši klaipėdiškių tradicija jai buvo labai miela, o jos atsiņestas iš namų patyrimas – vertingas įnašas tam renginiui.

Lankydamą Erika jos jaukiamė šviesiame bute, pilname vaikų, vaikaitių bei nuosavo namo Klaipėdoje ir vilos Smiltynėje nuotraukų pastebėjau apie buto jaukumą. Velionės vyrui Petriui Šernui prieš 5 su puse metų mirus, ji viena pasilikio jame gyventi. Vaikų bei vaikaitių meilės ir pasiaukojimo dėka, jai to savarankiškumo nereikėjo prastai – čia ji ir atsiskyrė nuo mūsų visų visam laikui. Visi keturi vaikai ir 11 vaikaitių buvo atskridę atsisveikinti su mylima senele ir prosenele.

Išėkis ramybės, miela Erika.

Ieva Adomavičienė

PROTĖVIŲ RUGIAI

Apybraiža apie partizanines kovas Aukštaitijoje

ANTANINA GARMUTĖ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Pasišventęs gydytojas

Antanukas baigė vidurinę mokyklą aukso medaliu. Dirbo tyliai, ramiai, planingai. Jis neturėjo tokios vaikystės ir jaunystės kaip jo bendraminčiai. Bet buvo pamaldus, dainavo chore, sportavo. Švelnios prigimties baltapūkiui berniukui pranašavo kunigo kelią. (Ne veltui jo pirmieji ligoniai jauną gydytoją vadino „mūsų kunigėliu“). Jis pasirinko kitą – ne mažiau garbingą ir naudingą tautai. Motina pritarė jo sprendimui. Vaiko gyvenime patirti vargai, jautrumas kito kančiai, pasiaukojimas – šios savybės buvo būtinos jo darbe.

Gydytojas pateisino viltis ir lūkesčius, šeima pagristai juo didžiūjojosi. Jis gelbsti pažįstamus ligonius – aukštaitčius ir nepažįstamus iš visų Lietuvos kampelių. Sesuo Birutė su šypsena pastebi:

— Kai brolis neberanda argumentų, jis vis tiek guodžia: „Bus viskas gerai – aš nujaučiu!“

Gydytoją Railą vertina kolegės. Ilgametis Klinikų direktorius Jašinskas, susirgęs guldamas tik į jo skyrių.

Gydytojas užkliuvo tik raundoniesiems. Politrukų klėpčiukai klinikoje, iš spaudos sužinoję Antano Railos kilmę, parase du skundus. Į pirmąjį Kauno miesto kompartijos komiteatas neregavo. Kitą skundą pasiuntė į Lietuvos CK. Reikalavė atleisti iš skyriaus vedėjo pareigų. Tuometinis antrasis sekretorius Charazovas, žmogus ne perdidžiausios išminties ir atsiųstas prievaizdu iš Maksyvos, nesismulkinio – davė nurodymą atleisti.

Gydytojas važiuoja į Vilnių išsiaiškinti. Patekti pas visągalį Maskvos poną nelengva. Kai pagaliau pavyko, jam pateikia vienintelį klausimą:

— Kodėl nusilepė savo biografiją?

— Bet tai mano biografija, o ne mirusiųjų!

Visagalis Charazovas leido gydytojui Antanui Railai dirbti pagal savo specialybę. Tai rodė, kad komunistinis režimas minkstėja, kad netoli šios antižmogiškos sistemos kračias.

Dar ir šiandien suvirpa širdys

Gyvenimo upė neša mūsų dienas ir metus. Greitai bėga laikas.

— Dar vis nežinau seserų kapo, – sako Antanas Raila. – Bet

jų žuvimo vietos yra šventos. Ateina jos į sapnus, bet nepasako, kur užkastos. Norėčiau, kad ten išdygtų ąžuolai arba bangotų rugiai.

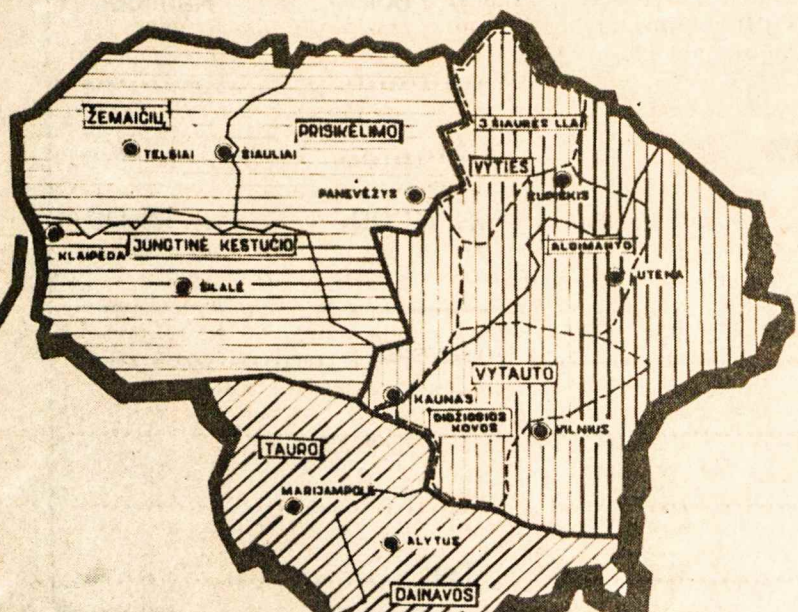
Gydytojas trumpam susimąsto, prityla ir ilgai žvelgia pro Klinikų langą į panerio kalvas. Mintyse jis vėl mato tuos vaikystės takus. Mato ją – kloniais ir kalneliais, šilais ir šilėliais pasipuošusią, mėlynomis ežerų akimis švytinčią, darbais ir talentais garsią – Aukštaitių žemę. Kiek dainų nuskambėjo, kiek didvyrių krauju nutekėjo smėlėtais šventosios krantais žūbtinėse grumtynėse su priešiniais. Ten, kur ošia galinga Šimonių giria, kur paslaptingus kovų aidus ir girus vyrų žingsnius tebesaugo Pasmodų miškai. O paprastų žmonių širdys ir šiandien suvirpa išgirdę Šarūno ir Neringos, Lakštingalos, Lakščiūčio, Žaliojo velnio, Vaitkaus, Lampeo – ir dar daugelio pažįstamų, artimųjų, kovos ir kraujo brolių vardus. Nematomos gijos surišo mūsų praeitį su dabartimi. Čia dar ir kiekvieno doro žmogaus iškęstos kančios – jos užpildo ir mūsų būties prasmę, ir kantrią kaip žiemkenčio grūdą vienos baltų tautos istoriją...

Priglusime prie žemės, kurioje auga viską išskentę protėvių rugiai!

Didvyriams paminklas

Lietingą vasarą kasdien lyja lietus Lietuvoje. Ir tą ankstyvą 1990-ųjų rugpjūčio rytą krito iš dangaus smulkia rasa. Tačiau jauki Andriūnėlio bažnytelė Aukštaitijoje buvo perpildyta: ėjo ir ėjo žmonės, rinkosi ir būriavosi šventoriuje. Visi žinojo: po pamaldų buvusio Butkiskės vienkiemio pakraštyje šventins paminklą – ten, kur žuvo apygardos vadas Šarūnas su žmona Neringa ir bendražygiai Juozas Jovaiša. Ūkio agromonas J. Žiukas išvalė čia buvusį šiukšlyną, o miško keliai pakraštį, kur dar tebežiojo buvusio bunkerio duobės, partizanų giminės pastatė kryžių, o akmenyje įrašė partizanų vardus.

Ėjo bažnyčion žmonės. Tie patys paprasti dori aukštaitčiai, kurie prieš pusę amžiaus atverdavo duris pavargusiems ir sulytiems partizanams, rėmė juos ir guodė, slaugė sužeistus, saugojo nuo priešu, slapstė persekiojimus jų artimuosius. O paskui už tai ėjo laigerių golgotas, liudydami pa-

Lietuvos partizanų apygardos žemėlapis

Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ 1993 m. lapkričio 7 d. koncertavo Jaunimo centre Čikagoje; dešinėje – dirigentas muz. DARIUS POLIKAITIS

PRANEŠIMAS IŠ ČIKAGOS

„Unt tėvelia dvara“...

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvių meno ansamblio „Dainavos“ koncertas įvyko 1993 m. lapkričio 7 d. Jaunimo centre Čikagoje, o pavadinimas „Unt tėvelia dvara“ yra kilęs iš uteniškių tarmės. Tuo norėta pabrėžti, kad koncertas susidės iš liaudies dainų ir bus linksma ir gera, kaip kadaise „unt tėvelia dvara“... Ir tai iš tikrųjų pasitvirtino! Salė buvo perpildyta trokštančių dalyvauti savojo ansamblio pasirodyme. Reikėjo pristatyti net kelias eiles papildomų kėdžių, bet vistiek salės pakraščiuose buvo daug stoviniųjų! Bet pirma porą žodžių apie patį ansamblį.

Ansamblis buvo įsteigtas 1945 m. Hanau, Vakarų Vokietijoje, lietuvių pabėgėlių stovykloje. Jo organizatoriai buvo Albinas Dzirvonas, Edvardas Danilūnas ir Jonas Juodis. Jis oficialiai buvo pavadinamas, „Lietuvių meno ansamblis Dainava“, o dirigentu buvo paskiriamas muz. Bronius Jonušas (1946 m.). 1949 m. ansamblio dirigento pareigas

perėmė muz. Stepas Sodeika. Jis kartu su dainaviečiais ir rež. Gasparu Velička persikėlė į JAV ir 1950 m. atkūrė ansamblį Čikagoje. Šiam ansambliui yra vadovavę eilė dirigentų. Ansamblis yra suruošęs daug koncertų ir įvairių muzikinių pastatymų. Nuo 1988 m. ansamblio vadovavimą perėmė muz. Darius Polikaitis, o jam talkininkauja chormeisteris Audrius Polikaitis. Nuo to laiko ansamblis gerokai pasipildė jaunesnio amžiaus nariais ir dabar jame yra 41 moteris ir 22 vyrai: 17 sopranų, 24 altai, 13 tenorų ir 9 bosai. Choristai yra įvairaus amžiaus, bet vyrauja jauni veidai, kas žada ansambliui šviesią ateitį. Beskaitant choristų pavarde, radau net 7 Polikaitius, neskaitant paties dirigento: dainuoja Dariusas žmona, abu tėveliai, sesutė, 2 broliai ir dėdė! Valio jiems visiems!

Šis koncertas buvo įdomus ne tik savo pasirinktomis dainomis, bet ir pačiu koncerto pravedimu. O tai pas mus buvo naujovė! Chorai paprastai stovi scenoje. Šį kartą jau an-

samblio išėjimas į sceną užkai-tino žiūrovų širdis, nes jie ėjo per salę linksmai dainuodami liaudies dainą „Sveiki gyvi, Sveteliai“, kur viename dainos posmelyje klausė „Ar gera buvo vieškelio važiuoti?“ Taip ir norėjosi su visais plogiančiais žiūrovais sušukti „gera, labai gera buvo skubėti Čikagos gatvėmis į mūsų taip lauktą mielių dainaviečių koncertą!“ Choristės vilkėjo puošniais (ir kiekviena skirtingais) tautiniais drabužiais, o vyrai – tamsiais kostiumais su tautinių juostelių kaklaraiščiais. Tik vyrai buvo scenoje, o dalis choro sustoję salėje prieš sceną, o pats dirigentas buvo salėje. Tai iš karto buvo jaučiamas choro ir publikos artumas.

Koncertas susidėjo iš 2-jų dalių. I-je dalyje visas ansamblis sudainavo lietuvių liaudies dainų pynę: „Tu vyšnela“, muz. F.R. Bajoro; „Ko liūdi, putinėli“ muz. J. Naujalio; „Pasakyk mergele“ – J. Žilevičiaus. Vyrų choras padainavo „Ant kalno karklai“ – V. Juozapaitio. Po to sol. Audronė Gaiziūnienė padainavo

4 liaudies dainas: „Už stalo sėdau“, muz. A. Račiūno; „Vienam darže“ – J. Tallat-Kelpšos; „Oi užkilokit varтелиus“ – B. Dvariono; „Pirko senis man alučio“ – V. Klovos. Naujiena buvo ansamblio kamerinė grupė (9 moterys ir 4 vyrai), kurie padainavo „Aviža prašė“, muz. A. Mikulskio; „Tykus vakars“ – J. Karoso; „Aš pasėjau linėlį“ – A. Mikulskio. Pirmos dalies pabaigai vėl visas ansamblis sudainavo „Oi, kad išauštų“ (žodžiai iš Klaipėdos krašto), muz. J. Žilevičiaus ir „Pasėjau dobilą“ – J. Gaidelio. Nors po kiekvienos grupės ir solistės pasirodymų buvo tiek plojimai, kad salė užte-žė, bet pakartojimui nepavyko išsaukti.

Po 15 min. pertraukos II-oje dalyje dainavo „Dainavos“ ansamblio moterų choras „Kle-vų žydėjimas“, muzika J. Juozapaitio, žodžiai S. Gedo; „Kas bernelio pamislyta“ – M. K. Čiurlionio. Vėl visas ansamblis sudainavo 2 liaudies dainas: „Augo bernelis“ – L. Aba-rius ir „Anoj pusėj Nemunėlio“ – J. Švedo. Sol. A. Gaiziūnienė padainavo „Gimtinės dangus“, muzika T. Makachio, žodžiai Žilbino; „Akimis tau parašysiu“, muzika G. Gudauskienės, žodžiai G. Tulauskaitės; „Ugnelė“, muzika A. Bra-zinsko, žodžiai A. Baltakio; „Išdykęs rudenėli“, muzika B. Budriūno, žodžiai J. Grigaitės. Ir kartu su visu ansambliu solistė padainavo dar „Tėviškės medžiai“, muzika J. Štarkos, žodžiai K. Bradūno, chorui pritaikė J. Zdanius. Ir pabaigai visas ansamblis sudainavo „Linai“ harmonizuota Juozapaitio ir Kupolionio, muzika B. Dvariono, žodžiai liaudies.

Ir solistė, ir visas ansamblis buvo palydėti entuziastingais šūksniais ir griausmingais plojimais. Buvo išsaukti pakartojimui ir dar padainavo porą dainų. Klausytojai nepasidavė ir vis net sustoję plojo ir šaukė „bravo“. Tada an-

samblis dar padainavo savo himną „Kur giria žaliuoja“.

Sol. A. Gaiziūnienė buvo įteikta rožių puokštė, o dirigentui P. Polikaitiui, akompanuotojui muz. R. Sokui bei ansamblio krikštateviui dr. L. Kriaučeliūnui prisegta po gėlę. Ansamblio valdybos pirm. Danguolė Ilginytė padėkojo visiems atlikėjams ir visiems prisidėjusiems prie šio koncerto paruošimo bei sveikiam: „Nuoširdus ačiū sveteliams! Jūsų gausus dalyvavimas duoda prasmės dirbti ir toliau. Jaučiamės dar reikalingi“, – sakė ji ir kvietė visus į Jaunimo centro kavinę. Ilgai raginti nerekėjo! Didžiulis būrys svečių nuskubėjo ne tiek užkąsti ir kavos išgerti, kiek pabendrauti su savais, mielais ansambliciais ir kavinė greit buvo sausakimšai pilna. Po vakarienės dr. L. Kriaučeliūnas, ansamblio krikštatevis, įteikė ansambliui 1000 dol. dovana. Jam buvo sugiedota „Ilgiausių metų“ ir sušukta valio! Paskiau buvo pakeltos šampano taures už ansamblio rėmėjos Onos Gradinskienės sveikatą, nes tadien buvo jos gimtadienis ir už pirm. Danguolę Ilginytę, nes artėjo ir jos gimtadienis. O dainavome, dainavome visi. Na, ir kaip nedainuosis, kai viename kavinės gale Juozas Polikaitis veda, o kitame – Bronius Polikaitis (jo brolis) „atataria“. Užtat ir traukėme pasikeisdami net iki užkimo. O dainavo ir jauni, ir netaip jauni iš visos širdies! O paskiau dar buvo laimingųjų loterijos bilietų traukimas, kur O. Gradinskienė laimėjo 100 dol., o D. Lapkus – 550 dol. Abu laimikus paaukojo „Dainavai“.

Kadangi sekanti diena buvo darbo diena, tai noromis-noromis reikėjo skirstyti. Ir skirstėms su pakilia nuotaka, dėkingi Dariui ir ansambliui ir, jau laukdami sekančio koncerto! Tegyvuoja „Dainava“!

Vyčio apygardos kovotojai. Iš kairės: STASYS ŠNIUTĖ-ŽALVARNIS, partizano fotografas, padaręs kelis šimtus nuotraukų, JONAS VEPŠTAS-PAUKŠTELIS, STASYS STRIKULIS-FRICAS Iš St. Šniutės albumo

sauliui apie nepalaužiamą lietuvių tautos troškimą gyventi laisviems.

Visa sudegintos Jovaišų sodybos laukymė prisipildė žmonių. Žuvusiųjų artimieji sustoję prie paminklo. Fotografavosi. Kalbėjo. Giedėjo himną ir šventas giesmes. Žmonės iš Anykščių, Panevėžio, Kauno, Vilniaus ir kitų Lietuvos vietų – prazilę partizanai, ryšininkai, rėmėjai.

Perdavė mamos pabučiavimą

Partizanų ryšininkė Jovaišaitė, kuri paskutiniąją tą tragišką dieną regėjo didvyrius, vienos iš Railaičių tyliai paprašė:

— Parodykit man Joanos sūnų...

Priejo aukštas žilstelėjęs vyriškis. Pasilenkė. Moteris apkabino jį ir pasakė:

— Stasiuk, aš pažadėjau tavo mamai perduoti jos pabučiavimą...

Pažadą išpildyti ji tegalėjo tik po keturiasdešimt vienerių metų.

Vyriškis bučiavo rankas, atnešusias jam priešmirtinį motinos palaiminimą. Atsitiesęs jis paglostė savo antuko galvelę. Berniukas, išplėtęs akutes, įdėmiai sekė viską, kas vyksta, dar gerai nesuvokdamas, kad dedasi mažon širdelėn gyvą ir pačią tikriausią, – neišmeluotą – savo tautos istoriją. Aukštaitijoje tebelijo lietus,

tuviai. Jie savo kūnu užsto... Jie melsis... Minių minios sustoję šauksis vienintelio užtarytojo – Dievo pagalbos. „Išgelbėk, Aukščiausias, tą mylimą šalį...“ „Marija, Marija, palengvink vergiją...“ Čia susirinkę tremtiniai, moksleiviai, studentai, pensininkai. Vyrai. Moterys. Vaikai.

Po Birštono tremtinių vėliava ašarotomis akimis už Tėvynę meldžiasi ji – labai kukli ir garbinga Aukštaitijos partizanė Milda. Ta pati Genutė Railaitė-Radvilienė, kuri sausio 8-ją pasakojė man savo pranašiską sapną. (Gal tai ne sapnas, o jautrios sielos signalas iš anapus mums, gyviesiems?).

— Rodos, matau aš Janytę tėviškėje, Čereliuose. „Kodėl tu parėjai, sesut? – klausiu. – Juk tu žuvusi...“ „Taip, aš seniai mirus, ir anas mano kūnas supuvęs. Dabar aš – naujame kūne. Pavalgydink! Duok man pieno ir duonos. Kad tvirta būtų. Aš gyva!“

Heroizmo sąsaula: partizanų vėlės atgimsta ir vėl eina žūti už Tėvynę, įsikūniję kituose tautos vaikuose.

Laisvės kovotojai žengia mūsų gretose. Ir kenčia kartu su mumis.

Mes – laisvė ir kova!

Užgesę žvaigždės spindi šviesmečius. Mus pasiekia saugos

epochos atšvaitai. Žuvusiųjų partizanų slapyvardžius, pratesdamai jų gyvenimus ir kovas, perimdavo nauji kovotojai. Po Neringos – Joanos Railaitės mirties kita partizanė Neringa, kurios pavardės nepavyko nustatyti, subtiliai rašė:

Mes kylame iš ten, kur žemė kruvina. Neklauskite, kas mes. Mes – laisvė ir kova! Praeisme visur kaip aidas, kaip daina, Palaimins ir minės – Motulė Lietuva.

O didelių miestų priemiesčiuose ir mažų lietuviškų miestelių gatvėse ant grindinio žydi kritusių brolių ir sesių kraujas. Sutryptuose, audrų išvartytuose rugiuose dūli jų kaulai. Virš jų, išskleidusi stiprius, šimtmečių užgrūdintus sparnus, sklendžia pilka, bet nemari ir stebuklinga paukštė – TAUTOS ATMINTIS. (Pabaiga)

AMBER BEECH Inc.
ATLIEKAM NAMŲ
REMONTUS ir
ATNAUJINIMUS
virtuves, vonias, rūšių įrengimus, langus, duris plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS
AL MARGIS
TORONTO-WASAGA BEACH
(416) 656-4149

GINTARAS EXPRESS
Dėmesio! Mūsų įstaigos specialios kainos metinių progų*

Siuntiniai laivu:	\$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$
1 kubinė pėda \$5.99 plus \$14 pristatymas arba	Greitas pinigų pervedimas. US arba Kanados doleriai: 4% plus \$14 – pristatymas.
1 kg \$1.10 plus \$14 pristatymas	
Siuntiniai lėktuvu:	
1 kg \$4.50 plus \$14 pristatymas	Pigiausiomis kainomis persiunčiami automobiliai ir kiti stambūs kroviniai į Baltijos šalis. Greitas ir saugus pristatymas.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per **GINTARAS EXPRESS** nemuituojami. Siūlome Jums šventinės gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų. * Specialios kainos galioja nuo sausio 3 d. iki sausio 25 d.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$895.

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.p. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais)
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauska, tel. (519) 468-2163

ALFONSAS TYRUOLIS

Lietuvių poezija tiek Lietuvoje, tiek išsivijoję pastaruoju metu rado kur kas didesni atgarsį pasaulinėse poezijos antologijose, negu bet kada anksčiau. Pvz. H. Creekmore'o redaguotoji antologija "A Little Treasure of World Poetry" (New York, 1952) lietuvių poezijai teatstovavo tik vienas Putinas ir tai tik slavų skyriuje. Dar ankstesnė G. Brittingo redaguotoji poezijos antologija "Die Lyrik des Abendlandes" (Muenchen, 1948) estų, latvių, lietuvių poezijos nerandame, nors rusų poezijai duota nemaža vietos.

Dabar imta daugiau sudarinėti atskirų regionų ar laikotarpių poezijos antologijas. Tokia Rytų Europos tautoms skirta antologija buvo 1983 m. Ann Arbor universiteto leidyklos išleista "Contemporary East European Poetry", kurioje buvo duota vietos aštuoniems pačios Lietuvos ir keturiems lietuvių išsivijusių poetams (H. Radauskui, A. Nykai-Niliūnui, H. Nagiui, T. Venclovai).

Stipresnį posūkį į Rytų Europos poeziją rodo Farleigh Dickinson'o universiteto išleista poezijos antologija "Shifting Borders: East European Poetries of the Eighties" (1993). Ją sudarė ir redagavo Walter Cummins. 481 psl. knygoje randame trijų Baltijos tautų, šešių Vidurio Europos tautų ir trijų pietų slavų (jugoslavų) poezijos iš praėjusio aštuoniadesimtmecio. Baltijos respublikoms — Estijai, Latvijai, Lietuvai — skirta pati pirmoji knygos dalis. Estų poezijai atstovauja 16 poetų, latvių 12, lietuvių 18.

PRANEŠIMAS IŠ ČIKAGOS

Juozas Žygas - laureatas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Aštuntojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo programa 1993 m. lapkričio 26 d. Jaunimo centre Čikagoje surengtame literatūros bei muzikos vakare JAV LB kultūros taryba įteikė visai eilei žymiųjų lietuvių kultūrininkų šių metų premijas. Premijų mecenatas — Lietuvių fondas.

Tūkstančio dolerių žurnalizmo premija buvo paskirta žurnalistinei Juozui Žygui. Jis gimė 1918 m. balandžio 30 d. Rugoje. Gimnaziją lankė Biržuose ir "Aušros" Kaune. Dėl besiantinančios antrosios sovietų okupacijos atsikėręs Vakarų Europoje, Vokietijoje, gveno Hanau stovykloje, kur įsijungė į stovyklos kultūrinę veiklą — buvo stovyklos kultūros vadovas. 1946-47 m. vadovavo ir "Dainavos" ansamblio tautinių šokių grupei. Taip pat 1947 m. buvo Tarptautinio vaikų teatro vadovas. Tas teatras buvo globojamas Tarptautinės pabėgėlių organizacijos (IRO). Darmstadto aukštojoje mokykloje studijavo politinius mokslus.

1949 m. atvyko į Klivlandą. Vakarais lankė aukštesniąją techniką (elektrotechnikos) mokyklą, kurią baigė 1956 m. Tais pačiais metais persikėlė į Čikagą. Dirbo "General Electric" bendrovėje. Ten dirbdamas dalyvavo elektrotechnikinėje grupėje, kuri parengė Vakarų pasaulio pirmąjį komercinį atominį reaktorių Drezdno jėgainėje, Morris, Ill. "General Electric" bendrovėje dirbo iki išėjimo į pensiją.

Čikagoje buvo Lietuvių filatelistų draugijos "Lietuva" pirmininkas ir jų leidinio redaktorius 1968-1972 m. Parengė ir išleido 350 psl. studiją "Pirmieji Lietuvos pašto ženklai". Taip pat buvo "Postage Stamps of Lithuania" redakcinės komisijos narys.

Juozas Žygas nuolat bendradarbiauja "Dirvoje", "Tėviškės žiburiose", "Drauge" ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose. Jo aktualūs ir išmąstyti vedamieji reguliariai pasirodo "Drauge" ir "Dirvoje". Jis yra parašęs karo meto prisiminimus, kurie buvo išspausdinti "Drauge". J. Žygas buvo VI-ojo Mokslo ir kultūros simpoziumo 1989 m. ir Muzikos šventės 1991 m. informacijos vadovas. Jis buvo "Dirvos" 75

Lietuvių poeziją redagavo Rimvydas Šilbajoris, Ohio valst. universiteto profesorius, literatūrologas, literatūros kritikas. Jis taip pat yra parašęs įvadą šiai lietuvių poezijos atrankai antologijoje, apibūdindamas kiekvieną poetą pagal jo kūrybą apskritai arba ryšium su pateikiamu eilėraščiu.

Pradedama V. Mykoliaičio Putino įsijautimu į lietuviškąją žemės mistiką ("Rūpintojėlis") ir baigiama T. Venclovos daugiau intelektualine poezija. O jų tarpe kiti apdainavo ne kartą permainingą ir skaudų Lietuvos likimą.

Dėl poetų atrankos sakoma: "Poetų parinkimas priklausė daugiausia nuo įmanomų gauti vertimų ir anglų kalbą, ir tai nėra pilnas geriausių lietuvių poezijos talentų vaizdas. Lengvai dar būtų galima pridėti keletą vardų, ir reikia tikėtis, kad tai bus padaryta naujoje knygos laidoje" (p. 118).

Šioje antologijoje lietuvių poezijai buvo parinkta proporingai po 9 poetus iš pačios Lietuvos ir iš išsivijusių. Šalia J. Aisčio ir Bern. Brazdžionio čia randame žemininkus — H. Nagį, A. Nykai-Niliūną, J. Kėkštą, bet pasigendame K. Bradūno, vieno iš pačių žymiųjų tame sambūryje. Daugiausia vietos skirta H. Radauskui (4 eil.). Iš pačios Lietuvos poetų šalia Putino ar Borutos pasigedume J. Marcinkevičiaus ar dar kurio, bet, atrodo, redaktorių gerokai varžė ir vietos klausimas.

Eilėraščių ir anglų kalbą vertė keli žinomi vertėjai: pats redaktorius R. Šilbajoris (5 eil.), J. Zdanys (3 eil.), C. Mills (3 eil.), Demie Jonaitis (2 eil.) ir kt. Gan kūrybiškai versta

R. Šilbajorio Putino "Rūpintojėlis" ("The Roadside Christ"):

*My dearest Lord, how luminous the night!
How high the widespread vault of heaven!
And, oh the stars, the stars! Both large and small,
They shine so, make me want to weep, dear Lord (p. 122)*

Šios antologijos redaktorių pirmenybė davė Baltijos tautoms gal ir ne atsitiktinai pagal J. G. Herderio idėją, Herderio, kuris su tomis tautomis folkloristikos reikalu buvo suėjęs ir artimesnį pažintį jau daugiau kaip prieš du šimtus metų ir savo pagarsėjusiu "Liaudies dainų" rinkiniu davė pradžią ne vien dainų antologijoms.

Kokio principo laikėsi šios antologijos redaktoriai, paaiškina B. Raffelio "Ivade". Čia tikė vengrų mokslininkės Lindos Degh žodžiai, kad tokiame rinkinyje ne tiek svarbu gražiausi kūrybos pavyzdžiai, kiek bandymas duoti tikrą, patikimą pavaizdavimą. Atrodo, kad ir lietuviškosios dailės redaktorių bus ejęs panašiu keliu, ypač kai reikėjo pavaizduoti sunkią ir skaudų tautos praeitį, nors ir esančiam poetui skirta nemažai vietos.

Nors šioje poezijos antologijoje Baltijos tautoms skirtas apytikriai vienas ketvirtis viso turinio, bet jos, kaip ir naujo atgimimo pradininkės (Lietuva pirmoji!), tartum vedė su poezija ir kitas Rytų Europos tautas, ne tik čekus, lenkus ir ukrainiečius, bet ir buvusios Jugoslavijos kiltis — kroatų, serbus, slovenus. O tai kaip tik ir sudaro tam tikrą Rytų Europos tautų poezijos jungtį.

JAV Lietuvių bendruomenės kultūros tarybos 1993 m. žurnalistikos premijos laureatas JUOZAS ŽYGAS. Nuotr. J. Tamulaičio

Gaila, kad stiprus persilimas neleido mielajam Juozui atvykti į šį vakarą, kur jo nuopelnai lietuviškai spaudai buvo įvertinti. O laukėme jo visi, nes taip norėjosi susitikti jam valio ir karštai paploti! Plojome smarkiai, nors jo ir nebuvo. Reiškėme jam padėką ir linkėjome, kad dar ilgai jis dirbų lietuviškojo spaudoje. Skaitytojams ypač patinka jo stilius: trumpi, aiškūs sakiniai, su ironijos, kartais sarkazmo prieskoniu, kruopščiai pagrįsti keliami klausimai ir visa taip pasakyta, kad nei pridėsi, nei atimsi! Gyvuok ir rašyk, mielas Laureate, o mes nekantriai lauksime!

Kelyje į muzikinę brandą

DMITRIJUS KANOVICIUS

Atlikimo profesionalumas — būtent šis bruožas mano nuomone tinkamiausiai apibūdintų pianisto Justo Dvariono gruodžio 19 dienos koncertą, surengtą Kanados lietuvių jaunimo sąjungos iniciatyva.

Besiklausydamas skoningai parinktos programos, kurią sudarė Liszt'o, Debussy, Prokofiev'o ir B. Dvariono kūriniai, nejučiomis mąstiau apie veiksnius, formuojančius menininko asmenybę ir atlikimo brailę: talentą, vystymosi aplinką, meninę mokyklą, kūrybinę laisvę, priklausomumo nuo visuomeninės santvarkos laipsnį.

Justui Dvarionui šia prasme gyvenimas buvo palankus — pianistas mokėsi geriausiose Vilniaus ir Maskvos muzikos mokyklose pas žymius mokytojus ir pedagogus, jo kasdieninė aplinka nuo mažens sudarė

menininko Lietuvos elitas: muzikantai, rašytojai, dailininkai. Visa tai turėjo neišvengiamos įtakos jaunojo pianisto kūrybiniam brendimui, kurio gairėmis palaipsniui tapo tarptautinio konkurso Italijoje laureato diplomais, pasirodymai su simfoniniais orkestrais, koncertai Lietuvoje ir už jos ribų.

Pažymėdamas puikią J. Dvariono atlikimo mokyklą, stilų, pagarbą muzikinei medžiagai, emocionalų jautrumą ir jaunatvišką energiją, negalėjau nepastebėti tam tikro vidinio susikaustymo (Liszt, Debussy), būdingo visai J. Dvariono atstovaujama atlikimo mokyklai, ilgą laiką varžiusiai pianisto teise į kūrybinę kūrinių interpretacijos laisvę.

Tai nesutrukdė pianistui meisteriškai atlikti Prokofiev'o sonatą, kuri ryškiai atskleidė jo įvairiapusį jaunatvišką ta-

Toronto Maironio mokyklos 1993 m. gruodžio 11 d. prieškalėdiniame renginyje Prisiškelimo parapijos salėje buvo suvaidintas Nijolės Benotienės sukurta muzikinis vaizdelis "Spragtukas". Nuotraukos pasirodusios šokti šnagės. Nuotr. R. Paulionio

Jaunieji Toronto Maironio mokyklos aktoriai (iš kairės) — Linas Ruslys, Emilija Bušinskaitė, Viltė Barauskaitė, Taras Chormonaz, Vilija Petruskaitė, Darius Narušis, vaidinė "Spragtuko" spektaklyje 1993 m. gruodžio 11 d. Prisiškelimo parapijos salėje. Nuotr. R. Pranaičio

Maironio mokyklos "Spragtukas"

Ankstyvą 1993 m. gruodžio 11 d. rytą Prisiškelimo parapijos salėje jau girdėjosi gyvas šurmuly. Į puikiai išdekoruotą salę rinkosi Maironio mokyklos mokiniai, Londono lietuviškos mokyklos auklėtiniai, jų tėveliai, seneliai, mokytojai, kursantai, — visi į Kalėdų eglutę. Dar anksčiau susirinko šios šventės rengėjai, puošėjai: B. Batraks, D. Goudie, A. Hakela, D. Hakela, O. Jūrėnaitė, A. Kaminskis, A. Nakrošius, I. Petrauskienė, J. Sederavičius, A. Vanagas, M. Yčas. Be jų savanoriško darbo turbūt ši eglutė būtų buvusi skurdi ir bespalvė. Buvo vainikuojamas visų darbas: darželių ir mokių įdėtos pastangos, kruopštumas, mokytojų sumanymas, mokyklos administracijos ištvėrmė, tėvelių kantrybė, tėvų komiteto išmonė. Žodžiu, kiekvienas mūsų prisidėjo, kad ši Kalėdų šventė būtų įdomi ir smagi.

Lygiai 10 valandą ryto prasidėjo vaidinimas "Spragtukas", kurį parašė Maironio mokyklos mokytoja N. Benotienė. Jai pagalbos ranką šiam gerai surežisuotam koncertui-spektakliui ištisė mokyklos muzikos ir dainų mokytojos — R. Bukšaitytė-Wilkinson, S. Freimanienė ir D. Viskontienė. Žavėjomės vaidintojų sugebėjimais, chorų dainių skambėjimu, augančiomis mažosiomis žvaigždėmis, šokėjų (lėlių, peilių, debesų, snagių, saldinių) plastiškumu ir lankstumu. Ne vienas iš žiūrovų stebėjomės raiškia skaitovų A. Karakaitės ir S. Kuliuo lietuvių kalba. Stebino ir gražūs šokis, paruoštas mokytojų I. Paskauskienės ir V. Punkrienės. Spektaklio veikėjų nuotaika buvo

gera. Muz. J. Govėdas ne tik akompanavo vaikų chorams, bet ir draugiškai praskaidrindavo visų vaidinimo dalyvių nuotaiką.

Ypatingai mielą publikos priėmimą sukėlė, kai scenoje išvydome Londono L. Eimanto vardo mokyklos auklėtinį ir jų mokytojus, su entuziastinga ir nenulstančia vedėja R. Kuriene. Šaunuoliai! Nepabūgo atstumų — atvažiuo! Pajavė "Spragtuką" švelniu šokių ir skambia daina. Kulminacinis veikalo momentas buvo, kai scenoje išvydome milžinišką laumę Dalią (muz. D. Viskontienė). Turbūt daugelis galėjo pagalvoti: vaikystės svajonės gali išsipildyti ir po eilės metų!

Visi koncerto-vaidinimo dalyviai buvo apdovanoti nuosirdžiu bei ilgu gausios publikos plojimu. Visa staiga nutraukė salėje pasirodęs Kalėdų senelis kurį mažįjį vaiką apspito su šypsena veiduose ir nuosirdžiu šauksmu. Kiekvieną dosnūs Kalėdų senelis iš Šiaurės asigalio apdovanojo gėrybėmis. Su smagia nuotaika jį išlydėję, ejo mešintis karštomis dešrelėmis. Aprimstant įspūdių šurmuliui, išsikirstė ir paskutiniai kalėdinės eglutės organizatoriai. Ypatingą padėką reiškė B. Batraks už ilgas darbo valandas J. Sederavičiui už kūrybingumą, R. Kurienei Londono lietuviškos mokyklos vedėjai už prisidėjimą prie mūsų Eglutės, ir Toronto Maironio mokyklos vedėjai G. Paulionienei. Dėkojame visiems, kurie nors mažą kruopelę darbo įnešė į šią kalėdinę šventę, kad padarėte ją žaismingą, spalvingą ir nuotaikingą.

Inga Pivoriūtė

Muzikė DALIA VISKONTIENĖ — "cukrinė fejė" laukia vaikučių muzikiniam vaizdelyje "Spragtukas", kuris buvo suvaidintas Toronto Maironio mokyklos mokinių 1993 m. gruodžio 11 d. Prisiškelimo parapijos salėje. Nuotr. R. Paulionio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, gyvenanti Teanecke, New Jersey valstijoje, kultūrinio šios apylinkės gyvenime reiškiasi tapybos ir skulptūros kūrinių. Hackensacko dailės klubo parodoje ji laimėjo premiją už savo kūrinių "Lietuvos kryžiai".

Vinco Krėvės literatūrinę premiją 1952 m. išteigė Lietuvių akademis sambūris Montrealyje. Ji skiriama už dvejų metų laikotarpyje išleistas grožinės literatūros knygas. Vinco Krėvės literatūrinę premiją jau yra laimėję išsivijusių poetai ir rašytojai: Jonas Aistis, Jonas Mekas, Kostas Ostrauskas, Vincas Ramonas, Algimantas Mackus, Marius Katiliškis, Kazys Barėnas, Eduardas Cinzas (du kart), Juozas Kraliauskauskas, Antanas Vaičiulaitis, Liūnė Sutema, Tomas Venclova, Kazys Bradūnas, Henrikas Nagys ir Leonardas Žitkevičius. Sambūrio valdyba praneša, kad septinios V. Krėvės literatūrinę premiją, perskelta pusiau, bus skiriama išsivijusių ir Lietuvos rašytojams. Laimėtojams ją numatoma išteikti 1994 m. kovo mėnesį Montrealyje. Bus premijuojamos 1992-93 m. išleistos knygos. Lietuvos rašytojų sąjungos vadovybė pasiūlysi kandidatus šiai premijai, o išsivijusių rašytojai tais metais išleistas savo knygas turės atsiųsti vertintojų komisijai. Bus priimamos ir kitas premijas jau gavusios knygos. Išsivijusių rašytojų knygas prašoma siųsti šiuo adresu: Nepriklausomos Lietuvos redakcija (V. Krėvės premijos vertintojų komisijai), 7722 George St. LaSalle, P.O. H8P 1C4, Canada. Premijos dydis su tikslia jos išteikimo data bus paskelbtas vėliau.

Tradicinių pavasarinio renginių buvo tapusi metinė JAV LB kultūros tarybos premijų išteikimo šventė. Premijoms po 1.000 dolerių parūpindavo Lietuvių fondas Čikagoje. Tad jos ir būdavo paskiriamos JAV lietuviams, išteikiamos jų didesnėse kolonijose. Tradicija nutrūko su Dvylikta 1991 m. premijų išteikimo švente 1992 m. gegužės 31 d. vakarą. Mat jai JAV LB kultūros taryba, talkinama Lietuvos ambasados Vašingtone, pasirinko Njujorką, Manhattane išsinuomos amerikiečių "Roundabout" teatro palapas. JAV LB kultūros tarybos 1991 m. premijos tada buvo paskirtos: teatro — rež. Jonui Jurašui, dailės — Pranui Lapei, žurnalistikos — Rūtai Klevei Vidžiūnienei, radio programų — Kęstučiui Laskauskui, pusiau padalyta muzikos — R. Klionienei ir J. Kasiuskui. Pačios JAV LB krašto valdybos finansuojamą grožinės literatūros 3.000 dolerių premiją, taip pat padalyta pusiau, už eilėraščių rinkinius laimėjo Liūnė Sutema ir Vladas Šlaitas. Premijų išteikimo šventė buvo kviečiama ir amerikiečiai. Dvikelė vakaro programa norėta atkreipti jų dėmesį į prisikeliančią Lietuvą, gautu pelnu padėti jos ambasadai Vašingtone. Graži idėja sugrįdavo dėl menko amerikiečių ir pačių lietuvių dalyvavimą. Lietuvių fondai Čikagoje nepaskyrus lėšų 1992 m. premijoms, Tryliktoji JAV LB kultūros tarybos premijų išteikimo šventė neįvyko 1993 m. pavasarį.

JAV LB kultūros taryba su pirm. Laima Šileikyte-Hood neatsisakė premijų paskyrimo, tik jų išteikimo tradicinės šventės. Premijoms išteikti buvo pasirinkti literatūros ir muzikos vakaras 1993 m. lapkričio 26 d. Jaunimo centre, skirtas Čikagoje ir Lemonte vykusiam Aštuntajam mokslo ir kūrybos simpoziumui. JAV LB kultūros tarybos 1993 m. premijos, praleidus 1992 m., paskubomis buvo paskirtos: dailės — dail. Elenai Urbaitytei, muzikos — pianistei Aldonai Kepalitei, tautinių šokių — "Tryptinio" ansamblio išteigėjai ir vadovė Jadvyga Matulaitienė Njujork, žurnalistikos — Juozui Žygui. Šioms premijoms po tūkstančio dolerių vėl parūpino Lietuvių fondas Čikagoje. Ne visos JAV LB kultūros premijos yra atkurios. Tradicinė grožinės literatūros premija, kuriai 3.000 dolerių anksčiau duodavo JAV LB krašto valdyba, nebuvo paskirta. Ją pakeitė Lietuvių rašytojų draugijos 2.000 dolerių 1992 m. premija, už novelių rinkinį "Pati apatinė pakopa" laimėta Britanijos Londone gyvenančio Kazimiero Barėno, sulaukusio amžiaus aštuoniadesimtpenkmecio. Ir šios premijos mecenatas — Lietuvių fondas Čikagoje, bet ji nesusieta su atgaivintomis JAV LB kultūros tarybos premijomis.

Margionių kaimo klijimo teatrui Varėnos rajone buvo paskirta Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos 1993 m. premija už etninės kultūros vystymą. Šio teatro veiklą 1929 m. pradėjo margioniškis Juozas Gaidys, paruošęs Keturakio "Amerikos pirty" spektaklį. Margionių klijimo teatrui jis ir pats rašė pjeses, jas režisavo, kūrė dainas. Po jo mirties 1992 m. šiam teatrui vadovauja Marcinkonių kultūros namų vedėja R. Aiziene.

Poėta kun. Klemensą Kairį (1836-1864), vysk. Antano Baranauko (1835-1902) bičiulį, prisiminė ir pagerbė anykštėnai. Jis gimė Liudiškių kaime prie Anykščių, o vysk. A. Baranaukas — Anykščiuose. Mirė abu toli nuo Anykščių: kun. K. Kairys — Sverdlovsko rajono Verkotūrėje, ten ištremtas 1863 m., vysk. A. Baranaukas — Seinuose, išamžinęs "Anykščių šilėliu". Kun. K. Kairys pasižymėjo vysk. A. Baranaukui skirtu eilėraščiu "Dienelė brėkšta", tapusiu liaudies daina. Vysk. A. Baranaukas Anykščiuose paliko muziejinę klėtelę, o dabar muziejumi klėtelėje Liudiškėse įamžintas ir kun. K. Kairio atminimas. Kairių sodybvietai perkelta seną klėtelę muziejui padovanojo liudiškietis Kazimieras Šaltenis. Memorialinį Sibiro tremtinio kun. Klemenso Kairio muziejų klėtelėje įrengė muziejininkė Alma Ambrauskaitė su dail. Jolita Karaliene. Tarp sueltųjų rodiųjų yra paties kun. K. Kairio pieštas šv. Jonas Evangelikas, kunigo krapylas, Kairių šeimos žvakidės, Rožinis, kryžius, sesers Cecilijos maldaknygė su vysk. A. Baranauko įrašu. Šiuos ir kitus rodiuosius muziejui išsaugojo sodybą paveldėjęs Kazimieras Šaltenis. Prie klėtelės tebestovį išlaid eglė, pasodinta būsimo kunigo Klemenso Kairio, Sibiro tremty anksti mirusio poeto.

Dainų ir šokių ansamblio "Lietuva" koncertu Vilniaus dramos teatre 1993 m. lapkričio 26 d. prisiminė tris savo žymūnus — išteigėją Joną Švedą (1908-1971), choreografa Juozą Lingį (1919-1984) ir veteraną kanklininką Praną Stepulį. Jie prisimininti gimtadienių proga: J. Švedas — aštuoniadesimt penktojo, J. Lingys — septyniadesimt penktojo, P. Stepulis — aštuoniadesimtojo. Vakaro programon įsijungė ir "Lietuvos" kanklininkams vadovavę, juos kitiems ansambliams ruošę prof. Pranas Stepulis, dar ir dabar gerai valdantis kankles. Sukaktuviame prisiminimų koncerte "Tykiai tykiai Nemunėlis teka..." skambėjo dalis "Lietuvos" ansamblio aukštinio fondo klasika tapusių kūrinių. Tarp jų buvo ir J. Švedo harmonizuotų lietuvių liaudies dainų, J. Lingio paruoštų choreografinių šokių. Šio koncerto programą ansamblis taigai atliko Kauno ir Klaipėdos muzikiniuose teatruose.

Dabartinis "Lietuvos" ansamblio meno vadovas nuo 1972 m. yra birbynininkas Pranas Budrius, 1968-72 m. vadovavęs ansamblio orkestrui. Su naujais veiklos planais jis supažindino dienraščio "Lietuvos rytas" atstovę Nerinę Jonušaitę, o ji tas mintis atskleidė skaitytojams. "Lietuvos" ansambli slegia lėšų trūkumas koncertinėms išvykoms, menki atlyginimai jo nariams, ypač jauniems šokėjams ir dainininkams. Ši sezoną susitarė rengti koncertus moksleiviams Vilniaus mokyklose. Gastrolės užsienyje organizuojamos keitimosi principu. "Lietuva" išpareigoja iš užsienio pasikviestiems svečiams grąžinti kelionpinigius, pasirūpinti jų apgyvendinimu Vilniuje. Tačiau tokiu atveju visą svečių koncertų pelną pasilieka "Lietuvos" ansamblis pasidarytoms išlaidoms padengti. Šiuo principu vadovausis ir "Lietuva" gastroliams kviečiantys užsienio ansambliai. Pirmoji tokia sutartis jau pasirašyta su Ukrainos Žitomiro dainų ir šokių ansambliu. Prisiminimų koncertan atvykusi Jono Švedo našlė G. Švedienė žurnalistei N. Jonušaitė priminė "Lietuvos" ansamblio problemas ir sovietinės okupacijos metais. Būdavo tragiški momentai, kai po koncertų enkavedistai laukdavo kai kurių ansamblių išvežti Sibiran. Esą daug puikių šokėjų ir dainininkų nebebrėžė iš tremties, bet ansamblis kaip feniksas pakildavo iš pelenų. Mat buvo stengiamasi išsaugoti jo patriotinę dvasią, liaudies dainą ir šokį. Tokiems siekiams užtikrinti reikėdavo ir kartais neišvengiamų kompromisų. V. Kst.

PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.75%
180-364 d. term. ind.	3.75%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.75%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.75%
2 metų	6.50%
3 metų	7.00%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	5.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupos laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Nelaimame mokesčio už išrašytus čekius bet apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

"Canada Cup Corel International" plaukimo pirmenybėse SEAN SEPULIS pasirodė labai gerai. Jis yra pirmaujantis plaukikas Kanadoje. Nuotraukoje iš kairės: AUDRIUS ŠILEIKA – ŠALFAS-gos pirmininkas, JONAS SEPULIS ir jo sūnus jaunasis plaukikas SEAN SEPULIS

Nuotr. Sig. Krašausko

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.

32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario. M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Trūko šimtosios iki rekordo

Kanados taurės (Canada Cup Corel International) plaukimo pirmenybėse, kurios vyko 1993 m. gruodžio 10-12 d.d. "Olympia" sporto rūmose Etobicoke, Ontario, 520 dalyvių tarpe buvo ir du lietuviai. Pirmasis, Raimundas Mažuolis, 21 metų amžiaus, Lietuvos olimpietis ir rekordininkas, jau daugiau kaip vienerius metus gyvenantis Floridoje ir plaukias Fort Lauderdale plaukimo klube. Antrasis – šešiolikmetis Sean Sepulis, kuris atstovavo Guelph Marlin in Aquatic CLB klubui. Būtinai priminti, kad S. Sepulis sparčiai daro pažangą, ir Kanadoje šiuo metu laikomas pirmu 50 m nugara plaukiku. Jeigu pomėgis plaukimui lyds, Sepulio laukia graži sportinės karjeros ateitis.

Pirmąją varžybų dieną Raimundas Mažuolis, 50 m laisvu stiliumi (25 m kurso baseine), praplaukė per 21.61 sekundes. Trūko vienos šimtosios sekundės iki pasaulio rekordo, kuris šiuo metu priklauso amerikiečiui Jager su 26.80 sek. laiku. Antruoju, 50 m nugara varžybose, atplaukė Sean Sepulis per 27.29 sek. (50 m kurso baseine) kartu laimėdamas sidabro spalvas.

Raimundas Mažuolis pradėjo garseti plaukimo horizontu, būdamas 16 metų amžiaus. Jis 1988 m. jau dalyvavo Seulo, o 1992 m. Barcelonos olimpinėse žaidynėse. Užklaustas, kaip ilgai tikisi išsilaukyti aukštumose, pareiškė, kad jo pamėgtoje 50 m plaukimo distancijoje nebus bėdų dalyvauti 1996 m. Atlantos ir net 2000-jų, Sidney Australijoje olimpinėse žaidynėse.

Netolimų varžybų tvarkaraštis, kuriose Mažuolis ruošiasi dalyvauti yra ilgas ir įvairus; tai Pasaulio ir kitos prestižinio lygio tarptautinės pirmenybės. Mažuolis numato ilgiau pasilikti Amerikoje ir treniruotis, o kartu pradėti studijas. Žada ir toliau atstovauti Fort Lauderdale plaukimo klubui, kuris yra vienas iš pajėgiausių JAV-se ir kurio pagrindinis, daug patirimo turįs treneris, yra Jack Nelson. Iki šiol Raimundas Mažuolis tarptautinėse varžybose atstovaudavo Lietuvai, tai jis žada daryti ir ateityje.

Gražūs prisiminimai

Giedraito šaudykoje atvers tas naujas puslapis. Šautuvais ir pistoletais ginkluoti lietuviai Kanadoje varžėsi, draugavo ir taikiai diskutavo... "Lietuvos aide" rašė Vytautas Blonskis, Lietuvos šaudymo sporto sąjungos generalinis sekretorius. (Spausdiname kai kurias straipsnio dalis, išjungdami varžybų rezultatus, kurie jau buvo paskelbti "TŽ" anksčiau. RED.).

1993 m. rugsėjo 18-29 d.d. Kanadoje vyko Pasaulio lietuvių šaudymo sporto varžybos. Sumanymas jas rengti iškilo 1991 m. per Pasaulio lietuvių IV sporto žaidynes. Kanados lietuvių šaudymo sporto mėgėjų dėka tokios varžybos įvyko ir jos yra naujas puslapis Lietuvos ir lietuvių šios sporto šakos istorijoje. Varžybos vyko nuosirdžioje aplinkoje, jose vyravo pakili žaidy-

RAIMUNDAS MAŽUOLIS 1993 m. gruodžio 10 d. "Canada Cup Corel International" plaukimo pirmenybėse Etobicoke, Ont., "Olympia", 50 m laisvu stiliumi varžybose pristigo tik vienos šimtosios sekundės iki pasaulinio rekordo. Mažuolis šiose pirmenybėse, plaukdamas įvairius nuotolius, laimėjo visas pirmas vietas. Nuotr. Sig. Krašausko

nių dvasia. Dalyvavo 30 šaulių iš Kanados, JAV ir Lietuvos. Buvo varžomasi dvilykoje šautuvo ir pistoleto rungtų absoliučioje, senjorų, A ir B klasėse. Tai sulgino įvairaus amžiaus ir pajėgumo šaulių galimybes, palaikė varžybų įtampą iki paskutinių šūvių. Iš Lietuvos dalyvavo tryliką šaulių, nuvykusių į varžybas asmeninėmis arba rėmėjų lėšomis. Rekordų nepasiekta, bet sportinė kova buvo atkakli. Reikėtų pažymėti Antaną Vaitiekūną iš Naujosios Akmenės, laimėjusį visas pistoleto rungtis bei Antaną Šimkevičių iš Port Carlino, aukštu rezultatu nugalėjusį dubletų šaudymo rungtį. Pagrindinės šaudymo varžybos vyko gražioje Hamiltono lietuvių medžiojotų ir žūklautojų klubo Giedraitis šaudykoje. Visa, kas yra apie dvidešimties hektarų klubo teritorijoje – šaudyklos, pastatai, žaidimų aikštelės ir netgi nedidelis ežerukas – padaryta klubo narių rankomis, jų pačių ir rėmėjų lėšomis. Šiame klube renkasi ne tik sportuoti, bet ir švęsti įvairias šventes, gegužės. Suvažiuoja ne tik Hamiltono, bet ir kitų Toronto apylinkės miestų lietuviai. Klubo pirmininkas J. Stančius – didelis šaudymo mėgėjas.

Gyvenome lietuvių šeimose skirtinguose miestuose ir susitikdavome tik šaudykoje. Susipažinome su daug žmonių, diskutavome apie Lietuvos ir lietuvių reikalus. Dauguma mūsų tautiečių pastaraisiais metais ne kartą lankėsi Lietuvoje, gausia iš Lietuvos spaudą ir gerai žino apie įvykių giminę. Kanados lietuvių bendruomenė aktyviai gynė ir remia Lietuvos nepriklausomybę, yra paaugėjusi nemažai lėšų Aukščiausiajai tarybai, įvairioms atgimtančios Lietuvos politinėms organizacijoms, nupirkusi ir įrengusi Lie-

tuvos ambasados Belgijoje patalpas. Diskutuojant buvo įvairių, bet ne kategoriškų nuomonių. Žmonės, daug metų išgyvenę demokratinėje valstybėje, puikiai supranta, kad per dieną rūmo nepastatysi ir statyti ji reikia visiems kartu. Bet vienas dalykas mums visiems buvo neišvengiamas: kodėl Lietuva keliaujantiems lietuviams, laikinai ar dėl kitų priežasčių neturintiems Lietuvos pasų, reikia vizų? Tai įžeidžia žmones, tiek metų atkakliai palaikiusius Lietuvos nepriklausomybę ir lietuvių tolimuose kraštuose.

Pagirta tarp vyrų

Iš Foligno (Italija) grįžo Fizinio parengimo ir sporto skyriaus prie Vidaus reikalų ministerijos stendinio šaudymo komanda. Šiame mieste vyko penktosios tradicinės tarptautinės varžybos, skirtos tragiškai žuvusio Seulo olimpinio žaidynių čempiono M. Bednareko atminimui.

Apvalioje aikštelėje nugalėjo vilnietis Leonas Molotokas, numušęs 92 lėkšteles iš 100. Komandinėse varžybose mūsų šauliai (L. Molotokas, A. Baronas ir J. Indrašius) taip pat pirmi – 264 iš 300. Antrąjį ir trečiojį – stiprios Čekijos ir Italijos komandos (260 – 259 tšk.).

Transjėnėje aikštelėje sėkmingai rungtyniavo vilnietis Daina Gudziūnė. Ji dubletų šaudymo varžybose numušė 84 lėkšteles iš 100 ir, aplenkusi daugelį žymių šaulių, užėmė trečią vietą (tarp vyrų). Tai ypač maloni žinia, nes Atlantos olimpinėse žaidynėse moterys varžėsi šioje rungtyje. O nugalėjo – Italijos rinktinės šaulys Marco Centi, numušęs 89 taikinius. Iš viso varžybose dalyvavo apie 200 šaulių iš 6 valstybių.

Jurgis Kairys liko antruoju

Nemažai esame rašę "Tėviškės žiburiai" apie Pasaulio taurės, akrobatinio skraidymo varžybas, kuriose, Lietuvos lakūnas Jurgis Kairys pirmuosius penkis varžybų etapus užbaigė pirmuoju, surinkęs 41 tašką. Nuo jo buvo atsilikę P. Paris (Prancūzija) su 38, taip pat antras prancūzas D. Rolandas – 14 ir P. Beseney (Vengrija) su 13 taškais. Kaip žinome, Berlyne, penktojo etapo varžybose, mūsų lakūnui nepasisekė. Jis buvo supainiojęs skrydžio kryptis.

Paskutinis, šeštasis Pasaulio taurės varžybų etapas vyko Floridoje lapkričio 20-21 d.d., Pompano skraidymo bazėje. Dalyvavo 16 lakūnų, 7 teisėjai ir 3 vertinimo komisijos nariai iš 12 valstybių. Oficialiame Pasaulio taurės protokole sakoma, Jurgis Kairys, atlikdamas pirmąją programą, praleido vieną figūrą ir liko 12-uoju. P. Paris, pirmas, antrą ir trečią vietą užėmė rusė Jeleną Klimovič ir amerikietė Patty Wagstaff.

Atliekant antrąją programą, 4 minučių laisvąją kompoziciją, J. Kairys tapo pirmuoju, tačiau nebeužteko, nes už tai gavo tik 2 taškus ir iš viso surinkęs 43, liko antrąjį vietą. P. Paris su 50 taškų tapo Pasaulio taurės laimėtoju. Trečiojoje vietoje liko P. Beseney su 21 tašku ir kiti.

Jurgis Kairys yra pirmas lietuvis, pasiekęs šias akrobatinėse skraidyme aukštumas. Pasaulio taurės varžybas rengė "Breitling-93" laikrodžių bendrovė.

Ivanauskas vertas 4 milijonų

Vokietijos futbol žurnalas "Kicker" įvertino pinigais 76 aukščiausių futbol lygos naujokus. Žurnalistas suskirstė juos į šešias grupes, kurių aukščiausiai vertinamų žaidėjų pavadinai – "Absolutus pirkinys", toliau seka: "Žymus pastiprinimas", "Geras pirkinys", "Grynas prisitaikėlis", "Visiškai prastas pirkinys", "Negalima įvertinti".

Valdas Ivanauskas ir kiti septyni Vokietijos futbol lygos naujokai įskirti į "Žymaus pastiprinimo" grupę, tačiau numatoma jo kaina yra "Absolutaus pataikymo" kainai – 4 ml. markių. "Hamburger SV" iš Vienos "Austria" Ivanauską nusipirko už 1.3 ml. markių.

Skautų veikla

Sausio 11, antradienį, 7.30 v.v. skautininkų draugovės sueiga pas A. Šeškuvienę, 19 Grenview Blvd. N. tel. 233-2378.

Skautininkų draugovės draugininkė ps. I. Punksienė iš pareigų pasitraukė. Naująją draugininkę pakviesta S. V. Grybienė, tel. 532-7284. Ji visų skautininkų parodu dėkoja ps. I. Punksienėi už parodytą nuosirdį vadovavimą.

LSS brolijos VS v.s. G. Deveikis atsiuntė švenčių sveikintu tautininkui S. A. Senkui ir prašė perduoti juos visiems vadovams, skautams ir tėveliams.

1994 m. sausio 10 d., 7.30 v.v. skautų būklė "Rambyno" sk. vadovų posėdis. Sausio 11 d. 7.30 v.v. "Šatrijos" tunto vadovų posėdis.

"Šatrijos" tunto tautininkė ps. Vida Senkuvienė pakelta į skautininkės laipsnį. Sveikiname!

Gruodžio 18 d. vyr. skaučių ir sk. vyčių prieškalėdiniame lankyme dalyvavo 20 kalėdotojų. Po lankymo vyko vakaronė pas tautininkus A. ir V. Senkus.

Toronto yra 48 skautininkai, iš kurių tik 7 be pareigų. Visi kiti įsipareigoję tunto veikloje. M.

Metinė "Tėviškės žiburiai" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

3.75% už 90 dienų term. indėlius
3.75% už 6 mėnesių term. indėlius
4.00% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.50% už 3 m. term. indėlius
5.00% už 4 m. term. indėlius
5.25% už 5 m. term. indėlius
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.70%
2 metų	6.50%
3 metų	6.90%
(fixed rate)	

su keičiamu nuošimčiu

1, 2 ar 3 metų	5.50%
(variable rate)	

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 99 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai – 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GELIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiamės gėles (įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priėmamos kainos. Pristatome Toronto miestą nemokamai. Skambinti tel. 536-1994.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių
• Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
• Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronto
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

SOLD

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patirtimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2

Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Po trumpų atostogų (sausio 2-22), Algis Medelis savo paslaugomis Jums patarnaus iš naujos būstinės Toronto: 1558 Bloor Street West (beveik skersai gatvės nuo Lietuvių namų), UNITY TRAVEL įstaigoje. Žiemos metu, kaip ir anksčiau, asmeniškai su juo pasimatyti bus galima trečiadieniais, tarp 11 v.r. ir 17 v.v., arba pagal susitarimą. Ošavoje vis dar galėsite mus rasti kiekvieną dieną (išskyrus trečiadieniais). Taip pat vakarais ir savaitgaliais. Kviečiame kreiptis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ per Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Varšuvą arba kitomis jums tinkamomis oro linijomis. Pilna kaina (su mokesčiais) nuo \$1050

Į DAINŲ ŠVENTĘ!

Keliaukite kartu su mūsų meniniais vienetais – "Gintaru", parapijos choru ir kt. birželio gale per Kopenhagą. Pirmieji 65 užsisakiusiems, pilna kaina (su mokesčiais) \$1113

Sekantiems 45 – pilna kaina (su mokesčiais) \$1165

Į ŠILTUS KRAŠTUS!

Florida, Meksika, Pietų Amerika, Tolimieji Rytai. Skrydžiai pagal jūsų pageidavimą. Teiraukitės!

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais ir Algi Medeli asmeniškai arba kasdien ir Christine (angliškai, rusiškai arba lenkiškai). Tarp sausio 2 ir 22 Algis Medelis atostogaus. Norintims tuo laiku užsisakyti vietas skrydžiams į Dainų šventę patariam ilgai nedelsti.

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.75%
180-364 d. term. ind.	3.75%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.75%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.75%
2 metų	6.50%
3 metų	7.0

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
John Turner, progresyviųjų konservatorių – Joe Clark, Brian Mulroney ir Kim Campbell. Kanadiečiai apie juos dabar nieko gero nekalba ir nerado. Pasak D. Fisherio, tarp jų atsidsurs ir Jean Chretien.

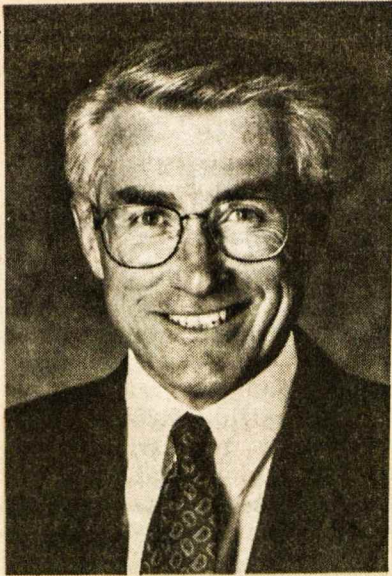
Naująjį darbo lygybės įstatymą nr. 79 Ontario parlamentas priėmė 1993 m. gruodžio 9 d. Jį paruošė šios provincijos socialinė Naujųjų demokratų partijos premjero Bob Rae daugumos vyriausybė, ieškanti būdų prarastam populiarumui atstatyti. Įstatymas įpareigoja Ontario valdžios ir viešosios tarnybos darbuotojus įvesti proporcingas įdarbinimo normas moterims, rasinių mažumų, pirminių gyventojų atstovams ir invalidams. Norma turi būti nustatyti pagal proporcingus gyventojų duomenis darbuotojų apylinkėse. Jos reikės laikytis ne tik gyventojų priėmimo į darbą, bet ir jų paaugstinimo atsakingesnėms pareigoms.

Privačiose darbuotėse darbo lygybės įstatymas apima įmones, turinčias daugiau kaip 50 darbininkų ar tarnautojų. Nuo įstatymo vykdymo atleidžiamos Kanados vyriausybės kontrolėje esančios dar-

bovietės ir policija. Ontario provincija yra vienintelė visoje Kanadoje su tokiu įsivertinto darbo lygybės įstatymu, už jo nesilaikymą numatiusi finansines bausias iki 50.000 dolerių.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail" darbo lygybės įstatymą pasmerkė specialiu vedamuoju 1993 m. gruodžio 11 d. Jis primena skaitytojams beveik tuo pačiu metu įvykusius du skirtingus posūkius Ontario provincijoje ir Pietų Afrikos respublikoje. Ten apartheido atmetimu atsikoma rasinės padalos darbuotėse. Ontario provincijoje nustatytomis proporcingomis normomis įvedama ne tik rasinė, bet ir lytinė padala. Opozicinė Ontario liberalų ir progresyviųjų konservatorių partijos nepritaria tokiame NDP socialistų premjero Bob Rae įstatymui. Esą jis atneša niekam nereikalingą Ontario gyventojų dalijimąsi pagal jų rasines grupes ir netgi vyrišką bei moterišką lytį.

Premjeras Bob Rae prisipažįsta, kad darbo lygybės įstatymu jis remsis rinkiminiam Ontario parlamento vajuje. Rinkimai turės būti paskelbti 1995 m. Juos tikisi laimėti opozicinė liberalų ar konservatorių partija. Jos abi yra pasirodusios atšaukti ar bent pertvarkyti naująjį NDP socialistų darbo lygybės įstatymą. Remiantis Gallupo instituto apklausa, tokiai darbo lygbei nepritaria 74% kanadiečių visose provincijose. V. Kst.

JIM EDGAR, Jungtinių Amerikos Valstybių Illinois gubernatorius, labai palankus lietuvių veiklai, baigiantis 1993 metams atsiuntė sveikinimą "TEVIŠKES ŽIBURIAMS" 44 metų sukakties proga, pabrėždamas, kad Amerikos lietuviai esą laimingi turėdami tokį savo tautinių ir bendruomeninių žinių šaltinį. Išreiškia viltį, kad šitas patarnavimas dar tęsis daugelį metų.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PRALEIDIMAS
Dėkings "Tėviškes žiburiams" už išspausdinimą mano novelės. Tik labai gaila, kad praleido tris Tėvo Bonifacijaus sakinius: "O gal tavo vaikai kenčia už tavo nuodėmės? Gal jų kančia reikalauja tavo sielos išganyti? — Pro peccatis tuis ad salvandam animam tuam". Be jų — iš novelės nieko nelieka...
V. Kavaliūnas, Cleveland, Ohio

DĖKOJU
Dėkoju visų skaitytojų vardu už gaunamą "Tėviškes žiburius". Linkiu geriausios sėkmės lietuviškoje veikloje mūsų ir tautos naudai.
Julius Sanvaitis, Stargard, Lenkija

SPAUDA
Visų mūsų pareiga yra bent retkarčiais pagalvoti apie įsivertius spaudą ir padėti finansiniais jos tolimesnei egzistencijai. Šia proga "TŽ" paremti siunčiu auką — 50 dol.
Vytautas Šeštokas, JAV

LAISKAI IŠ LIETUVOS
Iš Lietuvos "TŽ" redakcijon atėję jvairių laiškų. Atėjo ir eiliuotas pensininkės laiškas, sklandžiai išreiškiantis autorės nuotakas. Red.

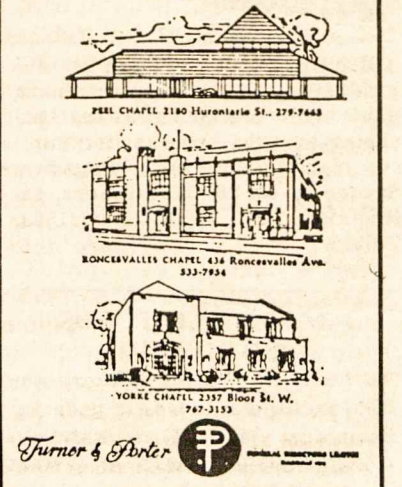
RUDUO TĖVYNĖJ
Dega parkas klevų
Liepsna, šermukšnių raudonų.
O kaip gražu, o kaip šviesu —
Atsisveikint su vasara aš vėl einu.
Lapai, lapai, klevų, kaštonų,
Žiedai astrų, chrizantemų baltų,
O koks gražus tėvynės takas,
Kurio šį rudenį einu.
Einu į ateitį, į šviesą,
Į atgimimą mūsų tautos.
Ar lapams krinant, ar
žydint vyšnioms, te visad žydi
laisvė Lietuvos.

AMŽIAIS GYVA LIETUVA
Tėvyne, mano Lietuva,
Mirties žemė tu šventa.
Buvai žudyta, okupuota,
Bat amžiais tu likai gyva.
Klestėk, tėvyne Nemuno!
Kaip upės bėgim į tave.
Čia kumečiai, čia karaliai gyveno,
Čia gyvensim dirbsime ir mes.

Pakilk, tėvyne, iš negandų,
Klestėk pasaulyje laisva!
Čia Kryžių kalnas, Šiluva,
Čia amžiais gyva Lietuva.
Elinskaitė Ona, pensininkė,
Šiauliai 5410, Lietuva

LAISKAS REDAKCIJAI
Neseniai įvykęs žemdirbių piketas prie vyriausybės rūmų sukėlė įvairių vertinimų. Bet, aš nesimui kalbėti už visus, o išreikšti tik savo nuomonę. Iš karto pasakau, kad aš tokiame piketu nepritariu ir niekad nepritarsiu. Ir štai kodėl. Niekam ne paslaptis, kad, vykstant rinkimams į prezidentus

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

SVEIKINAME
PRANĄ ir MARTĄ JOCIUS,
gyvenančius Rodney, Ontario, jų
50 metų vedybinio gyvenimo progą, sukaktį
atsventusius per Šv. Kalėdas.
Povilaičiai iš Toronto ir Oakvillės
Mejai iš Mississaugos

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)
metų veiklą, apsvartyti ateities gaires. Susitikime pranešimą perskaitė A. Brazauskas, dalyvius pasveikino S. Bačkis, diplomatoje išdirbęs 61 metus. Ambasadorius A. Eidintas apie Lietuvos užsienio politiką — neturima koncepcijų, nėra strategijos, bet išvesta kariuomenė, santykiai su Amerikos lietuvių bendruomene dalykiški, ji ambasada padeda. Ambasadorius Vokietijoje Z. Namavičius, be kitų dalykų, paaiškino ambasados iniciatyvą dėl Vokietijos vyriausybės Rusijai skirtą 1 mlrd. markių atlyginimo nukentėjusiems nuo nacių. Dabar "Politiškai klausimas jau išspręstas, vokiečiai pripažino, kad tai buvo nekorektiška" Baltijos šalių atžvilgiu.

Paminėtas kun. Antano Mackevičiaus 130-osios mirties metinės. Kaune, prie atminimo kryžiaus, kur sukilėlių vadovas buvo nužudytas (pakartas) padėta gėlių, šventovėje aukotos Mišios.

Bendrų ir užsienio kapitalo įmonių Lietuvoje — trys tūkstantčiai šimtas septyniolika šimtų dvi (3,56 proc. visų registruotų Lietuvos įmonių; duomenys Ekonomikos ministerijos skaičiavimo centror). Daugiausia bendrų įmonių su Rusijos federacijos įmonininkais — 883, Lenkijos — 532, Vokietijos — 494, JAV — 296, Turkmenistano — 180, Gudi-

bei seima, daugelis kaimų atidavė savo balsus už A. Brazauską bei kitas kairios pakraipos atstovus, kitaip sakant, už komunistus. Patikėję kairiųjų pažadais, o tiksliau už šlapio dešrą, pardavė Lietuvą. O dabar praregėjo. Kad praregėjo, tai gal ir gerai, bet tas praregėjimas tik į savo pusę, ginant savo interesus. Dabar jie patys nori nuversti pačių rinktą valdžią. Norisi tokių piketuotojų paklausti — kur jūs, ponai, buvot anksčiau, kai susipratę Lietuvos žmonės balsavo už diplomata, savo gyvenimą pasiskyrę Lietuvos labui S. Lozoraitį. Toki žmonės dabar nepiketuoją, o kankiniai sukanė dantis dirba Lietuvai. O tiems piketuotojams atsakymas vienas — ką norėjot, tą ir turit. Ir veltui piketavę, geriau dirbkite!

Audrius Mykolaitis, Lietuva

KVIEČIA PRISIDĖTI
N. Daugėliškio, Paringio ir Keėrgiškes parapijų (Ignalinos raj.) klebonas kun. Kęstutis Ralys rašo "TŽ" atsiųstame laiške: "Labai myliu Jūsų laikraštį, bet neturiu galimybės užsakyti (...). N. Daugėliškio pradžiai 30 vietų 200 tūkstančių litų, arba 50.000 dol. vertės senelių namų statybą". Kviečia, jei kas galėtų, prisidėti. Adresas: Kun. K. Ralys, N. Daugėliškis, Ignalinos raj., Lietuva.

HOMELIFE
Realty One Ltd.
MARIJANA MCKINNON
— Imigrantams informacija apie paskolas
— Nemokamas namo įvertinimas
— Po to, kai man tarpininkaujant parduotė savo namą, gaunate nemokamą namo apžiūrėjimą (Home Inspection), atliekamą **Baltic Construction**
— Seminaras namų pirkėjams sausio 18 d.
Patarnavimas ir patogumas
Tel. (416) 763-5161 2261 Bloor St. W.

BALTIC CONSTRUCTION
Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, istaigų ir vasarnamių
• stalius darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
• elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prielaukos • garažai • tvoros • medžių pjovimas
• virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • namo apžiūrėjimas
• 17 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
Naujas adresas
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)
2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 Atstovybė
(Bloor ir Jane gatvių kampas) Lietuvoje:
Toronto, Ontario M6S 4W3 Gedimino pr. 26-217
Tel. (416) 762-7393 Vilnius 2600
Fax (416) 763-0674 Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

Century 21
DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Naujas pagerintas patarnavimas
Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms
LIETUVOJE
V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.
Naujas adresas: 2100 Bloor St. W. nr. 6A,
Toronto, Ont. M6S 4Y7.
Telefonas (416) 604-8311
Mūsų agentai:
Rainbow Printing 73 Ontario Rd., Welland, Ont. L3P 5C2 tel. (416) 732-2117
Anna Kusyj, 40 Facer St., St. Catharines, Ont. L2M 5H5 tel. (416) 937-1385
Europe Meat & Deli, 359 Carlton St., St. Catharines, Ont. L2N 1C2 tel. (416) 934-9334
Hamilton Travel, 764 Barton St., Hamilton, Ont. L8L 7W2 tel. (416) 549-4149
Panorama Travel Agency, 363 Vine St., St. Catharines, Ont. L2M 4T9 tel. (416) 646-9909
Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

AUDRA travel & CRUISES CORPORATION
Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!
Kelionės į Lietuvą 1994 m.!
Kelionės geriausiomis kainomis patogiais FINNAIR, KLM, LH ir Austrų lėktuvais
KELIONĖS Į VILNIŲ su Austrų lėktuvu per Vieną iš JFK (N.Y.) orauosčio kiekvieną sekmadienį ir ketvirtadienį, kaina — **\$880** (kan.) plus mokesčiai.
KELIONĖS PER AMSTERDAMĄ kiekvieną pirmadienį, trečiadienį ir šeštadienį, kaina — **\$999** (kan.) plus mokesčiai.
Specialios papigintos kainos ekskursiniams (chartered) skrydžiams
UŽSAKYMAI PRIIMAMI DABAR!
Užsakantiems vietas iki 1994 m. sausio 15 d. garantuota kaina vasaros metu tik **\$999** (kan.)
Speciali garantuota kaina grupinėms kelionėms į 1994 metų Dainų šventę Lietuvoje. Užsakantiems vietas iki 1994 m. vasario 16 d. — **\$1099** (kan.)
Skridimo datos: 1994 m. birželio 30 d., liepos 1, 3, 7 d.d.
Skridimai patogiais LH lėktuvais, grįžimo datos pagal užsakymą.
Smulkesnių žinių teiraukitės: tel. (416) 533-8443

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą • Sveikatos ir kelionių draudimus • Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms • Keliones lėktuvais bei traukiniais • Keliones pramoginiams laivams • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus • Keliones į sveikatingumo sanatorijas
Pensininkams nuolaida
VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTONT

Anapilio žinios

— Prieš Bernelių Mišias ir jų metu mūsų šventovėje giedojimo muz. N. Benotienės vadovaujamas mūsų parapijos vaikų choras, Toronto jaunimo choras ir muz. J. Govėdo vadovaujamas mūsų parapijos choras. Taipgi muzikinę programą atliko sol. Slava Žiemelytė, sol. Rimas Paulionis ir čeliste Felicity Deak.

— Gražiai praėjo Kalėdų eglutės popietė mūsų mažiesiems Anapilio salėje. Popietei vadovavo Vidmantas Valiulis ir mūsų parapijos jaunų šeimų sekcija.

— Kalėdines pamaldas Wasagos Gerojo Ganytojo koplyčioje laikė kun. Edmundas Putrimas, atvykęs atostogų pas savo tėvelius. Sausio mėnesio pabaigoje jis užsibaigia savo įsipareigojimus Vasario 16 gimnazijoje ir grįžta Torontan. Jis apsigyvens Priskikimo parapijoje.

— Per praėjusius metus mūsų parapijoje pakrikštijta 18 vaikų, Pirmąją Komuniją priėmė 14, buvo suatokuotos 5 poros ir įvyko 31 laidotuvės.

— Mūsų parapijos šventė bus rugsėjo 25, sekmadienį. Šventėje dalyvaus vysk. Paulius Baltakis ir teiks mūsų jaunimui Sutvirtinimo sakramentą.

— Visi norintieji šiais metais priimti Sutvirtinimo sakramentą mūsų parapijoje prašomi registruotis jau dabar klebonijoje. Netrukus bus pradėdamos pamokos besiruošiantiems Sutvirtinimo sakramentui. Ta pačia proga primename, kad mūsų lietuviškai parapijai priklausantys ir katalikiškose mokyklose Sutvirtinimo sakramentui besiruošiantys mokiniai turi pilną teisę Sutvirtinimo sakramentą priimti ne su savo klase prie mokyklos esančioje šventovėje, bet mūsų lietuviškoje parapijoje.

— Mišios sausio 9, sekmadienį, 9.30 v.r. padėka Dievui, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Praną Norušį.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 140 asmenų. Gruodžio 26, sausio 2 d. ir Naujų metų sutikime lankėsi nemažai svečių: Vida Adomaitienė, Ona Dervaitytė, Jurgis Dumušis, Jūratė Jankauskaitė, Nijolė Kleimaitienė, Raimonda Langaitė, Marija Oleinikienė, Irma Petroškaitė, Rūta Smailienė iš Lietuvos; Leonidas Venckus iš Vokietijos, iš kitur – Kęstutis ir Eilėn Augustinavičius, Stepas Gramaliauskas, M. V. ir Ch. Juozaičiai, Jonas Statkevičius, Rokas ir Giedrė Stepačiūnai. Sausio 2, sekmadienį, budėjo ir svečius sutiko Lietuvių namų valdybos narys Balys Savickas.

— Šventiškai ir jaukiai praėjo Kūčių vakarienė. Dalyvavo per 80 svečių. Lietuvių namų valdybos vardu svečius pasveikino R. Juodis. Vakarui vadovavo F. Julevičienė. Svečius ir Kūčių stalą, paruošė A. Šikšnienė, palaimino kun. L. Januška, OFM. Tradicines Kalėdų giesmes giedojė ir pravedė sol. L. Marcinkutė. Liet. namų valdybos narys Balys Savickas atliko Kalėdų senelio vaidmenį, apdovanojamas vaikučius įvairiomis dovanėlėmis.

— Naujųjų metų sutikime dalyvavo per 200 svečių. Šokiams grojo penkių asmenų orkestras, atlikdamas lietuvišką ir dabartinę šokių muziką. Visi vaišinosi V. Birštono paruošta vakariene. Su svečiais iš Lietuvos ir tolimesnių vietovių supažindino valdybos pirm. V. Kulnys, taip pat palinkėdamas visiems dalyviams laimingų ir sėkmingų 1994 metų.

Lygiagrečiai "Lokio" svetainėje vyko kitas nuotaikingas Naujųjų metų sutikimas, kurio organizavimu rūpinosi Lietuvių namų valdybos narė Aldona Oleinikienė. Linksminosi daugiausia naujie ateiviai.

— Nauji LN nariai – Aldona Cinvinskas, Ona Kiršinas ir Viktoras Oleinikas.

— LN valdybos posėdis sausio 6 d., 7.30 v.v.

— Sausio 23, sekmadienį, 1 v.p.p. įvyks Lietuvių namų kultūros komisijos metinis susirinkimas.

— Sausio 30, sekmadienį 1 v.p.p. Lietuvių namuose yra šaukiamas LN vyrų būrelio metinis susirinkimas. Nariams būtinas dalyvaavimas.

— Aukos Slaugos namams priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba tiesiog siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Anapilio autoaikštės vajui

\$1,000 — Toronto lietuvių kredito kooperatyvas "Parama"; **\$100** — N.N.; **\$50** — S. A. Gri-galiūnai, B. V. Saulėnai.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Priskikimo parapijos žinios

— Pamokslus per Naujus metus sakė kun. Astijus Kungys, OFM, Kretingos ir lietuvių pranciškonų viršininkas Lietuvoje bei provincijoje delegatas Lietuvai. Praėjusį sekmadienį jis pamokslus sakė Hamiltono lietuvių parapijoje. Naujuose metuose parapijiečiai buvo vaišinami kava.

— Kun. Placidus Barius, OFM, lietuvių pranciškonų provincijos lais Lietuvoje ir išeivijoje, praeitą sekmadienį sakė pamokslus.

— Vaikų Mišios, kurias organizuoja parapijos tarybos šeimų sekcija, įvyks ateinančių sekmadienį, sausio 9, 10.15 v.r. Pamokslą pasakys kun. Astijus Kungys, OFM. Po Mišių Parodų salėje vyks diskusijos apie dvasinį parapijos gyvenimą.

— Ateinantis penktadienis – pirmas mėnesio. Šv. Valanda ir Mišios 7 v.v. Seneliai ir ligoniniai namuose ir prieglaudose lankomi iš anksto susitarus.

— Gyvyjo Rožinio draugija renkas Rožinio kalbėjimui 10.30 v.v. ir Mišios 11 v.v. sausio 8, šeštadienį.

— Tretininkų ordino mūsų kongregacijos Mišios ir susirinkimas šį trečiadienį, 10 v.v. šventovėje ir naujame kambaryje. Susirinkime ir Mišios dalyvaus kun. Astijus Kungys, OFM.

— Susitukė Rimas Čuplinskis ir Evelina Taunytė.

— Gruodžio 29 d. buvo palaidotas a.a. Petras Skablauskas, 77 metų.

— Mišios sausio 9, sekmadienį, 8.30 v.v. – už a.a. Valeriją ir a.a. Stanislovą Pacevičius, 9.20 v.v. – už a.a. Juozą Gegužį, 10.15 v.v. – už Dervinį šeimos mirusiųs, a.a. Juzę Rakauskienę, už a.a. Marijoną Skablauskienę ir a.a. Petrą Skablauską, 11.30 v.v. – už a.a. Vaclovą Verikaitį, a.a. kun. Bronių Jurkšą ir a.a. kun. Antaną Jušką.

A. a. solistas Rimas Strimaitis, buvęs KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas bei lietuvių visuomenės veikėjas, mirė 1994 m. sausio 2 d. Bus pašarvotas antradienį, sausio 4, Turner and Porter laidotuvų namuose Hurontario gatvėje, netoli Queensway, Mississaugoje. Rožinis bus kalbamas 3 v.v. Laidojamas iš Lietuvos Kankinių šventovės trečiadienį, sausio 5, Šv. Jono lietuvių kapinėse, Anapilyje. Gedulinės pamaldos – 11 v.v.

M. Janeliūnienė Kalėdų ir Naujų metų proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus.

Inž. Vladas Kukoraitis ir žmona Luciana šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga sveikina visus savo gimines bei draugus Kanadoje ir Lietuvoje.

A. a. Petro Skablausko atminimui, nuširdžiai užjausdami artimuosius, Girdauskų šeima, P. V. Gulbinai "Tėviškės žiburiams" aukėjo po \$30.

A. a. Erikos Šernienės atminimui, užjausdami visus jos šeimos narius, Gerda ir Albinas Tarvydai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. dr. Stasio Pacevičiaus 14 metų mirties prisiminimui žmona Janina Pacevičienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

A. a. Julijos Milerienės 3-jų metų mirties prisiminimui dukros Helen Jasonek šeima "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$30.

Monika Dūdienė savo vyro a.a. Broniaus Dūdos mirties metinių prisiminimui "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$200. Velionis mirė 1993 m. sausio 26 d.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" atsiuntė "Tėviškės žiburiams" \$1,000 auką.

Adomo Jakšto spaustuvės vajui aukėjo: \$100 — O. Jakimavičienė, J.A.Z.

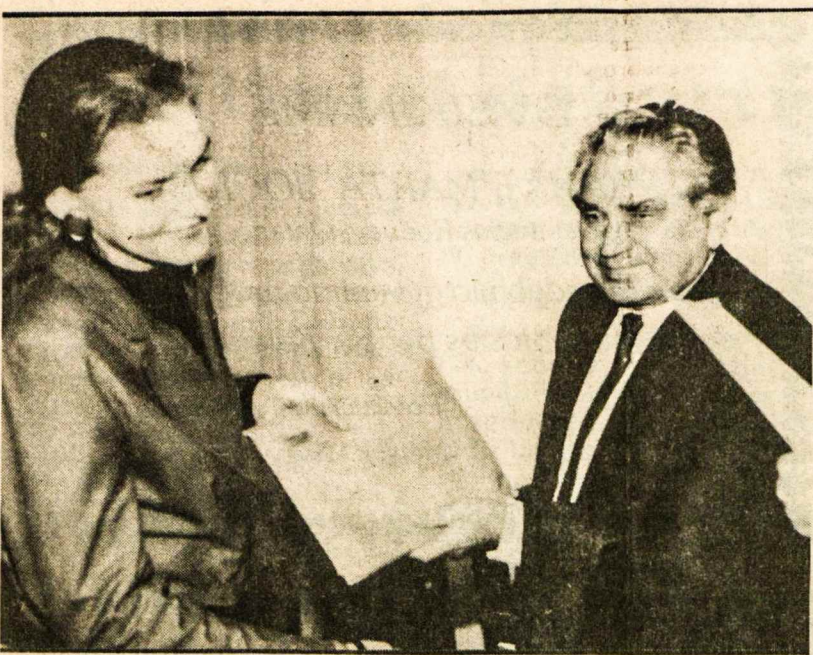
Vaiko tėviškės namams aukėjo: \$50 — J. J. Valiuliai.

Daugiavaikėms šeimoms Lietuvoje aukėjo: \$50 — J. K. Rūgiai.

DIANA
MACHANAUSKAITE
AGENTŪROS ATSTOVĖ

Kelionių specialistė Rytų Europai, Kubai, Vidurinei Amerikai ir Karibų saloms
879 St. Clair Ave. West, Toronto, Ontario M6C 1C4, Canada
Tel. (416) 653-3333 • Fax (416) 656-8574
Registracijos nr. 04086815

BRONIUS SAPLYS, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos išeivijoje centro valdybos pirmininkas, 1993 m. gruodžio 12 d. Vilniuje įteikė po 100 litų 30-čiai Rytų Lietuvos mokytojų kaip kalėdinę dovaną

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos pirmininkas torontietis Bronius Saplys 1993 m. pabaigoje lankėsi Lietuvoje. Tėnykštis savitraštis "Atgimimas" 1993 m. 49 nr. išspausdino reportažą apie jo susitikimą su Vilniaus krašto veikėjais, mokytojais ir kitais savo gimtojo krašto žmonėmis. Papasakojo apie Vilniaus krašto lietuvių sąjungos veiklą Š. Amerikoje ir įteikė jos 3,000 dol. paramą lietuviškoms Vilnijos mokykloms. Kalbėjo ir apie išeivijos veiklą. Iš-eiviai savo organizacijose esą darbuotojai nemokamai ir atskaito už gautas aukas iki pas-kutinio cento. "Be to, mūsų ten negausu, ir visi, kas rūpi-nasi Vilnija, mums (yra) vil-niečiai. Jūs per daug ginčija-

tės dėl pažiūrų, skirstote, kas geras, o kas blogas. Tarp mūsų yra katalikų ir ateistų, socialdemokratų ir komunistų. Vengiame sąjungoje to, kas žmones skiria, ieškome to, kas sieja" — pareiškė Br. Saplys. Reportažą "Ačiū! Sugrįžkite" parašė Ema Vanagienė.

P A D Ė K A

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga dėkinga Hamiltono kredito koope-ratyvui "Talka" už gautą 500 dol. paramą Vilniaus krašte lietuviškų mokyklų veiklai.

Anksčiau gauta parama iš Prisi-kėlmo parapijos kredito koope-ratyvo 1993 m. gruodžio 12 d. buvo įteikta 30-čiai vilniečių mokyto-jų. Dovanas įteikė Vilniaus kras-to lietuvių sąjungos išeivijoje centro valdybos pirmininkas Bro-nius Saplys.

Susitikimas su Lietuvos so-cialinių reikalų tarnybos grupe "Lietuvos vaikų fondas" įvyks Toronto Lietuvių namuose, sausio 9, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Grupės narė dr. Rūta Smailienė kalbės apie Lietuvos vaikų globos klausimus, supažindins su naujosios organizacijos planais ir nuostatais. Kviečiami dalyvauti visi, kuriems rūpi Lietuvos vaikų šalpa ir norėtų jiems pagelbėti. V.K.

Prof. dr. Bronius Vaškėlis,

Kauno Vytauto Didžiojo uni-versiteto rektorius, sausio 14, penktadienį, 7.30 v.v. Priskikimo parapijos Parodų salėje pa-darys pranešimą apie dabartinę VD un-to būklę. Visi yra kviečiami tame susirinkime dalyvauti, ypač būvę to uni-versiteto studentai.

Lietuvos menininkai Toronte. Š.m. sausio 16, sekmadienį, Lie-tuvių namuose rengiama Lie-tuvos dailininko Stasio Glins-ko kūrinių paroda. Atidary-mas – 12 val. Dail. St. Glinskis yra atvykęs iš Lietuvos, Balti-jos-Kanados kultūros pasikei-timo antro "Baltijos vėjas" kvietimu.

Toje pačioje salėje 2.30 v.p.p. vyks Kauno teatro aktorės Vir-ginijos Kochanskytės poezi-jos spektaklis "Žodis iš širdies gilumos". Lietuvių namų kul-tūros komisija visus kviečia da-lyvauti susitikime su Lietuvos menininkais. V.K.

Lietuvos radijo ir televizijos vadovybė atšaukė nutarimą sustabdyti VR užsienioji lai-das. Žinios iš tėvynės ir toliau yra girdimos kas vakarą 19 v. 7150 kHz.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo: \$100 — O. Jakimavičienė, J. Pacevičienė (a.a. dr. Stasio Pacevičiaus XIV mirties metinių proga); \$50 — M. Gaivelienė, V. Anysienė (a.a. Nijolės Šalkauskaitės-Lihs atminimui).

Anapilio muziejiaus statybos vajui aukėjo: \$100 — N.N.

Kanados lietuvių muziejiaus-archyvo valdyba dėkoja: Ham-iltono lietuvių kredito ko-operatyvui "Talka", paaukuoju-siam \$1,500; KLB Londono apy-linkės lėšų teikimo komitetui už \$500 auką; B. Griniui už \$200; J. Jakubauskui už \$50. Nuošir-dus ačiū. R.M.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku. tel. 503-1687.

CNC METALO FORMINIMO SPECIALISTAI. Auganti precizinių plokštinių metalo gaminių dir-tuvė ieško kvalifikuotų darbininkų. Kandidatai turi žinoti kaip susistatyti ir valdyti mašiną; turi mokėti skaityti šviesoraščius (blue-prints), matuoti ir patikrinti. Kan-didatai turi turėti gerą techninio darbo patirtį ir greitą išvalgią orien-taciją; turėtų būti susipažinę su Amada RG 80, Chicago 68B, Allsteel 70-10 ir Promecam RG-103. Atlygi-nimas priklauso nuo patirties, plius visi priedai ir draudos. Kvalifikuoti kandidatai prašomi žinias apie save siųsti faksu 905-890-6974.

PAVĖLUOTAI GAUTAS SVEIKINIMAS

Gerieji kanadiečiai, mieli tautiečiai!

"Liudykime Kristų!" — tai popiežiaus Jono-Pauliaus II ištari žodžiai mūsų tautai apsilankymo Lietuvoje metu. Prie Prakatėlės, garbinant Kūdikelį Jėzų, tužsidėga mūsų širdys Dievo meilės šviesa, kuri kaip Betliejaus žvaigždė švie-sa būtų daugeliui mūsų sutiktųjų kelrodžiui į Kristų. "Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų jūsų gerus darbus ir šlovin-tų jūsų Tėvą danguje". (Mt.5,16).

Džiaugsmingų šv. Kalėdų!

Dievo laiminamų 1994-jų metų!

Maldos vienybėje su jumis – Vysk. J. Matulaitis

1993, Kalėdos

Naujųjų metų išvakarėse, 1993 m. gruodžio 31 d., torontietis Rimas Čuplinskis susituo-kė su Evelina Taunyte iš Lietuvos. Iškilmingas Mišias Priskikimo šventovėje atnašavo kun. Astijus Kungys, OFM, kun. Placidus Barius, OFM ir parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Pamokslė, remdamasis lietuvių tautosaka, kun. A. Kungys aiškino kaip Dievas aplanko žmones visai nesi-tiktų pavidalu, ragino jau-nuosius atverti savo širdis Dievo veikimui. Aukais prie-liauriaus nešė jaunųjų tėve-liai, o pabroliai ir pamergės Tikinčiųjų maldose prašė Auksčiausiojo palaimos nau-jajai šeimai.

Po Mišių visi svečiai rinkosi parapijos salėje, skoningai papuoštoje kalėdinėmis eglutėmis su baltomis lemputėmis. Baltai padengti stalai, kiekvienas su keliom žvakutėm, sudarė jaukią, šiltą nuotaiką. Kun. A. Kungys palaimino iš Lietuvos atvežtą duoną ir gausias vaišes. Vestuvės dalyvavo daug jaunųjų draugų ir artimųjų iš Lietuvos, Vokie-tijos, JAV-bių ir Kanados. Daug buvo ir sveikinimų, linkėjimų laimės. Besilinksi-mant sutikti ir Naujieji metai. Su iškeltomis šampano taurėmis, pasidžiaugę naująja lietuviška šeima, visi dalyviai sveikino ir vienas kitą. Dai-nų garsai ir šokių muzika vis-us linksmino šių nuotaikingų vestuvių metu, iki ankstyvo ryto.lbk

Apie taupesnius skambini-mus į užjūrus informacijų teikia Unitel Communications Inc., 200 Wellington St. W., Toronto, Ont. M5V 3C7, tel. (416) 345-2482. Su naujais šiais bendrovės patarnavimo tarifais supažindina Stephanie MacKen-drick.

IEŠKAU vaikai auklės, kuri gyventų kartu. Skambinti tel. 660-4534.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 272-8323.

NORINTYS nusipirkti arba išsi-nuomoti vaizdajuostę iš Lietuvos televizijos, prašome kreiptis į Vyt. Kulnį tel. 769-1266 arba St. Pabri-cienę tel. 762-5419, vakarais. Vien-os vaizdajuostės kaina – 20 dol. Nuoma – 3 dol. savaitei.

GEĖS

PARUOŠIAME geles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuvėms ir t.t. Skambinti Valei Siminke-vičienei tel. 761-9131.

ADOSTOGOS SAULĖTOJ FLORI-DOJ. Kambarys ir prausykla, vėsi-nimas, apšildomas baseinas, pus-ryčiai – savaitei \$200. Miegamas kam-barys, bendra prausykla – savaitei \$150. Arti parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

JEI NORITE PIRKTI sau ar savo giminėms namą arba apartamentą, gauti informaciją, prašoma pas-kambinti arba kreiptis šiuo adre-su: Nekilnojamo turto agentūra, Savanorių pr. 287-346, Kaunas, Li-thuania. Tel. (0113707) 771363, 710070.

PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBIUI

Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padarų. Skambinti Vytiui ar Genei Kairiams ir atsiūsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-6434-3334.

MONTREALque

Kun. Algis Kildušis, K. Nau-miesčio parapijos vikaras, gruodžio 19 d. 10 ir 11 v.r. atnašavo Mišias ir pasakė pamokslus AV para-pijos šventovėje. Praleidęs kurį laiką Torontė, iš Montrealio grį-žo į Lietuvą.

Skautų-skaucūių Kūčių vakaras įvyko gruodžio 16 d. AV para-pijos salėje. Tradicinei programė-lei vadovavo Rima Piečaitienė. Ji uždegė žvakę už mirusius skautus ir jų artimuosius. Kiekvienas Kū-čių dalyvis nuo tos žvakės užsi-degė savo žvakutes. Klebonas kun. Juozas Aranauskas, paaiškinęs plotkelių kilmę ir reikšmę, pa-laimino jas ir visus dalyvius. Vi-si laužė plotkeles ir dalijosi tarp savęs. Sekė Kūčių valgių sunė-

tinės vaišės. Pabaigoje atvyko Kalėdų senelis iš Lietuvos su di-deliu maišu dovanų.

Montrealio lietuvių kredito ko-operatyvas "Litas" paskyrė \$1,000 auką Vytauto Didžiojo universi-tetui Kaune. Universiteto finan-siniams sunkumams nugaltai "Li-te" atidaryta speciali sąskaita.

KLB Montrealio apylinkės val-dyba nutarė po švenčių rinkti au-kas siunčiamų į Lietuvą medicini-nių priemonių persiuntimo iš-laidoms padengti. Sekanti siun-ta numatoma pasiųsti ankstyvą pavasarį. Rinkėjas lauks aukų AV parapijos salėje sekmadie-niais. Ten bus priimamos aukos ir kitiems lietuviybės išlaikymo reikalams. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. –	4.50%	Taupymo – special.	1.75%
Certifikatus 2 m.	5.25%	Taupymo – su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	5.75%	Taupymo – kasdienes	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.00%	RRIF–RRSP – 1 m.term.	5.00%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF–RRSP – 2 m.term.	5.50%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF–RRSP – 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	3.50%	RRIF – RRSP – taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto:		asmenines – nuo	6.25%
1 metų	6.00%		
2 metų	6.75%		
3 metų	7.25%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Res.: (416) 231-4937

Fax (416) 231-6993

Teodoras (Ted) Stanulis

Perkant ar paruošiant namą, prašau kreiptis į mane. Pirkėjai ir namai suvedami (Home Match) kompiuterio pagalba iki namas bus paruoštas ar pirkėjas jį nusipirks. Asmeninė raštiška garantija, kad visas bus atlikta kaip buvo pradžioje. Nemokamas namų įvertinimas.

IŠNUOMOJAMI "Vilniaus" rūmu-se butai. Skambinti darbo valando-mis tel. 762-1777 Torontė

1994 METŲ KALENDORIUS, dvi-dešimtas, 192 psl., jau išleistas Toronto Priskikimo parapijos. Ja-me rasite novelių, sveikatos ir šei-mininkės patarimų, humoro ir kitų dalykų. Atsiuntus bent 10 dol., kalendorius bus pasiųstas į namus. Rašyti: St. Prapakas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7.